

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

- **prijedlog** -

**NACIONALNI PROGRAM ŠPORTA
2019. - 2026.**

Zagreb, ožujak 2019.

Na temelju članka 2. stavka 2. Zakona o sportu ("Narodne novine", broj 71/06, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15 i 19/16) Hrvatski sabor na sjednici _____ donio je

NACIONALNI PROGRAM ŠPORTA 2019.-2026.

1. UVOD

Šport je u Hrvatskoj već desetljećima iznimno važan segment društvenog života, ali segment o kome se vrlo rijetko strateški i cjelovito promišlja. Šport inspirira pojedince, utječe na stvaranje zajedništva i dotiče cijelu naciju (osjećamo kolektivni ponos u postignućima naših individualnih športaša i ekipa), bio je i ostaje najbolji medij promocije, koji kontinuirano osigurava prepoznatljivost cijele zemlje.

Iako je šport djelatnost od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, veliko je pitanje u kojoj su mjeri ostvareni preduvjeti za ostvarivanje takvih vrhunskih športskih rezultata? Omogućuje li današnja razina financiranja razvoj športova? Brinemo li o športskim građevinama? Jesmo li našim športašima osigurali normalan život i rad u tijeku i poslije športske karijere? Podržavamo li i na koji način šport u sustavu obrazovanja? Koliko smo kao nacija orijentirani ka zdravom i aktivnom životu? Upravo ovo neka su od glavnih pitanja na koja nastoji odgovoriti ovaj razvojni akt planiranja koji definira temeljne odrednice i treba postati uporište športske politike u Republici Hrvatskoj.

"Nacionalni program športa 2019. – 2026. – prema zdravoj i aktivnoj naciji ponosnoj na športske uspjehe" prvi je razvojni akt planiranja i važno ishodište promišljanja i ostvarivanja budućnosti hrvatskog športa. U budućnosti vidimo Hrvatsku kao zemlju velikih športskih rezultata i zemlju u kojoj građani žive zdrav i aktivan život. Kako bi se takva budućnost ostvarila, svi dionici u sustavu športa, moraju kroz jasno definirane zadaće djelovati sinkronizirano i usmjereno ka postizanju postavljenih ciljeva. Neosporno je da su naša krovna športska udruženja, kao i nacionalni športski savezi, športski klubovi i lokalne športske zajednice svojim dosadašnjim radom postigle zapažene rezultate sukladno mjerilima svakog pojedinog športa, ali potencijala za "više i bolje" u športu zaista imamo. Tijekom radionica i u intervjuima u procesu izrade ovog dokumenta mnogi športski djelatnici naglasili su brojne prednosti, ali i slabosti športa u Hrvatskoj pa su i njihovi prijedlozi, razmišljanja i ideje, uz provedena istraživanja, poslužili za formiranje vizije i misije, za postavljanje općih i posebnih ciljeva, kao i mjera i aktivnosti.

Svjesni smo da su strateški pristupi organizaciji i razvoju športa i rekreacije – zdravstveno usmjerenog tjelesnog vježbanja na svim razinama, kao i zajedničko djelovanje svih dionika, ključni za postizanje kontinuiranog uspjeha Hrvatske kao športske nacije. U konzultaciji s velikim brojem dionika u športu "Nacionalni program športa 2019. – 2026." dat će mehanizam za postizanje nacionalnih ciljeva u športu i jasno postavlja uloge, zadaće i odgovornosti svih partnera u lancu

stvaranja športskog rezultata, od športaša i kluba, preko općine ili grada, županije i državne razine, nacionalnog športskog saveza i krovnih udruženja pa do Središnjeg državnog ureda za šport.

Šport je složen i multidisciplinarni društveni fenomen pa njegova buduća uspješnost ovisi i o sudjelovanju drugih resora, ponajviše financija, obrazovanja, turizma, zdravstva i graditeljstva, i njihovoj međusobnoj koordinaciji. Isto tako, s rastom ulaganja u šport treba težiti i što učinkovitijem i transparentnijem trošenju sredstava, ali i podastrijeti jasnije dokaze izravnih i neizravnih učinaka športa na lokalnu zajednicu i društvo u cjelini.

Da bi mogao u potpunosti obavljati sve svoje funkcije, cjelokupan športski sektor mora se osnažiti, a mi kao dionici moramo dodavati vrijednosti radu naših partnera kako bi se opravdala svaka investicija u šport i kako bi bila u funkciji dobrobiti športa i interesa nacije.

1.1. POLAZIŠTA

Temeljem članka 1. stavka 2. Zakona o sportu ("Narodne novine", broj: 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15 i 19/16) športske djelatnosti su djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku te je sukladno članku 2. navedenog Zakona prijeko potrebno donošenje Nacionalnog programa športa, koji predstavlja temeljni razvojni akt planiranja kojim se uređuje razvoj i unapređuje sustav športa u Republici Hrvatskoj. Nacionalni program športa donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od osam godina te se njime utvrđuju ciljevi razvoja športa, mjere i aktivnosti potrebne za provedbu tih ciljeva te nositelji i provoditelji razvoja i mjere kontrole njegove provedbe kako je definirano člankom 2. stavkom 1. Zakona o sportu.

Nacionalni program športa sukladno Zakonu o sportu mora sadržavati:

- programe stvaranja uvjeta za bavljenje športom u odgojno-obrazovnom sustavu,
- programe stvaranja uvjeta za postizanje vrhunskih rezultata hrvatskih športaša na međunarodnim natjecanjima,
- programe stvaranja uvjeta za rekreativno bavljenje športom radi zaštite i poboljšanja zdravlja građana Republike Hrvatske.

Zakonom o sportu propisano je da se Nacionalnim programom športa utvrđuju obveze državnih tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba, Hrvatskog olimpijskog odbora (u daljnjem tekstu HOO), Hrvatskog paraolimpijskog odbora (u daljnjem tekstu HPO), Hrvatskog sportskog saveza gluhih (u daljnjem tekstu HSSG), nacionalnih športskih saveza te športskih zajednica u provedbi utvrđenih zadaća. Dakle, Nacionalnim programom športa se, između ostalog, daju smjernice za dugoročne programske planove krovnih športskih udruženja. Središnji državni ured za šport izravno iz Državnog proračuna financira rad i djelovanje pet krovnih športskih udruženja i to: Hrvatskog školskog sportskog saveza (u daljnjem tekstu HŠSS) i Hrvatskog akademskog sportskog saveza (u daljnjem tekstu HASS) kao nositelje većine programa stvaranja uvjeta za bavljenje športom u sustavu obrazovanja te HOO-a, HPO-a i HSSG-a kao nositelje većine programa stvaranja uvjeta za postizanje vrhunskih rezultata hrvatskih športaša na

međunarodnim natjecanjima. Središnji državni ured za šport financira programe krovnih športskih udruženja kroz javne potrebe u športu. Programe javnih potreba u športu na državnoj razini donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske zajedno s Državnim proračunom.

Osim krovnih športskih udruženja, programe stvaranja uvjeta za bavljenje športom u odgojno-obrazovnom sustavu i programe stvaranja uvjeta za postizanje vrhunskih rezultata hrvatskih športaša na natjecanjima svojim samostalnim programima i projektima potiču i Središnji državni ured za šport, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S) i Grad Zagreb, kao i njihove pripadajuće športske zajednice.

Važna područja Nacionalnog programa športa su: definiranje načina upravljanja športom, stvaranje uvjeta za poticanje ulaganja u šport te transparentno i namjensko trošenje sredstava, zatim briga o športskim građevinama kroz izradu mreže športskih građevina i poticanje izgradnje i održavanja športskih građevina, kao i poticanje i reguliranje obrazovanja stručnih kadrova u športu, briga o športašima kao glavnim dionicima športa te stvaranje uvjeta za rekreativno bavljenje športom radi zaštite i poboljšanja zdravlja građana Republike Hrvatske.

1.2. METODOLOŠKI PRISTUP

Nacionalni program športa predstavlja sveobuhvatni strateški dokument o razvoju športa u Republici Hrvatskoj i uporište je za izradu strateških dokumenata svih nacionalnih, regionalnih i lokalnih organizacija u športu. Polazeći od analize stanja i detektiranih problema, metodološki pristup izradi Nacionalnog programa športa Republike Hrvatske sagledava šport kao multidisciplinarnu pojavu, a zasniva se na sljedećim načelima:

- transparentnost planskog procesa,
- multidisciplinarnost pristupa,
- suradnja, uključivanje dionika i javnosti,
- susretno planiranje,
- utemeljenost na dostupnim podacima.

Za izradu Prijedloga nacrtu Nacionalnog programa športa državna tajnica Središnjeg državnog ureda za šport imenovala je stručno Radno tijelo, koje je uz nositelja dokumenta sudjelovalo u njegovoj izradi.

U izradi Nacionalnog programa športa sudjelovali su i stručnjaci iz različitih disciplina – kineziolozi, ekonomisti, stručnjaci iz drugih povezanih područja kao što su medicina, graditeljstvo i turizam. Multidisciplinarni pristup, struktura, obuhvat i složenost problematike koju pokriva Nacionalni program športa, ali i njegova važnost i uloga u hrvatskom društvu zahtijevali su aktivnu suradnju svih stručnjaka iz relevantnih znanstveno-istraživačkih institucija u zemlji. Suradnja je uključivala kontaktiranje svih relevantnih dionika u sustavu športa u Republici Hrvatskoj, od lokalnih športskih zajednica do nacionalnih športskih saveza i krovnih športskih udruženja. Stoga je u tijeku izrade diljem Republike Hrvatske (Zagreb, Varaždin, Rijeka, Split, Zadar, Osijek i Bjelovar) održano sedam radionica, u čiji rad je bilo uključeno 395 športskih djelatnika iz svih

županija, a 182 su i osobno prisustvovala radionicama i svojim pisanim priložima aktivno se uključila u proces izrade Nacionalnog programa športa.

Osim radionica sa športskim djelatnicima svih županija, održane su i radionice sa svim nacionalnim savezima olimpijskih i neolimpijskih športova te pridruženih i privremenih članova Hrvatskog olimpijskog odbora pa je tako u proces izrade Nacrta prijedloga Nacionalnog programa športa bilo uključeno ukupno 85 nacionalnih saveza. Time je ostvareno načelo suradnje i uključivanja dionika koje podrazumijeva intenzivnu komunikaciju, diskusiju i/ili razmjenu mišljenja u cilju postizanja konsenzusa kao i načelo susretnog planiranja koje podrazumijeva planiranje razvoja športa od lokalne preko županijske razine, do razvoja športa na razini države i obrnuto, odnosno, sučeljavanje pristupa "odozgo prema dolje" i "odozdo prema gore" u cilju pronalaženja optimalnih razvojnih rješenja.

Izrada Nacionalnog programa športa također se temeljila na analizi dostupnih sekundarnih podataka objavljenih u izvješćima krovnih športskih udruženja, domaćim i inozemnim statističkim i/ili stručnim publikacijama, kao i provođenjem primarnih istraživanja. Dubinskim intervjuima bilo je obuhvaćeno 20-ak stručnjaka različitih profila, dok je za potrebe analize vezane uz rekreacijske aktivnosti građana provedeno istraživanje na reprezentativnom uzorku domaćinstava Republike Hrvatske s ciljem prikupljanja podataka o razini i vrsti uključenosti svih članova domaćinstva u različite rekreacijske aktivnosti.

Uz to, prikupljeni su i analizirani podaci Ministarstva financija vezano uz proračunska izdvajanja za šport na razini općina, gradova i županija te su putem online upitnika upućenim jedinicama lokalne i regionalne samouprave prikupljeni podaci za broj, vrstu i trenutačnu opremljenost, odnosno stanje športskih građevina. Nadalje, prikupljeni su dostupni podaci o ukupnim izdvajanjima proračunskih sredstava u razdoblju od 2011. do 2017. godine iz nadležnosti ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave. Isto tako, provedena je analiza strukture i kadrova osposobljenih za obavljanje stručnih poslova u športu svih ustanova u Republici Hrvatskoj registriranih za provođenje programa osposobljavanja stručnih kadrova u športu. Uz pomoć Hrvatskog olimpijskog odbora, nacionalnih športskih saveza te ustanova za obrazovanje iz područja športa prikupljeni su podaci o ukupnoj kvalifikacijskoj strukturi trenera koji se trenutačno nalaze u sustavu športa Republike Hrvatske, dok su sva krovna športska udruženja dala podatke o svojim članicama i njihovim športskim rezultatima.

Osim navedenog, podloga za izradu i definiranje trenutačnog stanja za potrebe izrade Nacionalnog programa športa 2019. – 2026. nalazi se i u dokumentima "Financiranje sporta u Republici Hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u Europskoj uniji" (Institut za javne financije, 2012.) i "Treneri i stručni poslovi u hrvatskom sportu" (Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2011.), čiju izradu je naručilo i financiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

Obuhvat

Područje športa razumijeva se i definira u najširem smislu, prije svega s aspekta prevencije bolesti te unapređenja i očuvanja zdravlja u skladu s definicijom športa, koju je preporučilo Vijeće Europe: "Šport podrazumijeva sve oblike tjelesnog vježbanja kojima je cilj, neobaveznim ili organiziranim sudjelovanjem, izražavanje ili poboljšavanje tjelesnih sposobnosti i mentalnog blagostanja,

sklapanje društvenih veza ili ostvarivanje rezultata na svim razinama natjecanja". Od 2007. godine, kada je objavljena "Bijela knjiga o sportu", prvi strateški dokument Europske unije (EUR-Lex, 25/04/2016, url) iz područja športa i tjelesne aktivnosti korisnih za zdravlje, objavljeni su brojni strateški dokumenti koji prepoznaju društvenu, zdravstvenu, obrazovnu i ekonomsku ulogu športa. I u Hrvatskoj je prepoznata važnost športa jer se u najvažnijim dokumentima, kao što su Zakon o sportu i Nacionalna strategija za razvoj zdravstva 2012. – 2020. (Ministarstvo zdravlja i socijalne skrbi Republike Hrvatske, 25/04/2016, url) ističe da je tjelesna aktivnost jedan od temeljnih načina poboljšanja tjelesnog i duševnog zdravlja ljudi. Stoga se Nacionalni program športa bavi svim pojavnim i organizacijskim oblicima športa.

U daljnjem tekstu šport podrazumijeva šport i tjelesnu aktivnost korisnu za zdravlje.

2. ANALIZA STANJA

2.1. HRVATSKI ŠPORT U BROJKAMA

Kada se govori o trenutačnim brojčanim pokazateljima vezanima za hrvatski šport, a čiji se tablični prikaz nalazi u nastavku dokumenta, može se istaknuti da Republika Hrvatska s punim pravom nosi naziv "športska nacija". Navedeno posebno dobiva na snazi ako se promatra broj osvojenih medalja na olimpijskim igrama, europskim i svjetskim prvenstvima, koji, s obzirom na objektivna ograničenja koja proizlaze iz veličine zemlje i brojnosti stanovništva, Hrvatsku svrstava u vrh ne samo europskog, već i svjetskog športa. Kontinuirano postizanje vrhunskih športskih rezultata zasigurno ne bi bilo moguće bez pomoći krovnih športskih udruženja te njihovih članica, koje skrbe ne samo o razvoju vrhunskog i amaterskog športa, već i o razvoju športa osoba s invaliditetom te školskog i akademskog športa. Njihovo sinergijsko djelovanje omogućava razvoj brojnih športova, što neposredno rezultira širenjem baze za razvoj vrhunskih športaša kroz povećanje broja klubova i športaša, a posredno potiče tjelesnu aktivnost korisnu za zdravlje.

Tablica 1: Krovna športska udruženja i njihove članice

KROVNA UDRUŽENJA	ČLANICE
Hrvatski olimpijski odbor	44 nacionalna saveza olimpijskih športova
	41 nacionalni savez neolimpijskih športova
	20 županijskih športskih zajednica i Sportski savez grada Zagreba
	10 ostalih udruga i ustanova
Hrvatski paraolimpijski odbor	14 nacionalnih športskih saveza
	11 županijskih športskih saveza
	10 gradskih športskih saveza osoba s invaliditetom
Hrvatski sportski savez gluhih	14 punopravnih športskih saveza (3 nacionalna športska saveza i 11 gradskih i županijskih športskih saveza)

	6 pridruženih športskih udruga
Hrvatski akademski sportski savez	19 športskih udruga visokih učilišta
Hrvatski školski sportski savez	20 županijskih školskih športskih saveza Školski sportski savez grada Zagreba

Izvor: Hrvatski olimpijski odbor, Hrvatski paraolimpijski odbor, Hrvatski sportski savez gluhih, Hrvatski akademski sportski savez, Hrvatski školski sportski savez

Tablica 2: Broj klubova i športaša u 2017. godini

		broj klubova	broj športaša	broj kategoriziranih športaša
HOO	olimpijski	4.131	246.694	2.601
	neolimpijski	2.840	36.038	443
HPO	ukupno	153	2000	91
HSSG	ukupno	58	700	72

Izvor: Hrvatski olimpijski odbor, Hrvatski paraolimpijski odbor, Hrvatski sportski savez gluhih

Tablica 3: Broj osvojenih medalja od 2013. do 2017. godine

		osvojene medalje na OI/POI/OIG	osvojene medalje na SP	osvojene medalje na EP
HOO	olimpijski	11	101	200
	neolimpijski		210	158
HPO	ukupno	6	56	101
HSSG	ukupno	8	15	13

Izvor: Hrvatski olimpijski odbor, Hrvatski paraolimpijski odbor, Hrvatski sportski savez gluhih

Tablica 4: Broj školskih športskih društava, studentskih športskih udruga te broj uključenih učenika i studenata u 2017. godini

	broj ŠSD/SSU	broj učenika / studenata
Hrvatski školski sportski savez	1.299	120.000
Hrvatski akademski sportski savez	242	4.665

Izvor: Hrvatski akademski sportski savez, Hrvatski školski sportski savez

Tablica 5: Pet najbrojnijih športova prema broju registriranih športša i klubova u HOO-u u 2017. Godini

olimpijski športovi	klubovi		športša		kategorizirani športša	
	šport	broj	šport	broj	šport	broj
ekipni	nogomet	1.559	nogomet	128.274	nogomet	300
	rukomet	342	košarka	32.050	rukomet	221
	košarka	218	rukomet	14.687	odbojka	191
	odbojka	186	vaterpolo	3.200	vaterpolo	153
	vaterpolo	70	odbojka	2.168	košarka	119
pojedinačni	karate	167	streljaštvo	14.971	atletika	277
	streljaštvo	141	karate	8.500	taekwondo	154
	taekwondo	125	plivanje	7.182	plivanje	121
	tenis	116	judo	5.200	veslanje	95
	jedrenje	115	atletika	3.995	karate	91
neolimpijski športovi	klubovi		športša		kategorizirani športša	
	šport	broj	šport	broj	šport	broj
	športski ribolov	496	boćanje	4.892	ronjenje	83
	boćanje	377	kickboxing	4.751	kuglanje	61
	planinarstvo	345	šah	4.089	boćanje	56
	ribolov na moru	292	kuglanje	3.507	kickboxing	34
	šah	207	pikado	2.612	šah	26

Izvor: Hrvatski olimpijski odbor

2.2. SUSTAV ŠPORTA I ŠPORTSKA UDRUŽENJA

Djelatnost športa obuhvaća aktivnosti sudjelovanja u športskim natjecanjima, aktivnosti športskih priprema, športske rekreacije, športske poduke, športskog treninga, organiziranja i vođenja športskih natjecanja te upravljanja i održavanja športskih građevina.

Športsku djelatnost obavljaju:

- Fizičke osobe (športša, treneri, osobe osposobljene za rad u športu, osobe koje sudjeluju u organiziranju i vođenju športskog natjecanja te posrednici u športu),
- Pravne osobe (udruge, trgovačka društva i ustanove) koje mogu obavljati sve Zakonom određene športske djelatnosti, s iznimkom da športski klub, ako je ustrojen kao trgovačko društvo, može isključivo imati pravni oblik dioničkog društva (športsko dioničko društvo – š.d.d.),
- Školska športska društva koja se osnivaju bez pravne osobnosti u svrhu provođenja izvannastavnih športskih aktivnosti učenika, a sredstva za njihov rad i aktivnosti osiguravaju se iz Državnog proračuna i iz proračuna JLP(R)S i Grada Zagreba na račun škole.

Temeljnu ustrojbenu jedinicu hrvatskog športa čine športski klubovi koji su udruženi u lokalne i/ili nacionalne športske saveze, kao i u lokalne športske zajednice te su tako osnova piramide sustava športa, koja je utemeljena na slobodi udruživanja. Za obavljanje djelatnosti sudjelovanja u športskim natjecanjima športski se klubovi moraju registrirati i to kao športske udruge za natjecanje (udruge građana) ili športska dionička društava (š.d.d.). Neovisno o tome jesu li registrirani kao udruga ili š.d.d., mogu imati profesionalni ili amaterski status. Profesionalni status imaju oni športski klubovi koji imaju sklopljene ugovore o profesionalnom igranju s više od 50% registriranih športaša u seniorskoj konkurenciji ili ako ispunjavaju uvjete za stjecanje profesionalnog statusa sukladno pravilima odgovarajućeg nacionalnog športskog saveza.

Vrh piramide sustava športa čine: HOO, koji djeluje kao nacionalni olimpijski odbor, savez nacionalnih športskih saveza i savez županijskih športskih zajednica te HPO, HSSG, HASS i HŠSS, koji svaki istodobno ima i zasebne piramide i gradi svoj športski sustav neovisno o HOO-u. Dionici sustava športa su i različite stručne i/ili profesionalne športske udruge i organizacije kao što su Hrvatski klub olimpijaca, Hrvatski kineziološki savez, Hrvatski zbor sportskih novinara te različite strukovne udruge poput udruga trenera, sudaca, klubova, športaša i dr.

Piramidu javne (državne) potpore sustavu športa čine uredi državne uprave u županijama te gradski ured u Gradu Zagrebu i njihovi upravni odjeli nadležni za šport zatim nadležni uredi/odjeli/uprave za pitanja športa u JLP(R)S-u (općine, gradovi i županije) te Središnji državni ured za šport Republike Hrvatske. Sva navedena tijela zajedno čine sustav športa u Republici Hrvatskoj i zajednički su odgovorna za osiguravanje uvjeta za njegov daljnji održivi razvoj.

Krovna športska udruženja i nacionalni športski savezi

Pojam "krovna športska udruženja" nije prepoznat u Zakonu o sportu, ali iz ustroja športa, kao i raspodjele financijskih sredstava iz Državnog proračuna Republike Hrvatske na pet krovnih udruga, dakle na HOO, HPO, HSSG, HASS i HŠSS, jasno proizlazi da bi upravo tih pet udruženja trebalo smatrati krovnim športskim udruženjima. Definicija, područje rada i obveze krovnih športskih udruženja propisani su Zakonom o sportu člancima 49. do 57., a većinom se financiraju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske te provode športske programe u pet zasebnih, a opet međusobno isprepletenih područja.

Iz svega navedenog te prikazanog u tablicama 1, 2, 3 i 4 jasno je da upravo te organizacije predstavljaju osnovnu strukturu zaduženu za provedbu Nacionalnog programa športa te da su predlagatelji i provoditelji mjera i aktivnosti koje će biti obuhvaćene Nacionalnim programom športa i Akcijskim planom. Nacionalni športski savezi, pogotovo u dijelu programa koji su u nadležnosti HOO-a, organizacije su koje će, odmah nakon krovnih športskih udruženja, također biti zadužene za provedbu bitnih dijelova Nacionalnog programa športa i Godišnjeg programa provedbe Nacionalnog programa športa odnosno Godišnjeg akcijskog plana.

Pravne osobe u sustavu športa

Sukladno Zakonu o sportu, pravne osobe u sustavu športa su udruge, trgovačka društva i ustanove. Na osnivanje, ustroj, pravni položaj, registraciju i prestanak djelovanja športskih udruga i svih njihovih oblika udruživanja primjenjuju se odredbe Zakona o udrugama ("Narodne novine" broj: 74/14 i 70/17), osim ako neka od tih pitanja nisu Zakonom o sportu drukčije uređena.

Športska udruga samostalna je u ostvarivanju svojih ciljeva utvrđenih statutom. Za ilustraciju, na dan 22. studenoga 2018. u Registru udruga u svim grupama djelatnosti bila je upisana ukupno 52.314 udruga, od čega njih 10.974 obavlja športsku djelatnost koje se u Registru udruga registriraju sukladno Nomenkalaturi sportova i sportskih grana HOO-a i razvrstavaju se u osam podgrupa: borilački športovi, konjički šport, ostale športske djelatnosti, strukovne športske djelatnosti, športovi na tlu, športovi na vodi, športovi u zraku i športske djelatnosti osoba s invaliditetom. Nije jasno zašto je i kada odabrana baš ovakva klasifikacija, međutim, ona pokazuje dosta nelogičnosti. Primjerice, pod podgrupom konjički šport nije razvrstana niti jedna športska udruga, iako je u Registru udruga u području športske djelatnosti upisano 245 udruga (konjičkih klubova i saveza), od čega je njih 40 registrirano u gradu Zagrebu.

Središnji državni ured za šport vodi Registar profesionalnih športskih klubova. Na dan 22. studenoga 2018. godine ukupno je bilo upisano 19 profesionalnih športskih klubova: 16 nogometnih profesionalnih športskih klubova, od čega je sedam športskih dioničkih društava (trgovačko društvo), dva košarkaška profesionalna športska kluba, od čega je jedno športsko dioničko društvo, i jedan rukometni profesionalni športski klub sa statusom športskog dioničkog društva.

Nadalje, Zakon o sportu propisuje da se za trajno obavljanje športskih djelatnosti športske rekreacije, športske poduke, upravljanja i održavanja športskih građevina mogu osnovati ustanove. Iz podataka Državnog zavoda za statistiku iz rujna 2016. godine razvidno je 30 registriranih ustanova za obavljanje športskih djelatnosti.

Zaključno, cjelokupni sustav športa, iz kojeg proizlazi i nadležnost športskih udruga i udruženja, skrbi prije svega o provedbi natjecateljskog segmenta športa. Sustavom nije uspostavljen niti osiguran umreženi sustav skrbi o športu i tjelesnoj aktivnosti u funkciji zdravlja, u kojem bi se, između ostalog, prikupljali i analizirali podaci o korisnicima sustava, vodila planska briga o unapređenju športske infrastrukture, edukaciji kadrova, provedbi i dostupnosti programa različitim skupinama korisnika. Potrebno je poduzeti mjere s ciljem kvalitetnijeg ustroja područja športa i tjelesnih aktivnosti korisnih za zdravlje i zato Nacionalni program športa osmišljava modele i propisuje smjernice, okvire i kriterije planskog, ujednačenog i umreženog stabilnog financiranja svih segmenata u okviru područja športa i tjelesne aktivnosti korisnih za zdravlje.

2.3. FINANCIRANJE ŠPORTA

Zakon o sportu propisuje da su športske djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku pa je tako financiranje športa od nacionalne važnosti. Financiranjem športa stvaraju se preduvjeti

za razvoj športa od najmlađe dobi, preko rekreativnog do vrhunskog i profesionalnog športa. Sustav financiranja športa u Republici Hrvatskoj reguliran je člankom 74. Zakona o sportu.

Promatrajući podatke o izdvajanju državnih proračunskih sredstava za financiranje javnih potreba u športu definiranih člankom 75. Zakona o sportu, za razdoblje od 2012. do 2017. godine, (Tablica 6.) može se zaključiti da je iznos sredstava koja se izdvajaju za šport u odnosu na olimpijsku 2012. bio u sljedećim godinama manji, s tim da se u 2016. bilježi znatniji rast te su ukupna izdvajanja za šport u 2017. godini iznosila 261.110.765,00 kuna.

Tablica 6: Izdvajanje za šport iz Državnog proračuna RH (MZOS/SDUŠ)

godina	Državni proračun RH	ukupno izdvajanje za šport iz DP-a RH (MZOS/SDUŠ)	% izdvajanja za šport u odnosu na DP
2012.	132.413.411.201,99	190.416.549,66	0,14
2013.	144.667.691.943,00	163.442.322,17	0,11
2014.	154.679.107.815,32	214.059.254,11	0,14
2015.	145.909.137.374,99	206.690.752,58	0,14
2016.	138.836.599.540,26	222.214.618,47	0,16
2017.	163.925.950.625,30	261.110.765,00	0,16

Izvor: Izvršenje Državni proračun, Ministarstvo financija

Nadalje, podaci prikupljeni u istraživačkom projektu "Financiranje športa u Republici Hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u Europskoj uniji", koji se referiraju na izdvajanja države za javne potrebe u športu na razini BDP-a, navode da se u Republici Hrvatskoj radi o udjelima od 0,28% do 0,11% (2008. – 2011.), što je znatno niže od udjela u usporedivim zemljama Europe. Primjerice, Mađarska i Slovenija su na razini od 0,60%, Danska 0,56%, dok je najveći udio u promatranom razdoblju imala Švicarska 3,47%.

U razdoblju od 2012. do 2017. godine, osim Središnjeg državnog ureda za šport, odnosno tadašnje Uprave za sport pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, koji u financiranju javnih potreba u športu i športskih programa sudjeluje s više od 90% sredstava, u okviru različitih natječaja za financiranje programa i projekata udruga još je šest ministarstava neredovito i povremeno sa svojih proračunskih stavki izdvajalo za športske programe. Primjerice, u području znanosti i obrazovanja postoje i neki zajednički programi usmjereni na područje športa. Osim toga, izgradnja športskih dvorana u okviru škola i fakulteta financira se u sustavu osnovnog, srednjeg i visokoškolskog obrazovanja, a izdaci za izgradnju športskih objekata za velika športska natjecanja predstavljaju posebnu stavku proračuna. Znatnija sredstva izdvajaju i Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije te Ministarstvo turizma. Športske programe (olimpijske igre, paraolimpijske igre, sveučilišne igre mladih) sufinancirala je i Vlada Republike Hrvatske iz sredstava proračunske zalihe.

Programi javnih potreba u športu sukladno članku 75. Zakona o sportu na državnoj razini obuhvaćaju: financiranje krovnih športskih udruženja, državne nagrade za vrhunska športska

postignuća, Državnu nagradu za šport Franjo Bučar, koja se dodjeljuje za iznimna postignuća i doprinos od osobite važnosti za razvoj športa u Republici Hrvatskoj, trajne novčane mjesečne naknade, športske građevine, preventivne programe, preoblikovanje športskih klubova-udruga za natjecanje, Informacijski sustav u športu, izvaninstitucionalne športske programe, poticanje međunarodne športske suradnje i djelovanje Nacionalnog vijeća za sport.

Tablica 7: Financiranje javnih potreba u športu na državnoj razini od 2013. do 2017.

PROGRAMSKE AKTIVNOSTI	IZVRŠENO IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA				
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Gradske športske dvorane u Zagrebu, Splitu i Varaždinu	31.365.641,00	58.327.075,00	45.900.000,00	43.604.999,06	53.122.367,93
Programi javnih potreba u športu na državnoj razini	124.348.151,70	124.585.163,30	128.555.622,34	142.086.179,51	156.532.011,50
Državne nagrade za vrhunska športska postignuća	3.287.800,00	5.765.000,00	3.715.620,00	7.369.500,00	5.154.400,00
Poticanje međunarodne športske suradnje	193.729,35	145.591,10	560.972,92	799.303,61	352.884,42
Europski tjedan sporta	0,00	0,00	0,00	500.431,06	803.343,99
Državno priznanje –trajne novčane naknade	77.101,30	14.180.340,40	15.823.792,31	17.267.623,68	17.122.635,26
Poticanje športsko-rekreativnih aktivnosti	969.000,00	792.000,00	1.400.000,00	1.399.736,27	2.216.598,00
Državna nagrada "Franjo Bučar"	421.597,97	437.628,39	446.216,69	378.362,50	494.294,41
Prevenција nasilja športom u školama	129.724,00	79.060,21	194.644,17	93.142,71	114.285,90
Nacionalno vijeće za sport	178.783,90	256.103,97	285.065,24	218.545,71	0,00
Preoblikovanje športskih klubova/udruga	113.806,95	117.887,44	147.356,93	146.391,53	116.949,01

Europsko prvenstvo u rukometu 2018.	0,00	0,00	0,00	800.000,00	16.000.000,00
Informacijski sustav u športu	0,00	73.404,30	0,00	0,00	977.750,00
Organizacija Eurobasketa 2015.	0,00	9.300.000,00	4.468.723,15	0,00	0,00
Poticanje stjecanja stručnih kvalifikacija vrhunskih sportaša	0,00	0,00	0,00	0,00	156.330,00
Administracija i upravljanje SDUŠ-a	0,00	0,00	0,00	350.402,83	5.946.914,54

Izvor: Izvršenje Državni proračun, Ministarstvo financija

Javna sredstva se dodjeljuju kao sredstva za financiranje programa javnih potreba u športu i/ili putem natječaja za sufinanciranje posebnih športskih programa i projekata.

U javne izvore financiranja športa, kao što je već rečeno, uključeni su prihodi od igara na sreću. Ti prihodi čine prihode Državnoga proračuna. Svake godine Vlada Republike Hrvatske donosi Uredbu o kriterijima za utvrđivanje korisnika i način raspodjele dijela prihoda od igara na sreću. Kriteriji za raspodjelu utvrđuju se sukladno nacionalnim strategijama i programima zadovoljavanja javnih potreba u odgovarajućim djelatnostima te sukladno programima za poticanje razvoja civilnog društva, a iskazuju se postotnim udjelom pojedinih programskih aktivnosti u ukupnom dijelu prihoda od igara na sreću, pri čemu je jedan dio uvijek namijenjen promicanju razvoja športa. Odlukom čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove športa navedena sredstva za promicanje i razvoj športa raspoređuju se za javne potrebe u športu na pet krovnih športskih udruženja, koja ostvaruju program javnih potreba u športu na nacionalnoj razini.

Valja naglasiti da udio izdvajanja za organizacije koje promiču razvoj športa u promatranom razdoblju bilježi negativan trend, odnosno kretao se od 35,00% 2012. godine do 32,95% u 2016. godini. Napominjemo da je u razdoblju od 2013. do 2015. postotak izdvajanja iznosio 30,96%. Ustrojavanjem Središnjeg državnog ureda za šport te njegovom aktivnom ulogom pri donošenju Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i način raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2017. i 2018. godinu, udio izdvajanja za organizacije koje promiču razvoj športa povećan je za 2,05%, odnosno ponovo vraćen na 35,00%, koliko je iznosio u 2012. godini. Zahvaljujući porastu prihoda od igara na sreću, apsolutni iznos iz ovog izvora stalno raste.

Gledajući strukturu financiranja prethodno navedenih javnih potreba u športu na državnoj razini može se zaključiti da se najveći dio financijskih sredstava odnosi na financiranje javnih potreba u športu koje provode krovna športska udruženja.

Financiranje krovnih športskih udruženja i nacionalnih športskih saveza

Programne zadovoljavanja javnih potreba u športu na državnoj razini, koji se odnose na djelovanje HOO-a i nacionalnih športskih saveza, organiziranje i provođenje nacionalnih prvenstava i međunarodnih športskih natjecanja reprezentativne razine te skrbi o vrhunskim športasima predlaže HOO, koji je odgovoran za izvršenje programa i utrošak financijskih sredstava i koji Hrvatskom saboru i Središnjem državnom uredu za šport podnosi izvješće o izvršenju programa javnih potreba i utrošku financijskih sredstava.

Sva ostala krovna udruženja predlažu programe koji se odnose na njihovo djelovanje. Svako je udruženje u svom djelokrugu rada odgovorno za izvršenje programa za koje su osigurana financijska sredstva, a svoja izvješća podnose Središnjem državnom uredu za šport.

Središnji državni ured za šport predlaže Vladi Republike Hrvatske: programe za zadovoljavanje javnih potreba koji se odnose na financiranje športa djece i mladih, posebice športske djelatnosti HŠSS-a, zatim poticanje planiranja i izgradnje športskih građevina, dodjeljivanje Državne nagrade za sport "Franjo Bučar" i državnih nagrada za vrhunska športska postignuća, za međunarodnu športsku suradnju i međunarodne obveze Republike Hrvatske u športu, znanstvene i razvojne programe u športu te djelovanje Informacijskog sustava u športu.

Tablica 8: Javne potrebe u športu za krovna športska udruženja od 2012. do 2017.

IZVRŠENJE						
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
HOO	114.973.938,23	100.364.354,00	98.183.230,00	107.565.046,00	121.312.770,00	122.218.919,00
HPO	9.236.492,00	9.510.656,00	9.860.474,00	10.383.817,00	13.950.019,00	14.483.392,00
HSSG	2.162.438,07	2.136.204,00	1.998.207,00	2.103.207,00	2.014.988,00	4.330.350,00
HŠSS	8.659.699,88	9.404.787,74	9.986.499,26	9.387.904,00	9.697.250,00	12.365.000,00
HASS	1.037.839,19	2.885.899,00	4.059.291,00	5.028.631,00	6.138.544,11	2.798.350,00

Izvor: Izvršenje Državni proračun, Ministarstvo financija

Budući da se HOO, kao krovna udruga hrvatskog športa, financira s više od 85% sredstava namijenjenih javnim potrebama u športu, pred njim je obveza kvalitetne i uspješne organizacije najvećeg dijela športskih djelatnosti u Republici Hrvatskoj, za što je nužan stabilan i cjelovit izvor financiranja. Pregledom i analizom prihoda i rashoda HOO-a za razdoblje od 2012. do 2017. godine dobiven je potpuniji uvid u njihovu strukturu i trendove. Kao izvor podataka korištena su financijska izvješća HOO-a.

HOO se financira iz nekoliko glavnih izvora: Državnog proračuna kao javnog izvora financiranja, vlastitih prihoda te prihoda od olimpijske solidarnosti i ostalih prihoda. S udjelom od 87% do 90% u ukupnim ostvarenim prihodima u promatranom razdoblju, glavni izvor prihoda HOO-a je Državni proračun.

Prihodi HOO-a iz Državnog proračuna sastoje se od prihoda iz općih prihoda i primitaka (izvor 11) te prihoda od igara na sreću (izvor 41). Sukladno prethodno navedenom, udio prihoda od igara na sreću, kao prihoda za posebne namjene, čini glavninu ukupnih sredstava koje HOO dobiva iz Državnog proračuna, dok redovna sredstva (prihodi Državnog proračuna iz općih prihoda i primitaka) čine tek manji dio.

Najviše sredstava izdvaja se za redoviti program nacionalnih športskih saveza i članica HOO-a (navedeno u stavci pod nazivom nacionalni športski savezi). U promatranom razdoblju taj se iznos u prosjeku kretao oko 59 milijuna kuna godišnje, s tim da je 2017. godine za navedeni program izdvojeno oko 74 milijuna kuna, a njihov udio u ukupnim rashodima HOO-a prosječno iznosi 49%. Za posebne programske projekte, koji obuhvaćaju olimpijske programe, višesportske priredbe, razvojne programe za športase i trenere te programe promicanja olimpizma putem lokalnog športa izdvajano je između 19 milijuna kuna (2014.) i 40 milijuna kuna (2012.), a njihov udio u ukupnim rashodima prosječno iznosi 22,8%. U strukturi ukupnih rashoda s prosječno 16% na trećem se mjestu nalaze zajedničke programske zadaće, u koje pripadaju plaće, marketinški troškovi i informiranje HOO-a. Rashodi za ovu programsku skupinu kretali su se u rasponu od 16,9 milijuna kuna (2015.) do 22 milijuna kuna (2012.)

Vidljivo je da su se prihodi HOO-a iz Državnog proračuna u promatranom razdoblju kretali od 115 milijuna kuna u olimpijskoj 2012. godini do 121 milijun kuna u olimpijskoj 2016. godini te još većih 122 milijuna kuna u 2017. godini. Pad prihoda od 12,7% u 2013. i 14,6% 2014. u odnosu na 2012. godinu djelomično se može protumačiti činjenicom što je 2012. bila olimpijska godina, u kojoj su bila povećana redovna sredstva Državnog proračuna za Olimpijske igre u Londonu.

Važno je napomenuti da ostala krovna športska udruženja gotovo u cijelosti ovise o prihodima koje ostvaruju iz javnih izvora, dok je udio ostalih izvora financiranja uglavnom zanemariv. Prilika za povećanje sredstava zasigurno su sredstva iz fondova Europske unije, koja su do sada bila vrlo slabo ili nikako iskorištena.

Financiranje športa na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Programe javnih potreba na lokalnoj razini predlaže športska zajednica, a usvaja ih JLP(R)S. Programi koji se odnose na aktivnosti djece i mladeži, nadležnim tijelima za poslove športa u JLP(R)S-u i Gradu Zagrebu predlažu školski športski savezi i športske zajednice. Za ostvarivanje programa JLP(R)S osigurava financijska sredstva u svom proračunu. Sredstva za izvršenje programa zadovoljavanja javnih potreba JLP(R)S prenosi na račun športske zajednice odgovarajuće jedinice.

Analiza financiranja športa na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave provedena je temeljem prikupljenih podataka o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave po rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji. Podaci su prikupljeni putem javno objavljenih financijskih izvještaja na mrežnoj stranici Ministarstva financija.

Financiranje športa na razini županija

S ciljem analize financiranja športa na razini regionalne samouprave (županije), prikupljeni su podaci izvršenja proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji za 20 županija i Grad Zagreb. Analizirana su ukupna izvršenja proračuna i izvršenja za rekreaciju i sport (funkcija 081 u računskom planu) u razdoblju od 2012. do 2017. godine. Procjena stanovništva u promatranom razdoblju izvršena je pomoću PC-Axis baze podataka Državnog zavoda za statistiku (DZS, 2019). Izračunati su parametri prosječnog izdvajanja za šport, odnos ukupnog izvršenja proračuna i izdvajanja za rekreaciju i šport te ukupni i prosječni iznos izdvajanja za šport po stanovniku.

Promatrajući analizirane podatke (Tablica 9) u promatranom periodu, može se uočiti porast sredstava kod izvršenja ukupnog proračuna i izdvajanja za rekreaciju i šport. Analizirajući postotak izdvajanja za šport u odnosu na ukupni proračun područne samouprave, vidljiv je trend smanjenja postotnog izdvajanja za šport sa 3,51% u 2012. godini na 3,15% u 2017. godini. Suprotno tome, vidljivo je povećanje ukupnog izdvajanja za šport po stanovniku (od 81,70 kn u 2012. godine do 87,13 kn u 2017. godini). Ovakvo povećanje treba uzeti s oprezom jer daje prividnu sliku povećanja sredstava zbog smanjenja broja stanovnika od 2012. do 2017. godine (smanjenje od 156.647 stanovnika). Rasponi izdvajanja za šport iz proračuna regionalnih samouprava pokazuju veliku heterogenost u udjelu javnih potreba u športu u ukupnim proračunskim sredstvima pojedinih županija koja se kreću od najmanjeg udjela od 0,17% do najvišeg udjela od 3,35%, odnosno od 2,46 kune godišnje po stanovniku do najvišeg iznosa od 36,38 kuna po stanovniku godišnje.

Uspoređujući dobivene podatke županija s Gradom Zagrebom, vidljivo je kako promatrani parametri značajno odstupaju u korist Grada Zagreba. Ukupno izvršenje proračuna Grada Zagreba ogleda se u povećanju od 2012. godine (6.433.030.589,00 kn) do 2017. godine (7.325.309.652,00 kn). Također, vidljivo je povećanje broja stanovnika u Gradu Zagrebu (povećanje od 9.799 stanovnika). Ukupno izdvajanje za šport Grada Zagreba u 2017. godini (308.645.535,00 kn) ostalo je na razini 2012. godine (306.184.728,00 kn). Gotovo identične vrijednosti utvrđene su kod izdvajanja sredstava za šport u odnosu na broj stanovnika, koje iznose 385,57 kn po stanovniku 2012. godine odnosno 383,94 kn po stanovniku 2017. godine. Međutim, gledajući izdvajanje za šport u odnosu na ukupno izvršenje proračuna izraženog u postocima, može se reći kako je vidljiv trend smanjenja sredstava za šport i rekreaciju (2012. godina = 4,76 %; 2017. godina = 4,21 %). Iz navedenoga se može zaključiti kako unatoč znatno većem izdvajanju za šport i rekreaciju u odnosu na ostale jedinice regionalne samouprave, Grad Zagreb ima trend smanjenja sredstva u postotnom iznosu kao i u iznosu po stanovniku za šport i rekreaciju.

Tablica 9: Dinamika i odnos financiranja športa i rekreacije iz županijskih proračuna 2012. - 2017. Godine

	godina	iznos		godina	iznos
ukupni proračun županija (u HRK)	2012.	9.924.236.220	prosječni proračun po županiji (u HRK)	2012.	472.582.677
	2013.	10.573.219.016		2013.	503.486.620
	2014.	11.600.297.088		2014.	552.395.099
	2015.	10.140.415.126		2015.	482.876.911

	2016.	10.697.491.357		2016.	509.404.350
	2017.	11.367.367.159		2017.	541.303.198
županija JPUŠ* ukupno (u HRK)	2012.	348.203.064	županija JPUŠ* prosjek (u HRK)	2012.	16.581.098
	2013.	371.441.687		2013.	17.687.699
	2014.	386.524.657		2014.	18.405.936
	2015.	336.624.604		2015.	16.029.743
	2016.	332.494.012		2016.	15.833.048
	2017.	357.704.598		2017.	17.033.552
ukupni postotak (žup/JPUŠ*) %	2012.	3,51%	prosječni postotak (žup/JPUŠ*) %	2012.	1,29%
	2013.	3,51%		2013.	1,27%
	2014.	3,33%		2014.	1,22%
	2015.	3,32%		2015.	1,20%
	2016.	3,11%		2016.	1,27%
	2017.	3,15%		2017.	1,22%
ukupan broj stanovnika	2012.	4.262.140	proračunska sredstva po stanovniku	2012.	2.328,46
	2013.	4.246.809		2013.	2.489,69
	2014.	4.225.316		2014.	2.745,43
	2015.	4.190.669		2015.	2.419,76
	2016.	4.154.213		2016.	2.575,09
	2017.	4.105.493		2017.	2.768,82
JPUŠ* ukupno po stanovniku (u HRK)	2012.	81,70	JPUŠ* prosječno po stanovniku (u HRK)	2012.	29,19
	2013.	87,46		2013.	30,80
	2014.	91,48		2014.	31,39
	2015.	80,33		2015.	28,33
	2016.	80,04		2016.	28,86
	2017.	87,13		2017.	30,76

Izvor: Ministarstvo financija (<http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2017>;
<http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2010-2014>;
https://www.dzs.hr/App/PXWeb/PXWebHrv/Selection.aspx?px_path=Stanovni%20a1tvo__Procjene%20stanovni%20a1tva&px_tableid=SP31_2.px&px_language=hr&px_db=Stanovni%20a1tvo&rxid=05a47267-8fe0-4924-a0b5-67b5fddaa056).

*JPUŠ = javne potrebe u športu

** S obzirom da Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, ima poseban status grada i županije (Zakon o Gradu Zagrebu) isti je uvršten u analizu financiranja sporta i rekreacije županija.

Financiranje športa na razini gradova

Financijski pokazatelji izdvajanja za šport na razini gradova prikupljeni su putem javno objavljenih financijskih izvještaja rashoda prema funkcijskoj klasifikaciji na mrežnoj stranici Ministarstva financija za 127 gradova. Prva skupina obuhvaća gradove do 10.000 stanovnika, druga gradove od 10.001 do 35.000 stanovnika, treća gradove od 35.001 do 75.000 stanovnika i četvrta skupina gradove s više od 75.000 stanovnika. Postupak isključivanja iz izračuna prosječnog izdvajanja sredstava za rekreaciju i šport po stanovniku primijenjen je za pojedine gradove do 10 000

stanovnika (Korčula, Vis i Pazin) zbog ekstremnih vrijednosti u navedenoj varijabli za 2012., 2013. i 2015. godinu. Navedeni gradovi u promatranom periodu imali su kapitalne investicije (gradnja športske dvorane i bazena) pa je stoga izdvajanje za rekreaciju i šport znatno veće u odnosu na ostale godine.

Tablica 10: Dinamika i odnos financiranja javnih potreba u športu iz gradskih proračuna 2012. - 2017. godine

	broj stanovnika			
	do 10.000	10.001-35.000	35.001-75.000	više od 75.001
broj stanovnika (prosjeak)	5.943,93	16.256,36	47.334,43	119.505,04
ukupni proračun (prosjeak u HRK)	25.410.855,15	60.109.534,60	201.518.141,41	553.205.711,29
javne potrebe u športu (prosjeak u HRK)	1.105.651,94	3.209.912,47	14.076.312,29	44.895.756,38
JPUŠ (postotak u prosjeku)	4,13 %	4,85 %	6,59%	7,89 %
JPUŠ (prosjeak HRK po stanovniku)	176,42	197,12	292,87	377,51

Izvori: Ministarstvo financija (<http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2017>; <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2010-2014>)

U tablici 10 prikazane su prosječne vrijednosti od 2012. do 2017. godine po skupinama gradova. Iz prikazanog je vidljivo da gradovi iz prve skupine znatno negativno odskakuju u postotku izdvajanja sredstava za javne potrebe u športu u odnosu na ukupan proračun, odnosno na javne potrebe u športu po stanovniku, pa tako oni izdvajaju u prosjeku 4,13%, dok se taj iznos u drugim skupinama kreće od 6,59% do 7,89%. Navedeno ukazuje na potrebu pronalaženja rješenja za usmjeravanje sredstava iz javnih izvora u manje gradove do 10.000 stanovnika s obzirom na to da su ti gradovi najmanje gospodarski razvijeni te nemaju mogućnosti osigurati potrebna sredstva iz ostalih izvora. Treba naglasiti kako navedena skupina uključuje najveći broj gradova (okvirno 62-65 gradova) te da se velik broj njih nalazi u područjima od posebne državne skrbi.

Dobiveni podaci za potrebe ove analize ukazuju na nominalno veće iznose koji se odnose na šport, pa se može zaključiti kako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izdvajaju više sredstava za rekreaciju i šport u odnosu na period koja su obuhvatila prijašnja istraživanja (Škorić, Bartoluci i Čustonja, 2012; Institut za javne financije, 2012). Nepostojanje standardizirane forme kao i nepostojanje zakonske obveze dostave podataka ukazuje na problem nepostojanja relevantnih podataka koji bi se mogli koristiti u procesu izrade analize i vrednovanja stanja, a s ciljem unaprjeđenja sustava športa i tjelesnih aktivnosti u RH.

Zbog navedenih problema u sustavu financiranja sve dostavljene i prikazane rezultate treba uzeti s određenom rezervom jer se u praksi primjenjuju različiti modaliteti i pristupi u evidentiranju financijskih pokazatelja povezanih s područjem športa. Važno je naglasiti da svaka županija, grad i općina kao JLP(R)S na svoj način planira i razrađuje javne potrebe u športu te da nema zakonske obveze o preciznijem izvještavanju o utrošku sredstava i učincima pruženih poticaja. Sve navedeno upućuje da se kroz planski definirane mjere Nacionalnog programa športa treba omogućiti uspostava umreženog sustava prikupljanja podataka te praćenja i analize učinaka financiranja dodijeljenih poticaja u području športa. Nadalje, ovisno o broju stanovnika i ekonomskoj moći pojedinog JLP(R)S-a potrebno je definirati preporučeni minimum za financiranje športa kao društveno korisne djelatnosti u okviru kojih će svaki JLP(R)S autonomno donositi precizan iznos za financiranje javnih potreba u športu.

Porezni status športa

Porezni status športa možemo gledati kroz tri područja: porezne olakšice za športaše, poreza na dodanu vrijednost i poreza na dobit.

U sustavu poreza na dohodak postoji niz neoporezivih primitaka športaša, pri čemu isplataljci moraju biti iz sustava športa ili, u određenim okolnostima, tijela državne uprave ili lokalne i područne (regionalne) samouprave. Primici koji se ne oporezuju mogu biti:

- oni koji se ne smatraju dohotkom,
- oni na koje se ne plaća porez na dohodak, odnosno na koje se primjenjuje porezno oslobođenje.

Tablica 11: Olakšice za športaše

NEOPOREZIVI PRIMICI ŠPORTAŠA	
Nagrade neovisno o isplaćenom iznosu	<ul style="list-style-type: none"> • Državna nagrada za šport "Franjo Bučar" • Nagrade jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – propisane statutom JLP(R)S • Novčane nagrade za vrhunska športska postignuća propisane Uredbom o kriterijima za dodjeljivanje državnih nagrada za vrhunska športska postignuća. Dodjeljuju se za osvojenu medalju na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama i olimpijskim igrama gluhih te svjetskim i europskim prvenstvima planirane za te namjene u Državnom proračunu RH
Ostale nagrade	<ul style="list-style-type: none"> • Nagrade za športska ostvarenja po posebnim propisima (one koje su određene Pravilnikom o kategorizaciji športaša i Pravilnikom o mjerilima za dodjelu nagrada športašima za sportska ostvarenja - do propisanog iznosa 20.000 kuna godišnje)
Športske stipendije	<ul style="list-style-type: none"> • Olimpijske stipendije u iznosu do 1.750,00 kuna mjesečno • Stipendije kategoriziranih športaša u iznosu do 1.750,00 kuna mjesečno

Stipendije za školovanje	<ul style="list-style-type: none"> • Stipendije za redovno školovanje učenika u srednjim školama i studenata na visokim učilištima do propisanog iznosa
Naknade športašima amaterima	<ul style="list-style-type: none"> • Naknade za putne troškove, smještaj i prehranu u vrijeme natjecanja i priprema te naknade za pojačanu prehranu u iznosu do 1.750,00 kuna mjesečno
	<ul style="list-style-type: none"> • Određene naknade i potpore koje dodjeljuje športska udruga kategoriziranom športašu u iznosu do 1.750,00 kuna mjesečno

Športske udruge u poduzetničkim aktivnostima mogu obavljati oporezive promete i promete koji su oslobođeni plaćanja PDV-a. Ako imaju oporezive isporuke u vrijednosti većoj od 300.000,00 kuna (nisu uključene donacije i članarine), postaju obveznici PDV-a te za njih vrijede ista pravila kao i za ostale poduzetnike.

Neke aktivnosti športskih udruga oslobođene su plaćanja PDV-a. Riječ je pretežito o oslobođenju plaćanja PDV-a za usluge i s njima usko povezane isporuke dobara, koje športske udruge obavljaju u korist svojih članova za članarinu utvrđenu u skladu s pravilima športskih udruga, uz uvjet da to oslobođenje neće narušiti tržišno natjecanje. Članarina kojom se financira rad neprofitne organizacije (tzv. hladni pogon) i kojom se financiraju isporuke usluga i s njima povezane isporuke dobara članovima udruge ne smatraju se naknadom za pružene usluge, odnosno za isporuke dobara. Zakon o PDV-u („Narodne novine“, broj: 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16 i 106/18) u glavi X. definira oslobođenja od plaćanja PDV-a za određene djelatnosti od javnog interesa pa se tako u članku 39. stavku 1. točki m) navodi da su PDV-a oslobođene usluge usko povezane uz šport ili tjelesni odgoj što ih obavljaju neprofitne pravne osobe osobama koje se bave športom ili sudjeluju u tjelesnom odgoju.

Nadalje, u stavku 3. navodi se da su plaćanja PDV-a oslobođene isporuke dobara ili usluga iz stavka 1. točaka b), g), h), i), l), m) i n) istoga članka ako ih obavljaju ostale osobe na koje nisu prenijete javne ovlasti, pod uvjetom da ne teže ostvarivanju dobiti te ako se dobit ipak ostvari da se ne raspodjeljuje, nego se koristi za nastavak ili poboljšanje obavljanja usluga.

U odredbama Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“, broj: 79/13, 85/13-ispisak, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17) vezanih za porezno oslobođenje za isporuke od javnog interesa u članku 63. a navodi se da su primatelji usluga iz članka 39. stavka 1. točke m) Zakona osobe koje se športom ili tjelesnim odgojem bave profesionalno ili amaterski.

Porez na dobit

Obveznici poreza na dobit su trgovačka društva i druge pravne i fizičke osobe, rezidenti Republike Hrvatske koji gospodarsku djelatnost obavljaju samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi. Stopa poreza na dobit iznosi 18% ili 12% ovisno o ostvarenom prihodu.

Državne ustanove, ustanove JLP(R)S-a, jedinice lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, športski klubovi, športska društva i savezi te zaklade i fondacije nisu obveznici poreza na dobit.

Zakon o porezu na dobit („Narodne novine“, broj: 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16 i 115/16, 106/18) kao porezno priznati trošak, smatra darovanja u naravi ili novcu učinjena u tuzemstvu za kulturne, znanstvene, odgojno-obrazovne, zdravstvene, humanitarne, sportske, vjerske, ekološke i druge općekorisne svrhe udrugama i drugim osobama koje navedene djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima do iznosa od 2% prihoda ostvarenog u prethodnoj godini. Iznimno, svota može biti i veća od 2% prihoda prethodne godine ako je dana prema odlukama nadležnih ministarstava o provedbi financiranja posebnih programa i akcija.

Nadalje, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“, broj 115/16) uvedena je mogućnost paušalnog utvrđivanja poreza na dobit, za neprofitne organizacije koje obavljaju neku gospodarsku djelatnost od koje su obveznici utvrđivanja poreza na dobit. U navedene organizacije, između ostalih, ubrajaju se i športski klubovi u statusu udruga, športska društva te športski savezi. Navedenom dopunom Zakona omogućeno je načelno neprofitnim organizacijama koje su obveznici poreza na dobit s temelja obavljanja neke gospodarske djelatnosti da ne moraju voditi knjige sukladno računovodstvenim propisima već da na znatno jednostavniji način utvrde poreznu osnovicu i obvezu poreza na dobit s osnove obavljanja te gospodarske djelatnosti.

Međutim, bez obzira na prethodno navedene porezne olakšice, praksa je pokazala kako športske neprofitne organizacije u nedovoljnoj mjeri koriste navedene porezne olakšice dok gospodarski subjekti nisu dovoljno motivirani za darovanja u športske svrhe.

2.4. ŠPORT I ŠPORTAŠI U SUSTAVU OBRAZOVANJA

Nastava tjelesne i zdravstvene kulture u obrazovnom sustavu

U sustavu obrazovanja Republike Hrvatske šport je integriran kroz obaveznu nastavu tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnoj školi, srednjoj školi i prve dvije godine visokoškolskog obrazovanja.

Iako postoji obaveza organiziranog oblika provođenja športskih aktivnosti u dijelu predškolskog odgoja i obrazovanja, zabrinjavajuće je što se u praksi često puta navedeno ne provodi sustavno i redovito. Ako se uzme u obzir da se temelji za cjelokupni razvoj djeteta stvaraju od najranije životne dobi više je nego potrebno provoditi svakodnevno tjelesno vježbanje kao što je zakonom predviđeno. U predškolskom odgoju i obrazovanju nigdje se ne predviđaju kineziolozi kao stručni djelatnici u redovitom programu, iako su motoričke kompetencije jedne od ključnih kompetencija i bilo bi poželjno da se počnu stjecati već u ranoj dobi (sukladno preporukama Vijeća EU-a i Europskog parlamenta iz 2006. godine).

Sukladno Pravilniku o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću („Narodne novine“, broj: 133/1997) osobe koje ispunjavaju uvjete za učitelja tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnoj školi, odgojitelji predškolske dobi te nastavnici predškolskog odgoja mogu provoditi posebne, kraće športske programe u dječjim

vrtićima. Navedeno, međutim, nije obavezno i ni na koji način dostatno za pravilan motorički razvoj djeteta.

Područje tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama podrazumijeva provođenje obavezne nastave tjelesne i zdravstvene kulture (u daljnjem tekstu TZK) te izvannastavnih programa kroz rad školskih športskih društava. Nastava TZK provodi se u fondu od 70 školskih sati (53 sata) godišnje od 4. do 8. razreda osnovne škole te u srednjim školama, odnosno u fondu od 105 školskih sati (79 sati godišnje) godišnje za učenike od 1. do 3. razreda osnovnih škola. Temeljem izvješća Eurydicea "Tjelesna i zdravstvena kultura i šport u europskim školama" iz 2013. godine, s navedenim brojem sati nastave TZK, pogotovo od 5. razreda osnovne škole pa do kraja srednje škole, na žalost, nalazimo se u donjem europskom razredu. Neke zemlje, poput Francuske (108 sati godišnje), Austrije (102 sata godišnje) ili Poljske (96 sati godišnje) imaju gotovo duplo više obaveznih sati nastave TZK u svom obrazovnom sustavu.

Ako se uvaži činjenica da se velik dio djece i mladih bavi tjelesnom aktivnošću isključivo kroz sustav obrazovanja, neupitno je da je broj sati nastave TZK u sustavu obrazovanja nedostatan.

Osobe koje ispunjavaju uvjete za učitelja, odnosno nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnoj školi predaju nastavu TZK obavezno od 5. razreda osnovne škole do kraja srednje škole. Nastavu TZK od 1. do 4. razreda u osnovnim školama predaju učitelji razredne nastave.

Određene probleme u nastavi TZK predstavlja i nastavni plan i program nastave TZK koji ne prepoznaje razvoj nekih utilitarnih aktivnosti, kao što je obuka neplivača te koji ne omogućuje prilagođavanje nastave TZK stvarnim mogućnostima i potrebama učenika.

U visokoškolskom obrazovanju nastava tjelesne i zdravstvene kulture je obvezna na većem broju visokih učilišta za studente prve i druge godine studija u fondu od 30 sati u semestru. Na pojedinim visokim učilištima u nastavnom programu uvedeni su izborni predmeti (športovi) za studente viših godina studija.

Iz svega navedenoga zaključuje se da je radi osiguravanja kvalitetnog motoričkog razvoja djece u vrtićkoj dobi, potrebno osigurati zapošljavanje kineziologa kao stručnih djelatnika u redovitom programu u dječjim vrtićima. Isto tako, broj sati nastave TZK u sustavu obrazovanja je nedostatan te ga je potrebno povećati, dok nastavni plan i program nastave TZK sukladno trenutnom stanju potreba unutar odgojno obrazovnog sustava treba izmijeniti te je navedeno već u postupku od strane ministarstva nadležnog za područje obrazovanja kroz izmjenu kurikulumu nastave tjelesne i zdravstvene kulture.

Školski šport – izvannastavne i izvanškolske športske aktivnosti

Osim nastave TZK, u osnovnim i srednjim školama provode se i izvannastavne školske športske aktivnosti učenika. Radi poboljšanja njihova provođenja, u Hrvatskoj je 2006. godine temeljem Zakona o sportu osnovan Hrvatski školski sportski savez kao nacionalno udruženje za promociju i organizaciju raznih izvannastavnih i izvanškolskih športskih aktivnosti.

Sukladno Zakonu o sportu temeljna jedinica provođenja izvannastavnih športskih programa jest školsko športsko društvo (u daljnjem tekstu ŠŠD). Osnivaju ga školski odbori u osnovnim i srednjim školama radi provođenja izvannastavnih školskih športskih aktivnosti učenika te nemaju pravnu osobnost već djeluju kao dio škole. Tu dolazi do problema vrednovanja rada nastavnika

TZK u školama jer im se priznaju samo dva sata izvannastavnih školskih športskih aktivnosti tjedno u osnovnim školama, odnosno, jedan sat u srednjim školama. Osim toga, jednom od nastavnika u školi priznaju se i dva sata tjedno za vođenje školskog športskog društva. Škola, odnosno školsko športsko društvo, u ovom trenutku nemaju nikakve mogućnosti plaćanja dodatnog rada učitelja i nastavnika TZK-a, što predstavlja veliki problem jer ograničava provođenje većeg broja školskih športskih aktivnosti. Tako i ako postoje financijska sredstva, nema zakonskih mogućnosti da škola dodatno plati svog učitelja ili nastavnika TZK-a.

Po podacima HŠSS-a u Hrvatskoj je u 2018. aktivno bilo 1.297 ŠŠD (900 u OŠ, 397 u SŠ).

HŠSS organizira razne izvannastavne i izvanškolske športske programe kojima je cilj uključiti što više učenika u školske športske aktivnosti, a sve da bi se promoviralo zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje učenika, odnosno, da bi se kod učenika stvarala navika cjeloživotnog redovitog tjelesnog vježbanja.

Jedan od temeljnih programa je organizacija školskih športskih natjecanja, koja se u ovom trenutku organiziraju kroz 12 športova za osnovne škole te 8 športova za srednje škole. Njihov su sastavni dio školska športska natjecanja na razini općina, gradova i županija, koja provode gradski i/ili županijski školski športski savezi. Državno prvenstvo ŠŠD-a, koje svake godine organiziraju školski športski savezi, obuhvaća oko 90.000 učenika, raspoređenih u 9.830 ekipa. HŠSS vodi brigu i o učenicima s intelektualnim teškoćama te za njih također organizira državno prvenstvo ŠŠD-a, na kojem je u školskoj godini 2016/17. sudjelovalo 315 učenika, raspoređenih u 51 ekipu. Velik naglasak stavljen je i na međunarodne aktivnosti, odnosno, sudjelovanje učenika na svjetskim školskim športskim prvenstvima. Tako je u 2016. i 2017. godini na svjetskim školskim prvenstvima sudjelovalo ukupno 229 učenika kroz 25 ekipa.

U 2017. godini u Hrvatskoj postoji 20 županijskih školskih športskih saveza i Školski sportski savez Grada Zagreba, što znači da su u svim županijama i Gradu Zagrebu osnovani školski športski savezi. Zakon o sportu predviđa i postojanje općinskih i gradskih školskih športskih saveza, ali u ovom trenutku u Hrvatskoj postoje samo 24 gradska školska športska saveza. To predstavlja velik problem jer prema podacima iz 2015. godine čak 82 grada u Hrvatskoj ne izdvajaju nikakva sredstva za školski šport.

Prema dostupnim podacima HŠSS-a, svim programima i aktivnostima školskog športa obuhvaćeno je oko 120.000 učenika, što iznosi oko 24,90% od ukupnog broja učenika u Hrvatskoj, kojih je prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz 2017. godine bilo 481.760.

Svi navedeni podaci dovode do zaključka da je uz nedostatan broj sati redovne nastave TZK-a, nedostatan i broj sati izvannastavnih školskih športskih aktivnosti. Nadalje, programe nastave TZK-a od 1. do 4. razreda ne provode kineziolozi, ne postoji sustavna organizirana obuka neplivača te se nedovoljno potiče učenike u zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje, odnosno, u školsko športske aktivnosti za koje već postoje programi, poput Univerzalne športske škole i Vježbaonice. Posebice se to odnosi na učenike s invaliditetom.

S obzirom da učenici s invaliditetom većinom ne sudjeluju u nastavi TZK potrebno je ponuditi prilagođene programske sadržaje. U organizaciji nastave TZK potrebno je za učenike s invaliditetom osigurati asistente u nastavi kako bi se omogućilo i osiguralo njihovo sudjelovanje u nastavi TZK te time proaktivno djelovalo na održanje i unapređenje njihovog psihofizičkog stanja.

Akademski šport

Sukladno Zakonu o sportu studentske športske udruge koje djeluju pri jednom visokom učilištu udružuju se u studentski športski savez koji uspostavlja i vodi sustav športskih natjecanja u sklopu visokih učilišta. Studentski športski savezi visokih učilišta s područja Republike Hrvatske, radi usklađivanja aktivnosti svojih članica, organizacije natjecanja i skrbi o statusu studenata športaša, udružuju se u HASS sa statusom nacionalnog športskog saveza. HASS broji dvadeset članica i organizira športske i rekreativne aktivnosti za studente visokih učilišta. Aktivnosti HASS-a usmjerene su u razvoj studentskog športa u suradnji sa svojim članovima na temelju što većeg broja studenata športaša, organizacije nacionalnih i međunarodnih športskih natjecanja, edukacije, volonterizma te ostvarenju vrhunskih športskih rezultata na međunarodnim natjecanjima, primarno na Univerzijadi, a zatim na svjetskim i europskim sveučilišnim prvenstvima.

Najveći projekti HASS-a koji se organiziraju svake godine su: UniSport Finals (više od 1.000 športaša), UniSport prvenstvo (više od 2.000 studenata), Studentski dani sporta (u više od 6 gradova s više od 3.000 studenata), Međunarodna regata Sv. Duje (Split, više od 500 sudionika). Veliki naglasak stavlja se i na međunarodne aktivnosti. HASS je član Europske sveučilišne sportske asocijacije (EUSA) također i Svjetske sveučilišne sportske federacije (FISU).

Cilj UniSporta je da njihova natjecanja budu što masovnija i u tom cilju pomažu i svojim članicama na njihovim gradskim prvenstvima što stvara zdravu atmosferu unutar akademskog športa i s čime omogućuju da tjelesna aktivnost i zdrave životne navike postanu dostupne što većem broju studenata. Na UniSport HR natjecanjima sudjeluju reprezentacije pojedinih sveučilišta, visokih škola i veleučilišta koje su sastavljene od najboljih pojedinaca s gradskog sveučilišnog prvenstva iz određenih športova dok te pojedince bira izbornik ili trener tog športa koji ih prati kontinuirano kroz cijelu natjecateljsku sezonu. Od međunarodnih natjecanja studenti športaši mogu sudjelovati na europskim sveučilišnim prvenstvima kao reprezentativci svojih sveučilišta, veleučilišta ili visokih škola (moraju biti pobjednici na UniSport HR natjecanjima iz tog športa prethodne akademske godine), dok na svjetska sveučilišna prvenstva ili ljetnim odnosno zimskim univerzijadama, nastupaju kao nacionalna reprezentacija („Unisport Hrvatska“).

Obvezna nastava tjelesne i zdravstvene kulture ima tradiciju od akademske godine 1963/64. i to za studente na prve dvije godine studija. Na manjem broju sastavnica provodi se i izborna nastava tjelesne i zdravstvene kulture na višim godinama studija. Međutim, problem je taj što obvezna nastava tjelesne i zdravstvene kulture na većini fakulteta nije vrednovana ECTS bodovima i provodi se izvan satnice što stvara problem studentima jer nemaju dodatni motiv za uključivanjem u ovaj vid organiziranog tjelesnog vježbanja te stvara problem i stručnom kadru koji tu nastavu provodi.

Obrazovanje športaša

Dual karijera je multi-dimenzionalni koncept koji uključuje posebne uvjete i stručnu podršku športašima u obrazovanju i športskoj karijeri, odnosno radnom odnosu i športskoj karijeri, a u svrhu nastavka karijere u športu ili drugim djelatnostima nakon športske karijere.

Tako je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, kao jedan od partnera Hrvatskom olimpijskom odboru i u suradnji s ostalim partnerima provelo projekt "Kategorizirani športaši u sustavu

obrazovanja" i izradilo "Preporuku o uvjetima studiranja kategoriziranih športaša". Preporuku je donio Rektorski zbor visokih učilišta Republike Hrvatske na sjednici održanoj u Rijeci 22. travnja 2009. godine. Cilj projekta bio je uskladiti obaveze studiranja s obavezama kategoriziranih športaša s obzirom na pripremne i natjecateljske aktivnosti te omogućiti kategoriziranim športašima drugu karijeru nakon završetka športske. Osim projekta "Kategorizirani sportaši u sustavu obrazovanja", HOO je u suradnji s nadležnim ministarstvom provodio aktivnosti u sklopu drugog projekta: Sportaši i obrazovanje 2012. - 2016. u sklopu kojeg su organizirani promocijski dani "Za karijeru i nakon sportske karijere", provedena istraživanja u suradnji s HŠSS-om i HASS-om i potpisan Sporazum između HOO-a, Rektorskog zbora Republike Hrvatske i HASS-a (2015. godine). Na prijedlog Povjerenstva za provedbu Sporazuma, Rektorski zbor je 4. studenog 2016. godine usvojio Pravilnik Rektorskog zbora o studiranju studenata sportaša na visokim učilištima Republike Hrvatske, a kojim se uređuju pravila i uvjeti studiranja ne samo za kategorizirane športaše, nego sve studente športaše na visokim učilištima Republike Hrvatske u cilju razvoja studentskog športa. HOO je predložio i usvojio 4. rujna 2017. godine "Nacionalni program razvoja sportske karijere i karijere nakon sportske karijere 2017. - 2020."

Nadalje, na temelju propisanog Zakonom o sportu koji u članku 7. stavku 5. propisuje da športaš koji je nastupajući za Republiku Hrvatsku osvojio medalju na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama i olimpijskim igrama gluhih ima pravo na subvenciju školarine za studij na visokom učilištu, u 2017. godini su prvi puta u Državnom proračunu osigurana sredstva za subvencije školarina, pa je tako za akademsku godinu 2017/18. i 2018/19. Središnji državni ured za sport proveo Natječaj za dodjelu subvencija školarine na visokim učilištima vrhunskim športašima.

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi propisuje upis, pohađanje i završetak školovanja svih učenika, kao i način pohađanja nastave posebno za kategorizirane športaše, no nedovoljno precizno te spomenuta odredba nije na pravi način zaživjela u praksi. U obrazovnim programima srednjoškolskog obrazovanja postoje razredni odjeli za športaše (gimnazijski program), u kojima je način nastave prilagođen svakodnevnim obavezama učenika športaša kroz mentorski pristup radu. Bodove športske uspješnosti temeljem kojih, uz bodove školske uspješnosti, ostvaruju pravo na upis u razredne odjele za športaše, učenici dobivaju sukladno kriterijima koje određuju nacionalni športski savezi.

Zakon o sportu u članku 7. stavku 4. utvrđuje pravo kategoriziranom športašu da može upisati, pohađati i završiti osnovno i srednjoškolsko obrazovanje prema posebnim uvjetima koje pravilnikom propisuje ministar, a visokoškolsko obrazovanje samo ako nije suprotno načelima autonomije sveučilišta. No, predmetni pravilnik nije donesen.

2.5. ŠPORTSKE GRAĐEVINE

Športske građevine jedan su od važnih preduvjeta za provođenje bilo koje športske aktivnosti. Sukladno Zakonu o sportu, športskim građevinama smatraju se uređene i opremljene površine i građevine na/u kojima se provode športske djelatnosti. Hrvatski šport i športaši zabilježili su čitav niz vrhunskih rezultata, no, na žalost razvoj športske infrastrukture to nije adekvatno pratio,

odnosno, Republika Hrvatska, bez obzira na propisano, nije osigurala preduvjete za planski razvoj športske infrastrukture.

Člankom 66. Zakona o sportu, predviđa se donošenje pravilnika koji se odnosi na športske građevine. Trenutačno važeći pravilnik donesen je na temelju članka 70. Zakona o sportu ("Narodne novine", broj: 59/90) i Zakona o prostornom planiranju i uređenju prostora ("Narodne novine", broj: 54/80, 16/86 i 18/89): Pravilnik o prostornim standardima, normativima te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže športskih objekata ("Narodne novine", broj: 38/91), koji vrijedi do donošenja propisa na temelju odredbi Zakona o sportu iz 2006. godine. Iz navedenog, a kako je važeći Pravilnik donesen 1991. godine, evidentno je da je potrebno donijeti novi.

Zakon o sportu u članku 66. stavku 1. propisuje da Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, koja prethodno pribavlja mišljenje Nacionalnog vijeća za sport, tijela JLP(R)S-a i Grada Zagreba, pripadajućih športskih zajednica i odgovarajućih športskih saveza, donosi mrežu športskih građevina. Na temelju navedenih odredbi i tako postavljenog sustava, gotovo je nemoguće uspostaviti mrežu športskih građevina. Lokalna samouprava ima podatke o trenutačnom stanju športskih građevina na svom području, planira obnovu, održavanje i/ili izgradnju i donosi prostorni plan te je iz navedenog razloga potrebno revidirati postupak donošenja mreže športskih građevina.

Velik problem javlja se i kod osoba s invaliditetom s obzirom na to da većina športskih dvorana, osim ukoliko nisu građene u posljednjih desetak godina, nije prilagođena za pristup osobama u invalidskim kolicima. Prepreke su neprilagođenost objekata za bavljenje športom bilo na školskoj razini, bilo kroz klubove. Potrebno je, stoga, gdje god je to moguće na postojećim športskim građevinama izvršiti potrebne intervencije i preinake kako bi se uklonile postojeće manjkavosti odnosno postojeće športske građevine u cijelosti prilagodilo osobama s invaliditetom i njihovim potrebama. Također, potrebno je i dalje sve športske građevine planirati i projektirati na način da su u cijelosti prilagođene potrebama osoba s invaliditetom bilo da se radi o športašima, djelatnicima ili gledateljima i posjetiteljima u tim građevinama. Pri izvođenju prilagodbi postojećih športskih građevina, odnosno planiranju i projektiranju novih športskih građevina potrebno je primijeniti odredbe Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti ("Narodne novine", broj: 78/13).

Analiza izgrađenosti i opremljenosti športskih građevina na razini gradova i općina provedena je na temelju prikupljenih podataka putem *online* upitnika. Podaci su od jedinica lokalne samouprave prikupljeni u razdoblju od 5. svibnja do 26. lipnja 2017. godine. Inicijalni poziv za sudjelovanje u istraživanju upućen je odgovornim osobama u 555 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, od kojih je 285 odgovorilo, a 230 je u potpunosti dostavilo tražene podatke. Podatke je dostavilo 210 općina i 75 gradova iz 20 županija i Grada Zagreba. Iz prikupljenih podataka utvrđeno je da se u praksi primjenjuju različiti modaliteti i pristupi u klasifikaciji, evidentiranju i postupanju prema športskim građevinama što je posljedica nepostojanja zakonske obveze i standardizirane forme dostave podataka. S obzirom na navedeno, analizu stanja u području

športskih građevina nije moguće precizno provesti niti prikupljeni podatci detaljnije analizirati. Novim Zakonom o športu potrebno je propisati uspostavu umreženog informacijskog sustava prikupljanja podataka (Nacionalni informacijski sustav u športu) te praćenja i održavanja športskih građevina na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini (mreže športskih građevina). Nadalje, potrebno je zakonskim aktima propisati obvezu dostave podataka u standardiziranom obliku, koji će se moći koristiti za unapređenje dugoročno neodrživog stanja koje trenutačno egzistira u ovome području, a koje se nužno mora temeljiti na jasno utvrđenim potrebama, ciljevima, prioritetima, pokazateljima i planovima. Uz to, nepostojanje specijaliziranih građevina te njihova neprilagođenost za športske aktivnosti osoba s invaliditetom jedan je od čimbenika njihove relativno male uključenosti u šport i tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje.

Uspostava sustava prikupljanja podataka o športskim građevinama temeljni je preduvjet standardizacije športskih građevina te definiranja kriterija i normativa na razini Republike Hrvatske.

2.6. STRUČNI KADROVI U ŠPORTU

Iznimno važna pitanja budućeg razvoja športa odnose se na stručne kadrove koji obavljaju stručne poslove u športu. Člankom 9. i 10. Zakona o sportu definirani su stručni kadrovi u športu i to kao trener i kao osoba osposobljena za rad u športu (instruktor, voditelj i sl.). U piramidi stručnih kadrova koji obavljaju stručne poslove treneri se nalaze na prvom mjestu i čine osnovni stručni kadar u športu. Sa stajališta strateškog planiranja budućeg razvoja športa u Republici Hrvatskoj bilo je potrebno prikupiti kvalitetne pokazatelje trenutačnog stanja trenera i pokazatelje stručnog rada u hrvatskom športu, pa je Središnji državni ured za šport prikupio i analizirao podatke o broju te razini obrazovanja trenera, koje su mu dostavili nacionalni športski savezi te o programima i broju završenih polaznika po programu koje su dostavile ustanove za obrazovanje i osposobljavanje stručnog kadra u športu u 2015. i 2016. godini. Sukladno Zakonu o sportu, trener mora imati stručnu spremu najmanje na razini trenera prvostupnika, dok osoba osposobljena za rad u športu može podučavati građane osnovnoj tehnici pojedinog športa ili provoditi športsku rekreaciju građana. Zakon je propisao da poslove trenera može obavljati i osoba koja je za te poslove osposobljena putem ustanove za osposobljavanje kadra na temelju programa za stjecanje licencije krovnih svjetskih ili europskih udruženja određenog športa, zatim osoba koja je osvojila medalju na olimpijskim igrama, svjetskim ili europskim seniorskim prvenstvima, ili koja je poslove trenera obavljala najmanje petnaest godina do dana stupanja na snagu Zakona, a stručno je osposobljena putem ustanove za osposobljavanje kadrova u športu. Iz navedenog proizlazi da u onim športovima u kojima krovna europska ili svjetska udruženja nisu donijela programe za stjecanje licencije, poslove programiranja i vođenja treninga športša, osim u slučaju osoba koje su osvajale medalje na olimpijskim igrama, svjetskim ili europskim prvenstvima ili osoba koje su posao trenera obavljale najmanje petnaest godina, a stručno su osposobljene putem ustanove za osposobljavanje kadrova, mogu obavljati jedino osobe koje su stekle javnu ispravu na visokoobrazovnim ustanovama. Prema studiji Europske komisije „Studija o sportskim

kvalifikacijama stečenim kroz sportske organizacije i (sportske) obrazovne institucije“ Hrvatska je jedna od zemalja Europske unije s najviše završenih trenera prvostupnika na godišnjoj razini te smo među rijetkim zemljama s isključivo formalnim obrazovanjem za stručni kadar. Ali bez obzira na navedeno, još uvijek nam nedostaje velik broj kvalificiranog stručnog kadra.

Broj i struktura trenera

Analiza Središnjeg državnog ureda za šport, na osnovi podataka dobivenih od 50 nacionalnih športskih saveza, pokazala je da se u 2016. u odnosu na 2015. godinu broj trenera smanjio za 0,31%, isto kao i broj trenera bez stručne kvalifikacije koji je smanjen za 1,98%. Rezultati analize dopuštaju zaključak da trenerski poziv u sustavu hrvatskog športa nije u povoljnom položaju te pokazuje da potreba za trenerskom strukom raste, no broj trenera u sustavu se ne povećava, već je u laganom opadanju. Jedan od razloga smanjenja broja trenera zasigurno leži u nepovoljnom radnopravnom statusu trenera, u tome što većini trenera to nije primarno zanimanje te športske udruge nisu kroz porezna rješenja stimulirane da ih zapošljavaju do činjenice kako im je osposobljavanje nedostupno, kako radi nepostojanja programa za određene športove tako i radi financijske neisplativosti. Da bi se zaštitio stručni rad, potrebno je smanjiti broj trenera koji u športu rade bez stručnih kvalifikacija, odnosno, potrebno je kroz Nacionalni program športa stvoriti uvjete da se osobama koje u sustavu športa rade bez kvalifikacije omogući njihovo stjecanje.

Tablica 12: Stručne kvalifikacije trenera u nacionalnim športskim savezima

ukupno 50 nacionalnih saveza	godina	ukupan broj trenera	broj trenera sa sveučilišnim diplomskim studijem kineziologije	broj trenera sa specijalističkim stručnim studijem kineziologije
	2015.	5.116	742	424
	2016.	5.100	868	372
	odnos 2016./2015.	-0,31%	16,98%	-12,26%
	godina	broj trenera sa preddiplomskim stručnim ili sveučilišnim studijem kineziologije	broj trenera sa završenim programom formalnog osposobljavanja za stručne poslove u sportu	broj trenera bez kvalifikacija
	2015.	331	1.599	2.020
	2016.	352	1.528	1.980
odnos 2016./2015.	6,34%	-4,44%	-1,98%	

Izvor: Nacionalni športski savezi

Obrazovna struktura trenera

Jedan od važnijih problema je problem analiziranja trenutnog stanja školovanja, odnosno aktualne obrazovne strukture trenera u Republici Hrvatskoj. Analiza Središnjeg državnog ureda za šport pokazala je da je u 2015. godini postotak trenera bez ikakve stručne kvalifikacije iznosio 39,48%, a 38,82% u 2016. godini. Najveći udio trenera u analiziranom uzorku, gotovo 30% (SDUŠ), čine treneri koji su osposobljeni za rad u športu putem različitih programa. Najobrazovaniji trenerski kadar u Republici Hrvatskoj, odnosno treneri koji su stručnu spremu stekli završetkom visokoobrazovnih programa čini oko 30% trenera u sustavu hrvatskog športa. Sasvim je izvjesno da postoje znatne rezerve, potrebe i mogućnosti za angažiranje tih kadrova u budućnosti. Nacionalni športski savezi moraju stvarati preduvjete za angažiranje visokoobrazovanih trenera.

Tablica 13: Broj polaznika sa završenim programom osposobljavanja i obrazovanja do 2016. godine

	do 2013.		2014.		2015.		2016.	
	šport	rekreacija	šport	rekreacija	šport	rekreacija	šport	rekreacija
broj polaznika koji su završili program osposobljavanja	5.193	1.290	45	158	368	257	342	317
broj polaznika koji su završili visokoobrazovni program	3.743	7.884	183	415	151	322	137	280
ukupno	8.936	9.174	228	573	519	579	479	597

Izvor: Kineziološki fakulteti i ustanove za obrazovanje odraslih

U području športa godišnje se obrazuje relativno mali broj osoba koje mogu obavljati stručni dio posla sukladno trenutno važećim zakonskim propisima. Takva situacija s velikim nedostatkom stručnog kadra u području športa posljedica je sustavne nebrige i zanemarivanja područja stručnog rada u športu u posljednjih dvadesetak godina. Također, iz tablice 13. vidljivo je da je veći broj stručnog kadra u području rekreacije, odnosno, zdravstveno usmjerenog tjelesnog vježbanja, nego samog športa i športskih grana.

Uzevši u obzir da trenutno postoji samo 38 programa koje je odobrilo državno tijelo nadležno za područje obrazovanja, a koji se provode sa svrhom osposobljavanja trenera u pojedinim športovima i športskim granama, također je potrebno stimulirati nositelje postojećih sustava školovanja trenera za otvaranje novih programa radi povećanja broja visokoobrazovanih trenera, osobito za športove u kojima je primjetan njihov velik nedostatak.

Školovanje, stručno usavršavanje i sustav cjeloživotnog učenja trenera

Zbog brzog razvoja športa u svijetu i svih disciplina povezanih sa športom (psihologija, tehnologija, marketing i sl.) iznimno je važno kontinuirano obrazovanje trenera i ostalih stručnjaka u području športa, što se postiže cjeloživotnim učenjem.

Usprkos pozitivnoj činjenici da većina športskih saveza ima uveden sustav licenciranja, zabrinjava podatak da većina nacionalnih športskih saveza dodjeljuje trenerske licencije, odnosno, dopušta rad osobama koje ne ispunjavaju zakonske uvjete o potrebnoj stručnoj spremi.

Uzimajući u obzir činjenicu da je vrlo velik broj osoba koje obavljaju trenerske poslove u športu bez potrebnih kvalifikacija, nužno je izgraditi znatno učinkovitiji i kvalitetniji sustav stručnog osposobljavanja i usavršavanja. Samo kvalitetno ustrojen i učinkovit sustav školovanja, osposobljavanja i usavršavanja može unaprijediti sustav športske pripreme u svakom pojedinom klubu, a posljedično i u cijelom hrvatskom športu.

Također u sustavu športa evidentan je nedostatak mogućnosti stjecanja stručnih kvalifikacija za trenere u športu osoba s invaliditetom pa je stoga nužno pristupiti izradi sustavnih rješenja, odnosno programa kolegija koji bi se izvodili na kineziološkim fakultetima odnosno putem ustanova za osposobljavanje i usavršavanje u športu.

Socijalni i radni status trenera

Socijalnom, radnom i ekonomskom statusu trenera treba posvetiti posebnu pozornost. Ta su pitanja najosjetljivija područja budućeg planiranja razvoja trenerske struke u Republici Hrvatskoj. Ne pronade li se način za kvalitetno rješavanje brojnih otvorenih pitanja radnog i socijalnog statusa trenera, teško je očekivati znatnije podizanje i kvalitete rada trenera, a posljedično, i njihova obrazovnog statusa.

Sukladno prikupljenim i dostupnim podacima u Studiji, 27,4% trenera, koje možemo definirati profesionalcima, angažirano je za obavljanje trenerskih poslova na temelju ugovora o radu, odnosno, oni su zaposleni u športskim klubovima bilo da se radi o ugovorima na određeno ili na neodređeno vrijeme. Najmanji udio trenera, 11,1% zaposlen je temeljem ugovora o radu na neodređeno vrijeme. S druge strane, većina trenera, njih čak 72,6%, nisu treneri profesionalci, već su angažirani kao honorarni djelatnici ili su volonteri u športu. Navedeno znači da vrlo mali broj trenera može ostvariti i realno ostvaruje zaposlenje i materijalno osigurava egzistenciju u trenerskom pozivu. Osobe koje su stekle visokoškolsku naobrazbu iz područja kineziologije, odnosno, trenerske struke, suočeni s naprijed navedenom činjenicom, materijalno osiguranje svoje egzistencije i zaposlenje će radije potražiti u drugim područjima u kojima se mogu zaposliti shodno stečenoj stručnoj spremi.

Nisku razinu zapošljivosti trenera možemo opravdati visokim troškovima zapošljavanja koji terete športski klub ako želi zasnovati radni odnos s trenerom, a potpuno destimulirajuće djeluje i nepovoljni porezni položaj trenera. Sve navedeno predstavlja prevelik teret za klubove, a što je također jedan od ključnih razloga zašto je Zakon o sportu u dijelu stručnih kadrova kroz desetak godina primjene pokazao manjkavosti.

Zaključno, činjenica da po podacima iz Studije samo 11,1% trenera ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme limitirajući je faktor za razvoj športa pa se nameće potreba planskog pristupa

problematici edukacije i izrade modela profesionalizacije i financiranja stručnih kadrova u području športa i tjelesnih aktivnosti korisnih za zdravlje.

2.7. ZDRAVSTVENO USMJERENO TJELESNO VJEŽBANJE - ŠPORTSKA REKREACIJA

Športska rekreacija predstavlja športsku aktivnost stanovništva svih dobni skupina s ciljem održavanja zdravlja, vitalnosti, društvene integracije, natjecanja ili zabave. Što se tiče javnog interesa, takvi su učinci i športske vježbe osobito važni jer je redovita i kvalitetno osmišljena rekreacija korisna za zdravlje pojedinaca, a samim time i cjelokupno društvo. Osim što se redovitim bavljenjem tjelesnom aktivnošću zadovoljavaju osnovne biološke potrebe za kretanjem, utječe se i na razvoj fizičkog i mentalnog zdravlja i ostvaruju se socijalne komponente života djece i mladih, odraslih osoba te osoba starije životne dobi.

Središnji državni ured za šport proveo je u 2017. godini istraživanje s ciljem utvrđivanja udjela stanovništva Republike Hrvatske koje se bavi športskim i rekreacijskim aktivnostima ili nekim drugim oblikom tjelesne aktivnosti. Istraživanje je pokazalo da se samo 37,5% populacije Republike Hrvatske starije od 15 godina bavi nekim oblikom tjelesne aktivnosti barem jednom tjedno, dok je njih 62,5% potpuno neaktivno, odnosno, ne bavi se nikakvom tjelesnom aktivnošću. Rezultati istraživanja pokazuju korelaciju aktivnosti i dobi stanovnika – što su stariji, stanovnici se manje bave športskim, rekreacijskim ili drugim tjelesnim aktivnostima. Najaktivniji su stanovnici od 15 do 20 godina, dok su stariji od 60 godina najmanje tjelesno aktivni. Tjelesnom aktivnošću se podjednako bave žene i muškarci.

Tablica 14: Bavljenje tjelesnom aktivnošću po spolu i dobnoj kategoriji

	total	spol		dob – kategorije					
		M	Ž	15-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61 i više
broj ispitanika	1.000	477	523	100	129	157	182	169	263
bave se tjelesnom aktivnošću (%)	37,5	39,7	35,5	75,4	45,0	47,2	34,7	29,7	20,4
ne bave se tjelesnom aktivnošću (%)	62,5	60,3	64,5	24,6	55,0	52,8	65,3	70,3	79,6

Većina tjelesno aktivnog stanovništva provede 1 do 2 puta tjedno (28,2%) i 3 do 4 puta tjedno (25,9%) vježbajući i to 30 minuta do sat vremena. Nešto manje od polovice (46,4%) preferira aktivnosti na otvorenom prostoru, a najčešći motiv za to je poboljšanje zdravstvenog statusa (61,4%).

Tablica 15: Učestalost bavljenja tjelesnom aktivnošću po spolu i dobnoj kategoriji

	total	spol		dob – kategorije					
		M	Ž	15-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61 i više
broj ispitanika	1.000	477	523	100	129	157	182	169	263
5 puta tjedno ili češće (%)	9,3	8,9	9,7	18,3	8,9	8,8	5,6	9,8	8,7
3 do 4 puta tjedno (%)	7,4	8,3	6,5	25,9	9,3	7,3	7,6	1,5	3,0
1 do 2 puta tjedno (%)	12,4	12,6	12,3	28,2	11,8	18,1	11,6	11,7	4,4
	total	spol		dob – kategorije					
		M	Ž	15-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61 i više
1 do 3 puta mjesečno (%)	3,3	3,7	2,9	2,2	6,3	3,3	4,7	4,0	0,7
manje od toga (%)	5,1	6,2	4,1	0,8	8,7	9,9	5,1	2,6	3,6
nikada (%)	61,8	59,1	64,2	24,6	54,4	51,5	63,3	69,7	79,6
ne znam (%)	0,7	1,2	0,3		0,6	1,2	2,0	0,7	

Nekim oblikom tjelesne aktivnosti češće se bave stanovnici velikih gradova, visokoobrazovane osobe u tridesetim godinama na višim pozicijama i s većim prihodima te učenici i studenti u dobi od 15 do 20 godina. Za većinu stanovništva oblik športskih i tjelesnih aktivnosti kojima se bave ne zahtijeva nikakve novčane izdatke, a ako izdvajaju određenu svotu novca za športske, rekreacijske ili druge tjelesne aktivnosti, u prosjeku ona iznosi 120 kuna mjesečno.

Kako bi se što veći broj populacije počeo baviti bilo kojim vidom tjelesne aktivnosti, potrebno je osvijestiti pozitivan stav prema tjelesnom vježbanju. Mnogi nemaju naviku redovitog bavljenja tjelesnim vježbanjem te je svakako potrebno utjecati na podizanje svijesti o važnosti tjelesnog vježbanja na zdravlje i druge koristi koje ono donosi. Da bi se to postiglo, u taj proces trebaju biti uključena tijela državne uprave, lokalna samouprava te razni sektori kao sektor obrazovanja, zdravstva, prometa, športa i drugi.

Potrebno je uspostaviti dugoročan sustav identifikacije darovitosti i razvoja talenta, koji će omogućiti kvalitetniju selekciju i održavanje standarda vrhunskih športskih postignuća hrvatskih športaša. Kroz navedeno darovitoj djeci omogućit će se maksimalan razvoj potencijala, a u kombinaciji s osiguranjem uvjeta za masovno bavljenje športom možemo očekivati nastavak trenda športskih uspjeha hrvatskih športaša na međunarodnim natjecanjima.

Utjecaj športa na zdravlje i tjelesnu aktivnost

U Nacionalnoj strategiji za razvoj zdravstva 2012. – 2020. (Ministarstvo zdravlja Republike Hrvatske, 25/04/2016, url) ističe se da je tjelesna aktivnost jedan od temeljnih načina poboljšanja fizičkog i duševnog zdravlja ljudi te ona koja smanjuje rizike nastanka mnogih kroničnih nezaraznih bolesti, ublažuje njihovo napredovanje i znatno koristi društvu povećanjem društvenog međudjelovanja i angažiranja. Osim preventivnog djelovanja, tjelesna aktivnost uključuje poboljšanje fizičkog fitnesa, mišićne jakosti i kvalitete života. To je posebno važno za starije osobe jer redovita tjelesna aktivnost može povećati potencijal nezavisnog življenja. Zbog toga se i u Akcijskom planu za suzbijanje kroničnih nezaraznih bolesti 2015. – 2020. (Ministarstvo zdravlja Republike Hrvatske, 25/04/2016, url) kao ciljevi, između ostalog, navode "Zaustaviti porast tjelesne neaktivnosti usvajanjem i implementacijom nacionalnih smjernica o tjelesnoj aktivnosti za zdravlje" te "Promovirati tjelesnu aktivnost za sve dobne skupine".

U Akcijskom planu za prevenciju i smanjenje prekomjerne tjelesne težine 2010. – 2012. (Ministarstvo zdravlja Republike Hrvatske, 25/04/2016, url) ističe se da je prekomjerna tjelesna težina najčešće rezultat negativne sinergije nepravilnih prehrambenih navika i nedovoljne tjelesne aktivnosti, kako kod djece, tako i kod odraslog stanovništva. Glavni ciljevi Akcijskog plana su: promicanje zdravog načina života i unapređenje zdravlja. Također se naglašava odgovornost roditelja da djecu potiču na tjelesnu aktivnost i osiguraju im uvjete da bi se bavili njome. Neki od neophodnih preduvjeta da se te kineziološke aktivnosti provode kvalitetno su visoka razina stručnosti kadrova u športu, dostupnost i opremljenost športske infrastrukture, dostupnost športske opreme i slično.

Zdravstveni pregledi

Važnost i utjecaj svakog oblika tjelesne aktivnosti i športa na zdravstveni status građana, posebice djece uključene u športske aktivnosti u sustavu športa u klubovima, ali i u sklopu izvannastavnih školskih športskih aktivnosti koje se provode u školskim športskim društvima, nemjerivi su. Na žalost, moguće su i ozbiljne posljedice na zdravlje i život športaša ako bi u tim aktivnostima sudjelovale osobe koje nisu zdravstveno sposobne za napore koje iziskuje športski trening, pogotovo u nekim športovima s izraženom fiziološkom komponentom opterećenja. Također je važno napomenuti da je u današnje vrijeme financijske krize takvu vrstu pregleda važno učiniti dostupnom svim građanima Republike Hrvatske, a posebice djeci. Trenutačno zakonsko rješenje i njegova provedba stvaraju određene probleme u provedbi i dostupnosti zdravstvenih pregleda, a pritužbe i stanje na terenu upućuju na problem nedostatka liječnika odgovarajuće specijalnosti po regijama. Realno je stanje takvo da broj liječnika s propisanim specijalnostima ne zadovoljava potrebe športa po područjima, a što je vidljivo iz podataka na stranici Hrvatskog društva za športsku medicinu. S obzirom na to da športska inspekcija nadzire isključivo pravne i fizičke osobe u sustavu športa, a ne liječnike, problem mogu biti i liječnici koji neovlašteno pregledavaju športaše. Potvrđivanje zdravstvene sposobnosti, koje obavlja nenadležni liječnik, ne bi trebalo biti kršenje propisa iz područja športa, kao što je sada slučaj.

Važno je obratiti pozornost i na obaveze pregleda školske djece, kojima se utvrđuje njihova sposobnost za sudjelovanje na natjecanjima u školskom športu, pri čemu opću i posebnu

zdravstvenu sposobnost učenika za sudjelovanje na natjecanjima u školskom športu utvrđuje nadležni liječnik specijalist školske medicine, iznimno liječnik specijalist pedijatar ili izabrani liječnik specijalist opće i/ili obiteljske medicine. Kod djeteta koje obavlja redovite sistematske preglede i nije potpuno ili djelomično oslobođeno od tjelesne i zdravstvene kulture, dakle, igra nogomet, rukomet, trči dulje dionice na nastavi (aerobno opterećenje koje može biti visoko), neophodan je pregled školskog liječnika u opsegu u kojem školski liječnik to odredi, da bi nastupilo na natjecanju za školu. Potrebno je razmotriti u kojim slučajevima takav pregled može biti dostatan i za nastup djeteta za klub.

Stoga je bitno naglasiti da je osnovna pretpostavka skrbi o športašima uređenje njihove zdravstvene zaštite kroz propisivanje zdravstvenih pregleda. Liječnički pregledi športaša trebaju biti besplatni i jednako dostupni za sve športaše kroz osiguravanje financijskih sredstava putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Nadalje, potrebno je vrhunskim športašima omogućiti pravodobnu dostupnost liječnika specijalista, kao i vrhunskim športašima I. kategorije odobriti naknadu za mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

2.8. ZAKONODAVNI OKVIR

Zakon o sportu temeljni je pravni akt koji regulira sustav športa u Republici Hrvatskoj. Normativni okvir sustava športa čine i podzakonski akti doneseni na temelju Zakona o sportu, ali i čitav niz drugih propisa, kojima se na izravan ili neizravan način uređuje sustav športa, i to ponajviše Zakon o udrugama.

Od svog donošenja 2006. godine Zakon o sportu je sedam puta dopunjavan i mijenjan, no, navedene izmjene i dopune nisu riješile nedostatke specifične za sustav športa te je sukladno provedenom postupku prethodne procjene učinaka propisa u 2016. godini novi Zakon o športu u planu kao reformski zakon. Tijekom ožujka 2017. godine provedena je javna rasprava o Iskazu procjene učinaka propisa i tezama za Zakon o športu. Kao dio postupka procjene učinaka propisa za Zakon o športu, osim javne rasprave o Iskazu o procjeni učinaka propisa i tezama za Zakon o športu, održana je i javna prezentacija navedenog dokumenta.

Sveukupno je zaprimljeno 102 mišljenja, primjedbi i prijedloga (e-Savjetovanje i javno izlaganje), od čega je većina prihvaćena.

Zakonom o športu sukladno provedenoj procjeni učinaka namjerava se provesti kategorizacija i vrednovanje športova, urediti rad športskih udruga, kao i sustav kontrole te posljedice neispunjavanja obveza od strane športskih udruga, podignuti razinu učinkovitosti krovnih športskih udruženja jasnijim definiranjem javnih potreba u športu i određivanjem kriterija ograničenja za troškove administracije i upravljanja, koje se financiraju javnim sredstvima. Nadalje, namjerava se uspostaviti učinkovitiji nadzor nad korištenjem proračunskih sredstava za financiranje športa, uskladiti potrebnu stručnu spremu, odnosno, stupanj obrazovanja prema vrsti i složenosti poslova u športu te njihovo prilagođavanje stvarnim kadrovskim potrebama, ujednačiti i objediniti sve subjekte i podatke u športu u jedinstvenu evidenciju, urediti pitanje športskih građevina i mreže športskih građevina, urediti sustav financiranja velikih međunarodnih športskih natjecanja u

Republici Hrvatskoj utemeljen na jasnim kriterijima, urediti stvarne potrebe za liječnicima propisane specijalnosti, kao i liječničke preglede, propisati športske stipendije za vrhunske športaše I. kategorije na državnoj razini, definirati radnopravni status profesionalnih športaša i trenera uključujući i pitanja povezana s dual karijerom športaša, omogućiti obavljanje športskih djelatnosti putem obrta, definirati posljedice osude i kaznenog djela te zapreke i ograničenja za članstvo u tijelima športskih udruga za natjecanje, športskih saveza i športskih dioničkih društava.

3. SWOT ANALIZA - SNAGE I SLABOSTI TE PRILIKE I PRIJETNJE U SUSTAVU ŠPORTA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Analiza stanja, kao početni korak izrade svakog strateškog dokumenta pa i Nacionalnog programa športa, sažeta je u SWOT matricu (unutarnji čimbenici – snage i slabosti; vanjski čimbenici – prilike i ograničenja) kako bi se istaknuli ključni elementi športa o kojima je ponajviše ovisilo definiranje vizije i ciljeva te razrada Akcijskog plana. Za izradu matrice korišteni su različiti ulazni podaci. Ponajprije se oslanjalo na mišljenje stručnjaka prikupljeno kvalitativnim istraživanjima (7 radionica, 20 intervju), kvantitativnim istraživanjem o športsko-rekreacijskim aktivnostima građana u Republici Hrvatskoj, kao i prikupljenim podacima o stanju športskih građevina, obrazovnoj strukturi trenera te financijskim izdvajanjima za javne potrebe u športu na regionalnim i lokalnim razinama. Koristeći sve navedene izvore podataka, u detektiranju snaga i prilika kao i slabosti i ograničenja šport je razmatran u sva tri pojavna oblika, a to su: natjecateljski šport, šport u sustavu obrazovanja i zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje, odnosno športska rekreacija.

Tablica 16. SWOT analiza

UNUTARNJI ČIMBENICI	
SNAGA (+)	SLABOSTI (-)
<ul style="list-style-type: none"> • Tradicija razvoja brojnih športova • Kontinuirano postizanje vrhunskih športskih rezultata • Vrhunski športaši kao promotori RH • Sustav natjecanja za sve uzraste u velikom broju športova u sustavu obrazovanja • Financiranje krovnih športskih udruženja kroz Državni proračun • Temeljno financiranje velikog broja športova kroz Državni proračun • Financiranje velikog broja udruga kroz proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave • Pomak u izgrađenosti školskih športskih dvorana u proteklom razdoblju 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno jasno definirane uloge i zadaće pojedinih dionika u sustavu športa • Nepostojanje Nacionalnog informacijskog sustava u športu s pripadajućim registrima i mrežom športskih građevina • Nepostojanje zakonske obaveze i standardizirane forme planiranja, praćenja i izvještavanja javnih potreba u športu • Trend povećavanja administriranja u sustavu športa • Nerazvijena kultura volontiranja • Neprimjenjivost pojedinih odredbi postojećeg Zakona o sportu • Nedovoljna uključenost žena na svim razinama

<ul style="list-style-type: none"> • Trend povećanja obrazovanja stručnog kadra u području zdravstveno usmjerenog tjelesnog vježbanja • Sustav kategorizacije športaša i stipendiranje na državnoj razini • Sustav državnih nagrada i trajnih novčanih naknada • Osnovano samostalno tijelo državne uprave nadležno za skrb o športu i razvoj sustava športa u Republici Hrvatskoj – Središnji državni ured za šport • Kvalitetan trenerski kadar za vrhunski šport • Znanstveno istraživački rad i stručni rad u području športa 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno financiranje športa kroz Državni proračun te proračune lokalne i područne (regionalne) jedinice uprave i samouprave • Nepostojanje kategorizacije i financiranje športova temeljem jasnih i kvantificiranih kriterija • Nedovoljno definirana namjena javnih potreba u športu • Nedovoljna kontrola nad korištenjem proračunskih sredstava za financiranje športa te neusklađenost sustava financiranja • Nepostojanje koordinacije izdvajanja za šport između različitih resora • Neravnomjerno izdvajanje sredstava po jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave • Nedovoljne stimulativne porezne olakšice za ulaganje gospodarstva u šport te postojanje raznih parafiskalnih nameta koji odvrću ulaganja u šport • Nepostojanje zakonske mogućnosti obavljanja športske djelatnosti putem obrta • Nedovoljna i/ili neravnomjerna izgrađenost športske infrastrukture • Neravnomjerna opremljenost školskih športskih dvorana i ostalih športskih dvorana • Nedovoljna prilagodbenost objekata osobama s invaliditetom • Neusklađenost obrazovnog i športskog sustava • Nedovoljna skrb o dual karijeri športaša • Nedovoljno učinkovit sustav zdravstvene zaštite športaša • Nedefiniran radnopravni status profesionalnih športaša i trenera • Nesrazmjernost između postojećih obrazovnih programa i stvarnih kadrovskih potreba u športu • Nedovoljan broj sati tjelesne i zdravstvene kulture u sustavu obrazovanja • Nedostatak ulaganja u utilitarne aktivnosti • Nedovoljna promocija zdravstveno usmjerenog tjelesnog vježbanja • Nedovoljan broj planskih dokumenta na lokalnoj razini • Sustav selekcije u športu kao ograničavajući faktor zadržavanja većeg broja djece u športu
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno razvijeni apsorpcijski kapaciteti (ljudski potencijali, projekti) za privlačenje sredstava iz fondova EU • Nedovoljna osviještenost o problemu nasilja u športu
VANJSKI ČIMBENICI	
PRILIKE (+)	PRIJETNJE (-)
<ul style="list-style-type: none"> • Financiranje športa putem EU fondova • Privlačenje potencijalnih ulagača u šport poreznim olakšicama • Izdvajanje financijskih sredstava javnih poduzeća i drugih resora za šport • Bolja iskoristivost školske športske infrastrukture za izvanškolske športske aktivnosti • Sustav školovanja stručnih kadrova • Sustav nastave tjelesne i zdravstvene kulture i izvannastavnih školskih športskih aktivnosti • Pozitivan utjecaj zdravstveno usmjereno tjelesnog vježbanja na zdravlje • Povezivanje turističkih i športskih sadržaja • Preporuke Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) o važnosti športa i tjelesne aktivnosti • Povoljna geostrateška lokacija i klimatski uvjeti za cjelogodišnje športske aktivnosti na otvorenom • Marketinška iskoristivost bogate športske baštine i športaša koji kontinuirano postižu vrhunske športske rezultate • Informatizacija sustava športa • Suradnja s Ministarstvom obrane i Ministarstvom unutarnjih poslova 	<ul style="list-style-type: none"> • Neprilagođenost zakonodavnog okvira (športskog, poreznog, socijalnog, školskog, gospodarskog i dr.) za potrebe razvoja športa • Loša ekonomska situacija • Neprepoznavanje športa kao važne društvene pojave te njegove ekonomske, socijalne, odgojne i zdravstvene uloge • Nedovoljno razvijena svijest o važnosti bavljenja športom i očuvanje zdravlja • Otpor dionika prema reformi sustava športa i tjelesnog vježbanja • Neuvažavanje kompetencija i mišljenja stručnjaka iz područja športa • Loša demografska kretanja

S obzirom na percepciju športa u Hrvatskoj, sva provedena istraživanja dala su očekivane rezultate koji pokazuju da je fokus usmjeren na natjecateljski, osobito vrhunski šport pa se i najveći broj prednosti i nedostataka odnosi upravo na onaj dio sustava u Hrvatskoj koji je uključen u organizaciju i provođenje natjecateljskog, vrhunskog športa. Sve navedene snage dobra su podloga za donošenje vizije i detektiranje ciljeva, dok su slabosti te koje je u budućem razdoblju potrebno minimalizirati kroz postavljene mjere i aktivnosti u Nacionalnom programu športa.

Neovisno o kojem se organizacijskom obliku športa radi, kroz prikupljene stavove svih dionika u športu jasno se profiliralo nekoliko područja koja se mogu smatrati i područjima ključnih izazova budućeg razvoja športa u Hrvatskoj, a to su – financiranje, zdravstveno usmjereno tjelesno

vježbanje, skrb o športasima, športska infrastruktura, stručni kadar i upravljanje športom. Sva ta područja potrebno je urediti kroz Nacionalni program športa te zakonodavni okvir.

Graf 1: Organizacijski oblici športa i područja ključnih izazova

4. VIZIJA I MISIJA

4.1. VIZIJA

U određivanju strategije razvoja nekog područja definiranje vizije uobičajeno je prvi korak jer je upravo vizija ta koja daje sažeti odgovor na pitanje kakva bi trebala biti budućnost, u ovom slučaju budućnost športa u Hrvatskoj. U osmišljavanju vizije uvijek se kreće od najizrazitijih postojećih prednosti, a naglašavaju se i obilježja razvoja na koja je potrebno djelovati da bi se vizija mogla ostvariti. Često se naglašava da je vizija "slika idealne budućnosti", međutim, poželjnije je definirati viziju kao "sliku željene, ali i ostvarljive budućnosti", odnosno kao nit vodilju, u kojoj uporište i motivaciju mogu naći svi dionici u sustavu športa.

Na temelju čega je moguće graditi viziju športa u Hrvatskoj? Kao što je pokazala SWOT matrica, hrvatski šport ima mnogobrojne prednosti, a među njima su tradicija razvoja brojnih športova, koji imaju svoju vjernu publiku i koji kontinuirano postižu vrhunske športske rezultate pa se i u budućnosti očekuje nastavak te tradicije. Kao posljedica mnogih nedostataka, u Hrvatskoj je još uvijek manji dio populacije aktivno uključen u zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje pa se u budućnosti ciljevi, mjere i aktivnosti moraju uključiti u stvaranje svih preduvjeta za privlačenje i zadržavanje populacije u tjelesnom vježbanju neovisno o dobi i zdravstvenom statusu pojedinca. Uzimajući u obzir navedeno, viziju je moguće definirati:

Hrvatska je zemlja športa kao načina života svih njenih građana i zemlja prepoznatljiva po postizanju vrhunskih športskih rezultata.

4.2. MISIJA

Za razliku od vizije koja predstavlja sliku budućnosti u nekom vremenskom razdoblju, misija nije vremenski ograničena i predstavlja način ostvarivanja vizije. Misija se odnosi na djelovanje i ponašanje temeljeno na odgovarajućim vrijednostima i principima kao što su transparentno i učinkovito upravljanje u športu s jasnim kriterijima za svaki njegov segment u što je uključeno financiranje, poticanje na sudjelovanje, napredovanje, postizanje i vrednovanje vrhunskih rezultata, na modernu i prilagođenu infrastrukturu, skrb o športašima i stvaranje sigurnog i poticajnog okruženja za sve sudionike, sprječavanje i uklanjanje negativnih pojava u športu te odgovarajuća razina osposobljenosti stručnih kadrova u športu.

Misija cjelokupnog hrvatskog športa može se definirati kao:

Transparentno i učinkovito upravljanje sustavom športa kako bi svi dionici kontinuirano stvarali preduvjete za razvoj svih pojavnih/organizacijskih oblika športa.

5. OPĆI I POSEBNI CILJEVI S PRIPADAJUĆIM AKCIJSKIM PLANOM

Vodeći se nedostacima, ali i prilikama hrvatskog športa ustanovljenim u Analizi stanja, kao i SWOT matrici, opći ciljevi razvoja u razdoblju 2019. – 2026. su sljedeći:

- 1. Osigurati preduvjete za dodatni razvoj športa**
- 2. Unaprijediti zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje i povećati promocijske vrijednosti športa**
- 3. Unaprijediti skrb o športašima**
- 4. Uspostaviti sustavan i racionalan pristup upravljanja održivom športskom infrastrukturom**
- 5. Unaprijediti skrb o stručnim kadrovima u športu**
- 6. Unaprijediti sustav upravljanja u športu**

Navedenim općim ciljevima želi se uspostaviti transparentan i učinkovitiji sustav športa u Hrvatskoj, osigurati stabilno financiranje, koje će odgovoriti svim javnim potrebama športa i omogućiti napredovanje i zadržavanje u športu športaša i svih športskih djelatnika, kao i povećati

broj građana uključenih u zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje, a samim time stvorit će se poticajno okruženje koje će doprinijeti demografskoj obnovi. Hrvatska teži postati zemlja u kojoj nije važno samo ostvarivanje vrhunskog športskog rezultata, već je važno osposobiti sustav kako bi svaki pojedinac mogao biti uključen u neku od športskih aktivnosti tijekom cijeloga života. Na taj način šport bi postao znatno važniji čimbenik zdravog stila života i stvaranja zdravije nacije, nego je to slučaj danas.

U nastavku se detaljnije objašnjavaju navedeni opći ciljevi, definiraju posebni ciljevi koji bi trebali omogućiti smanjivanje nedostataka u hrvatskom športu i bolje iskorištavanje pruženih prilika.

5.1. OPĆI CILJ 1: Osigurati preduvjete za dodatni razvoj športa

Bez obzira na povećano izdvajanje za šport na državnoj razini u prethodnom razdoblju, dosadašnja nestabilnost i nedovoljna financijska sredstva koja bi omogućila intenzivniji razvoj športa jedan su od bitnih ograničavajućih čimbenika svih dionika u sustavu športa. Kako bi se u budućem razdoblju osigurali svi preduvjeti za razvoj športa na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini potrebno je realizirati posebne ciljeve:

- Uspostaviti kriterijsko financiranje u području športa,
- Jasno definirati namjenu sredstava za javne potrebe u športu, način dodjele te kontrolu trošenja sredstava,
- Analizirati i utvrditi mogućnost povećanja poreznih olakšica za šport.

Kako bi se svim provoditeljima športskih djelatnosti osigurala financijska stabilnost, važno je osigurati kontinuirano financiranje javnih potreba u športu koje odgovara razvojnim potrebama športa u Hrvatskoj, od lokalne do nacionalne razine, kao i nadzor nad korištenjem sredstava. Stoga je potrebno izraditi jedinstveni model financiranja, koji će omogućavati i praćenje financiranja športskih djelatnosti na lokalnoj i regionalnoj razini, kao što je to moguće na nacionalnoj kroz sustav javnih potreba u športu. Također se predlaže i izrada preporuke za minimalni postotak izdvajanja iz proračuna na lokalnoj i regionalnoj razini. Ovakvim modelom izdvajanja iz proračuna športskim udrugama bilo bi omogućeno efikasnije planiranje športskih programa, kao i samo djelovanje te postizanje potrebnih preduvjeta razvoja športa u svim područjima u Republici Hrvatskoj. Na nacionalnoj razini potrebno je ujednačiti izdvajanja iz Državnog proračuna s usporedivim zemljama članicama EU.

Za razvoj športa u Republici Hrvatskoj nužno je stvoriti, između ostalih, organizacijske i administrativne preduvjete te ukloniti barijere. To znači provesti niz aktivnosti, donijeti i uskladiti niz propisa kojima će se propisati i standardizirati javne potrebe u športu na državnoj razini.

Kako bi se sredstva namijenjena športu u Republici Hrvatskoj maksimalno učinkovito koristila i pravednije raspodijelila, nužno je definirati model za kategorizaciju športova te donijeti pravilnik o kriterijima kategorizacije športova, kao i uspostaviti kriterije vrednovanja programa javnih potreba u športu. Uz kategoriziranje športova, preduvjet za racionalno i kvalitetno raspolaganje sredstvima za javne potrebe u športu je i jasno definiranje namjene sredstava za javne potrebe u športu, način njihove dodjele i kontrola trošenja sredstava.

U cilju intenzivnijeg razvoja športa potrebno je omogućiti porezne olakšice klubovima i športašima, kao i potaknuti gospodarstvo na znatno veća ulaganja u šport od dosadašnjih donošenjem mjera koje će gospodarske subjekte potaknuti na znatnija ulaganja u šport od dosadašnjih.

Česta je pojava da hrvatski športaši s invaliditetom nastupajući na međunarodnim natjecanjima nailaze na športske suparnike kojima je upotrebom modernih i kvalitetnijih športskih pomagala (športskih invalidskih kolica i proteza) omogućena bolja športska izvedba, posebice se to odnosi na mlade športaše, koji imaju drukčije potrebe od populacije koja se ne bavi športom, za koju je nabava propisana pravilima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. S obzirom na navedeno, potrebno je omogućiti jeftiniju nabavu športskih kolica ili športskih proteza.

➤ **POSEBAN CILJ 1.1. Uspostaviti kriterijsko financiranje u području športa**

Kao preduvjet za dugoročni razvoj športa potrebno je kroz zakonodavni okvir osnažiti ulogu i zadaće dionika u sustavu športa koje su dosadašnjim zakonskim okvirom bile nejasno definirane jer uz financijska i druga ograničenja, sustav nije funkcionirao na razini očekivanog.

Da bi se postiglo transparentnije i učinkovitije funkcioniranje sustava potrebno je uskladiti program javnih potreba u športu s Nacionalnim programom športa i to na način da se zakonski poveže financiranje definirano Nacionalnim programom športa i Programom javnih potreba u športu te točno definiraju zadaće i uloge pojedinih dionika. Zakonom o športu također je potrebno propisati i standardizirati javne potrebe u športu na državnoj razini, kao i uskladiti zakonsku regulativu koja se odnosi na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na taj način bit će jasnija uloga i doprinos pojedinih dionika, a da bi se pratili način i realizacija provedbe Nacionalnog programa športa i osigurala provedba mjera, potrebno je osnovati nacionalno koordinacijsko tijelo za praćenje provedbe (detaljnije u poglavlju 6. Provedba).

Kako bi se sredstva namijenjena športu u Republici Hrvatskoj mogla učinkovito koristiti i raspodijeliti u skladu s potrebama i ostvarenom uspješnošću, nužno je donijeti pravilnik o kriterijima kategorizacije športova, kao i uspostaviti kriterije vrednovanja programa javnih potreba u športu. Detaljnom analizom stanja na području športa u Republici Hrvatskoj bit će omogućeno prepoznavanje objektivnih potreba i vrijednosti svakog pojedinog športa na nacionalnoj razini i time će se stvoriti preduvjeti za izradu pravilnika o kriterijima za kategorizaciju športova, a na temelju pravilnika izraditi model kategorizacije športova u Republici Hrvatskoj.

S ciljem razvoja i poticanja najuspješnijih i najmasovnijih športova u Republici Hrvatskoj, a temeljem kategorizacije športova odredit će se športovi od nacionalnog interesa. Nacionalni športski savezi nadležni za športove od nacionalnog interesa financirat će se dodatnim proračunskim sredstvima dodijeljenim izravno od središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove športa. Na taj način omogućit će se stvaranje kvalitetnijih uvjeta za daljnji rad, omasovljenje te postizanje vrhunskih športskih rezultata u športovima koji će temeljem kategorizacije biti definirani kao športovi od nacionalnog interesa, ali i svi drugi športovi će i dalje biti financirani temeljem javno dostupnih kriterija. Temeljem kategorizacije vrednovat će se stvarna postignuća svakog pojedinog športa u posebno definiranom vremenskom razdoblju, a

kategorizacija će se obnavljati nakon periodične evaluacije svih športova te će se na taj način sve športove poticati na daljnji razvoj.

Kako bi financiranje javnih potreba u športu bilo racionalno i svrsishodno nužno je propisati kriterije na temelju kojih će se vrednovati programi javnih potreba u športu krovnih športskih udruženja. Kako bi programi pratili stvarne potrebe športa, nužno je permanentnim praćenjem rezultata programa javnih potreba u športu te njihovom analizom redovito revidirati kriterije programa.

Poseban cilj		1.1. Uspostaviti kriterijsko financiranje u području športa			
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
1.1.1. Program javnih potreba u športu uskladiti s NPŠ-om	Zakonom o športu propisati i standardizirati javne potrebe u športu na državnoj i lokalnoj razini	Propisani standardi sadržaja javnih potreba u športu	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, JLP(R)S, HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS, športski savezi, športske zajednice, klubovi i športske udruge
	Uskladiti zakonsku regulativu koja se odnosi na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s odredbama Zakona o športu	Usklađena zakonska regulative	2020.	Ministarstvo financija i Središnji državni ured za šport	JLP(R)S
	Zakonski povezati financiranje definirano NPŠ-om s Programom javnih potreba u športu	Povezane odredbe u Zakonu o športu	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, JLP(R)S, HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS, športski savezi, športske zajednice, klubovi i športske udruge

	Osnovati nacionalno koordinacijsko tijelo za praćenje provedbe (financiranje) NPŠ-a	Osnovano nacionalno koordinacijsko tijelo	2020.	Vlada Republike Hrvatske	Središnji državni ured za šport
1.1.2. Uspostaviti kategorizaciju športova	Izraditi analizu stanja u području športa za potrebe kategorizacije športova	Izrađena analiza stanja	2019.	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO i HSSG	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO i HSSG
	Donošenje pravilnika o kriterijima kategorizacije športova	Donesen pravilnik	2020.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO i HSSG
	Definirati športove od nacionalnog interesa	Definirani športovi od nacionalnog interesa	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i nacionalni savezi
	Poticati razvoj športova od nacionalnog interesa	Osigurani uvjeti za razvoj športova od nacionalnog interesa	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i nacionalni savezi
1.1.3. Uspostaviti kriterije vrednovanja programa javnih potreba u športu na državnoj i lokalnoj razini	Donijeti kriterije vrednovanja podzakonskim aktima	Doneseni podzakonski akti	2020.	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	Središnji državni ured za šport, JLP(R)S, HOO, HPO, HSSG, HŠSS i HASS
	Stalnim praćenjem rezultata programa javnih potreba i analizom, svake četiri godine revidirati kriterije za programe	Analizirani i revidirani programi	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	Središnji državni ured za šport, JLP(R)S, HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS i športske zajednice

➤ **POSEBAN CILJ 1.2. Jasno definirati namjenu sredstava za javne potrebe u športu, način dodjele te kontrolu trošenja sredstava**

Analiza stanja je pokazala da je potrebno financijska sredstva namijenjena športu namjenski trošiti pa se ovaj posebni cilj odnosi na stvaranje preduvjeta za racionalno i kvalitetno raspolaganje financijskim sredstvima za javne potrebe u športu te jasno definiranje namjene sredstava za javne potrebe u športu, kao i način dodjele te kontrolu trošenja dodijeljenih sredstava.

S ciljem standardizacije postupka dodjele financijskih sredstava za javne potrebe u športu iz javnih izvora potrebno je propisati izgled programa i postupak predlaganja te dodjeljivanja sredstava za javne potrebe u športu, kao i propisati opravdane troškove unutar svake pojedine javne potrebe u športu na način da troškovi i javne potrebe budu jasno i nedvosmisleno definirane. Da bi se ostvarila bolja kontrola nad potrošnjom javnih sredstava za javne potrebe u športu, nužno je definirati jedinstvene obrasce i postupke izvještavanja o izvršenim programima i potrošenim sredstvima namijenjenim za javne potrebe u športu, kako na državnoj, tako i na regionalnoj i lokalnoj razini.

Da bi se osiguralo učinkovitije i svrhovitije financiranje športa na svim razinama, potrebno je informacijski povezati različita tijela javne uprave koja izdvajaju financijska sredstva za šport kako bi se stvorio učinkovit i racionalan sustav, koji će jamčiti optimalno korištenje sredstava. U tu svrhu bit će osnovano zasebno koordinacijsko tijelo koje će koordinirati izdvajanja iz svih izvora središnje države, dok će se od lokalne i regionalne prikupljati podatci radi lakšeg prepoznavanja problema i stvarnih potreba. Osnovni cilj će biti usklađivanje aktivnosti javnih tijela koja dodjeljuju sredstva iz javnih izvora da bi se ona dodijelila sukladno stvarnim potrebama športa i športaša.

Stabilnost financiranja športa kroz Državni proračun i proračune JLP(R)S-a ogledava se kroz realizaciju javnih potreba u športu, koje odgovaraju realnim potrebama razvoja športa u Hrvatskoj. Sukladno rezultatima dobivenih temeljem analize javno objavljenih financijskih izvješća rashoda prema funkcijskoj klasifikaciji Ministarstva financija potrebno je izraditi detaljniju analizu izdvajanja sredstava za javne potrebe u športu na lokalnoj i regionalnoj razini te na osnovu dobivenih podataka izraditi preporuku o minimalnom izdvajanju iznosa raspodjele proračunskih sredstava za financiranje športa na razini JLP(R)S-a.

Kroz izmjene Zakona o boravišnoj pristojbi potrebno je definirati postotak izdvajanja za šport iz uplaćenih sredstava turističkim zajednicama na lokalnoj i regionalnoj, kao i na državnoj razini. Isto tako, izmjenom Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama nužno je vratiti športu dio naknada koji se ostvaruju na ime koncesija za korištenje športskih luka i usmjeriti ih športu na vodi ili moru. Također, izmjenama Zakona o igrama na sreću potrebno je omogućiti povećanje financiranja športa dodatnim prihodima prikupljenim od klađenja na športske događaje, odnosno potrebno je jasno odijeliti prihod od igara na sreću i športskog klađenja, čime se postiže jasno praćenje oporezivanja klađenja na šport i usmjeravanja tako prikupljenih poreza ka klubovima i nacionalnim športskim savezima sa svrhom korištenja za rad s djecom (omladinski pogoni), održavanje športske infrastrukture te pokriće troškova vođenja knjigovodstvenih i revizijskih poslova. Isto tako, potrebno je dozvoliti usluge online klađenja stranim priređivačima igara na sreću i regulirati postotak izdvajanja od istih za šport.

Poseban cilj	1.2. Jasno definirati namjenu sredstava za javne potrebe u športu, način dodjele te kontrolu trošenja sredstava				
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
1.2.1. Jasnije definirati namjenu sredstava, standardizirati postupak planiranja, predlaganja, dodjeljivanja sredstava, kontrole i izvještavanja za javne potrebe u športu na državnoj i lokalnoj razini	Propisati opravdane troškove unutar pojedine javne potrebe u športu	Propisani opravdani troškovi	2020.	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	Središnji državni ured za šport, JLP(R)S, HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS, športski savezi, športske zajednice, klubovi i športske udruge
	Propisati izgled programa i postupak predlaganja i dodjeljivanja sredstava za javne potrebe u športu	Propisani izgled programa i postupak predlaganja	2020.	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	Središnji državni ured za šport, JLP(R)S, HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS, športski savezi, športske zajednice, klubovi i športske udruge
	Analizirati izdvajanja za programe na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini	Izrađena analiza	2020.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport
	Izraditi preporuku o minimalnom izdvajanju za programe na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini	Donesena preporuka	2020.	Središnji državni ured za šport	JLP(R)S

	Definirati jedinstvene obrasce i postupke izvještavanja o izvršenim programima i potrošenim sredstvima namijenjenim za javne potrebe u športu na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini	Propisani obrasci i postupci	2020.	Središnji državni ured za šport, JLP(R)S i Ministarstvo financija	Središnji državni ured za šport, JLP(R)S, HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS, športski savezi, športske zajednice, klubovi i športske udruge
1.2.2. Uspostaviti sustav koordinacije izdvajanja za šport iz različitih javnih izvora	Informacijski povezati izdvajanja iz javnih izvora	Izvršena informatička povezanost	2020.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, TDU i drugi davatelji javnih sredstava
	Osnovati koordinacijsko tijelo za korištenje sredstava iz javnih izvora	Osnovano koordinacijsko tijelo	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, TDU i drugi davatelji javnih sredstava
	Izraditi analizu postupka dodjele sredstava na svim razinama i predložiti mjere racionalizacije	Izrađena analiza i predložene mjere	2020.-2021.	Ministarstvo financija i Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S
1.2.3. Poticati izdvajanje za šport kroz izmjenu zakonskih odredbi	Naknade za koncesije za vezove u športskim lučicama u određenom postotnom iznosu vratiti športu	Izmijenjen Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama	2021.	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Središnji državni ured za šport, nacionalni športski savezi

	Zakonom o boravišnoj pristojbi definirati postotak izdvajanja za šport iz uplaćenih sredstava	Izmijenjen Zakon	2021.	Ministarstvo turizma, Hrvatska turistička zajednica i Središnji državni ured za šport	JLP(R)S
--	---	------------------	-------	---	---------

➤ **POSEBAN CILJ 1.3. Analizirati i utvrditi mogućnost povećanja poreznih olakšica za šport**

Za potrebe uređenja cjelokupnog poreznog sustava športa u Hrvatskoj potrebno je napraviti analizu kako u Republici Hrvatskoj tako i u zemljama Europske Unije te usporedbu na temelju koje bi se, na primjerima dobre prakse, uredio porezni sustav u Republici Hrvatskoj s ciljem povećanja poreznih olakšica za šport.

U sustavu poreza na dohodak propisan je određeni broj neoporezivih primitaka športšaša pri čemu isplatielji moraju biti iz sustava športa ili, u određenim okolnostima, tijela državne ili lokalne uprave, dok za stručni rad u športu isto nije propisano. Kroz analizu je potrebno vidjeti je li moguće isto propisati i za stručni rad u športu kao što je potrebno ispitati mogućnost dozvoljavnja honorarnog rada kroz neoporezivi limit, ali i kroz odredbe o doprinosima. Uz to, potrebno je poticati gospodarske subjekte na ulaganje u šport kroz porezne olakšice, carinske olakšice i ukidanje parafiskalnih nameta koji gospodarstvenike koji žele ulagati u šport, ali i same klubove ili saveze, odvraćaju od ulaganja, te jasno definirati porezne olakšice za šport.

Nadalje, potrebno je analizirati mogućnost ukidanja poreza na dodanu vrijednost na ulaznice za športske manifestacije kao i mogućnost poreznih olakšica za nabavu športskih proteza i športskih invalidskih kolica za poboljšanje športske izvedbe te poreza na dodanu vrijednost za sponzorstva. Kao dodatnu mogućnost poreznih olakšica potrebno je analizirati mogu li se omogućiti povoljnije isplate naknada fizičkim osobama u sustavu športa.

Poseban cilj					
1.3. Analizirati i utvrditi mogućnost povećanja poreznih olakšica za šport					
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
1.3.1. Izraditi detaljnu analizu poreznog sustava koji ima direktan ili indirektan utjecaj na šport, uz prijedlog novih poreznih mjera	Analizirati porezni sustav u Republici Hrvatskoj kao i u drugim zemljama EU te napraviti usporedni prikaz na primjerima dobre prakse	Izrađena analiza	2020.	Ministarstvo financija i Središnji državni ured za šport	Ministarstvo financija i Središnji državni ured za šport
	Predložiti mjere poreznih reformi	Usvojene mjere	2020.	Ministarstvo financija i Središnji državni ured za šport	Ministarstvo financija

5.2. OPĆI CILJ 2: Unaprijediti zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje i iskoristiti promocijske vrijednosti športa

Prema studiji Financiranje športa u Republici Hrvatskoj (Institut za javne financije, 2012.), kućanstva za športsku rekreaciju izdvajaju 0,33% od ukupne osobne potrošnje. Ako se u obzir uzmu podaci da zemlje koje najviše izdvajaju za športsku rekreaciju u prosjeku troše oko 2% od ukupne osobne potrošnje, može se reći da je Republika Hrvatska pri dnu ljestvice. Uz to, premali broj djece uključen je u redovito bavljenje športom kroz obrazovni sustav, a Hrvatska nije iskoristila svoje mnogobrojne potencijale za razvoj različitih oblika športskog turizma. Da bi se u sljedećem razdoblju situacija promijenila, potrebno je:

- Poticati zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje,
- Poticati programe univerzalnih športskih škola i osigurati provođenje obuke tjelesnih aktivnosti s visokim utilitetom,
- Osigurati uvjete za masovno bavljenje športom kroz sustav obrazovanja.

Promicanjem zdravstveno usmjerene tjelesne aktivnosti i davanjem potpora stanovništvu u njihovu redovitom bavljenju tjelesnom aktivnošću tijekom života poboljšat će se zdravlje pojedinaca i cijele zajednice, što je jedan od važnijih prioriteta za svaku državu. Sufinanciranjem programa zdravstveno usmjerenih tjelesnih aktivnosti i provođenjem edukativnih kampanja o važnosti tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje povećat će se broj uključenih korisnika koji se bavi bilo kojim vidom tjelesne aktivnosti sa svrhom unapređenja zdravstvenog statusa.

S obzirom na to da je bavljenje športom najdostupnije kroz sustav odgoja i obrazovanja, od razine predškolskog do razine visokoškolskog odgoja i obrazovanja potrebno je poticati i omogućiti uključivanje što većeg broja djece i mladih u sustav vježbanja u odgojno-obrazovnim ustanovama s ciljem utjecaja na kompletan psihofizički status.

Potrebno je posebno skrbiti za djecu i mlade u sustavu športa te ih zaštititi od bilo koje vrste nasilja i pružiti im sigurno okruženje za vrijeme bavljenja športskim aktivnostima.

Organizacijom promocijskih aktivnosti i boljim povezivanjem sustava turizma i športa bit će moguće na domaćem i međunarodnom tržištu plasirati različite proizvode koji se temelje na različitim športskim i rekreacijskim aktivnostima, kao i športskoj edukaciji.

➤ POSEBAN CILJ 2.1. Poticati zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje

Promicanjem tjelesne aktivnosti i poticanjem na redovito bavljenje tjelesnom aktivnošću tijekom života, poboljšat će se zdravlje pojedinaca, lokalne zajednice i cijele nacije. S obzirom na mnoge nezdrave aspekte suvremenog života, osobito života u gradovima, potrebno je stalno naglašavati pozitivne učinke športskih aktivnosti na tjelesno i mentalno zdravlje pojedinaca, što je u Hrvatskoj, s obzirom na stalno poticanje natjecateljskog športa, u velikoj mjeri izostalo.

Kontinuiranim osiguravanjem sredstava za sufinanciranje športsko-rekreativnih aktivnosti i na državnoj i na lokalnoj razini povećat će se broj uključenih korisnika koji se svakodnevno bave tjelesnom aktivnošću. Organiziranjem Europskog tjedna športa, koji je usmjeren na poticanje sudjelovanja u športu i tjelesnim aktivnostima, a namijenjen je svima bez obzira na dob, podrijetlo ili tjelesnu pripremljenost, potaknut će se stanovništvo na redovito tjelesno vježbanje te na taj način povećati broj uključenih korisnika.

Provedbom edukativnih kampanja, programa i promocijskih aktivnosti u suradnji s drugim tijelima državne uprave, lokalnim i regionalnim samoupravama, promovirat će se programi i projekti za bavljenje tjelesnom aktivnošću koji se odnose na uklapanje u svakodnevni život, npr. u školi, na poslu, aktivan način transporta do škole ili radnog mjesta i drugo, a tome može doprinijeti stvaranje uvjeta za besplatno korištenje športskih objekata za djecu i mlade.

Poseban cilj		2.1. Poticati zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje			
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
2.1.1. Poticati provedbu programa zdravstveno usmjerenog	Poticati provođenje športsko rekreativnih programa na državnoj razini	Povećanje broja uključenih korisnika	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Športske udruge

tjelesnog vježbanja	Izrada akcijskog plana za zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje	Izrađen akcijski plan	2021.	Središnji državni ured za šport Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Središnji državni ured za šport Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Hrvatski zavod za javno zdravstvo
	Poticati provođenje športsko rekreativnih programa na lokalnoj i regionalnoj razini	Povećanje broja uključenih korisnika	Kontinuirano	JLP(R)S i športske zajednice	Športske udruge
	Organizacija projekta Europski tjedan športa	Povećanje broja uključenih korisnika	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i Europska komisija	Središnji državni ured za šport i pravne osobe u sustavu športa
2.1.2. Poticati stanovništvo na tjelesnu aktivnost	Provođenje edukativne kampanje o korisnosti tjelesnog vježbanja za zdravlje	Povećanje broja uključenih korisnika	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za šport i Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Središnji državni ured za šport, Hrvatski zavod za javno zdravstvo i pravne osobe u sustavu športa
	Poticati provođenje programa rekreativnog bavljenja športom u turizmu	Povećanje broja programa športa u turizmu	2020.- kontinuirano	Ministarstvo turizma i udruženja u turizmu	JLP(R)S

	Promoviranje aktivnih načina transporta (pješačenja, rolanje, vožnje biciklom) od kuće do škole, fakulteta, radnog mjesta, i sl.	Broj održanih kampanja	2020.- kontinuirano	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	JLP(R)S
--	--	------------------------	------------------------	---	---------

➤ **POSEBAN CILJ 2.2. Poticati programe univerzalnih športskih škola i osigurati provođenje obuke tjelesnih aktivnosti s visokim utilitetom**

Jedan od zapaženih nedostataka u provedenoj SWOT analizi odnosi se na nedostatak ulaganja u utilitarne aktivnosti (npr. obuka plivanja). Budući da je tjelesna aktivnost važan dio zdravog načina života i sredstvo prevencije bolesti i invalidnosti, jasno je da se unapređenje zdravstvenog statusa može postići podizanjem svijesti o važnosti svakodnevnog bavljenja tjelesnom aktivnošću.

Velik broj djece u Republici Hrvatskoj ima priliku naučiti plivati jedino organiziranim provođenjem programa. Plivanje je jedna od osnovnih ljudskih potreba i ima sveobuhvatni utjecaj na ljudski organizam. Kvalitetno, sigurno i stručno učenje plivanja pozitivno utječe na sigurnost, samopouzdanje, kao i na snalaženje u urgentnim situacijama. Prevencija od utapanja te mogućnost korištenja znanja plivanja bilo u smislu športa, športske rekreacije ili rehabilitacije, uvelike pridonosi kvaliteti života. Navedeno će se postići sufinanciranjem programa obuke neplivača, prepoznavanjem obuke neplivača u Državnom pedagoškom standardu, kao i prepoznavanjem programa u Nacionalnom kurikulumu nastavnog predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura, a sve s ciljem učenja plivanja neplivača vodeći brigu u tome da se pod neplivačima smatraju i neplivači s invaliditetom.

Potrebno je osigurati i uvrštenje programa obuke aktivnog transporta u Državni pedagoški standard te time poticati športske programe aktivnog zdravog transporta (pješačenje, biciklizam, koturaljkanje...), koji utječu na smanjenje emisije štetnih plinova.

Sufinanciranjem, poticanjem i provođenjem izvanškolskih športskih programa koje provodi Hrvatski školski sportski savez potrebno je povećati broj škola koje provode program Univerzalna športska škola i Vježbaonica te potaknuti rad športskih udruga koje provode programe univerzalne športske škole kako bi se stvorili bolji uvjeti za redovito bavljenje športom kako kroz sustav odgoja i obrazovanja tako i kroz izvaninstitucionalni način bavljenja športom.

Poseban cilj	2.2. Poticati programe univerzalnih športskih škola i osigurati provođenje obuke tjelesnih aktivnosti s visokim utilitetom				
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
2.2.1. Osigurati provođenje obuke tjelesnih aktivnosti s visokim utilitetom u urgentnim situacijama	Povećati broj škola koje provode program Univerzalne športske škole i Vježbaonice	Povećanje broja škola	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i HŠSS	HŠSS i školski športski savezi
	Poticati provođenje programa univerzalnih športskih škola	Broj polaznika	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i JPL(R)S	Športske udruge
	Poticati provođenje programa univerzalnih športskih škola za djecu s poteškoćama u razvoju	Broj polaznika	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i HŠSS, HPO i HSSG	HŠSS
2.2.2. Osigurati provođenje sustavne obuke neplivača	Uvrstiti program obuke neplivača u Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja	Izmijenjen Državni pedagoški standard	2021.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	JLP(R)S, odgojno obrazovne ustanove i školski športski savezi
	Uvrstiti program obuke neplivača u Nacionalni kurikulum nastavnog predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura	Donesen Nacionalni kurikulum nastavnog predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura	2019.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
	Sufinanciranje programa obuke neplivača	Broj osoba koje su svladale program	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	Športske udruge

2.2.3. Poticati športske programe aktivnog-zdravog transporta koji utječu na smanjenje emisije štetnih plinova	Uvrstiti programe obuke aktivnog transporta u Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja	Izmijenjen Državni pedagoški standard	2021.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	JLP(R)S
	Poticati provođenje programa obuke aktivnog zdravog transporta	Broj osoba uključenih u programe	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za šport i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	JLP(R)S

➤ **POSEBAN CILJ 2.3. Povećati broj prilika za zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje u okviru sustava obrazovanja**

Najbolji način za omasovljenje športa djece i mladih je njihovo uključivanje u sustav športa kroz odgojno-obrazovne ustanove. Već u sustavu predškolskog pa kroz sustav osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja, djeca i mladi bi se trebali uključivati u različite oblike organiziranih športskih aktivnosti.

Stvaranjem zakonskih uvjeta za omogućavanje svakodnevnog tjelesnog vježbanja kroz redovnu nastavu i izvannastavne školske aktivnosti, potrebno je izmijeniti Nastavni plan i program, povećati satnicu i osigurati dodatna sredstva za isplatu naknade za povećani opseg stručnog rada u školskim športskim društvima. Također, potrebno je stvoriti uvjete za povećanje broja športova u sustavu međurazrednih i međuškolskih natjecanja te uključiti učenike koji ne sudjeluju u natjecanjima u aktivnosti školskih športskih društava sukladno njihovim potrebama i interesima. Izmjenom zakonske regulative potrebno je osigurati preduvjete za uključivanje športskih udruga u rad školskih športskih društava na način da mogu sudjelovati u provedbi njihovih programa, a ne da to mogu raditi isključivo nastavnici tjelesne i zdravstvene kulture koji ne mogu pokriti sve programe radi norme sati koja im je zadana zakonskim okvirom, što će rezultirati povećanjem broja športskih programa koji se nude djeci i mladima, kao i povećanje broja uključenih korisnika. Sve navedeno osigurat će omasovljenje bavljenja športom kroz odgojno-obrazovni sustav.

Edukacijom kineziologa za rad s osobama s invaliditetom, a naročito djecom i učenicima s invaliditetom, integrirat će se osobe s invaliditetom u sustav školskog i akademskog športa kroz povećanje športskih programa koji im se nude te osiguranjem kvalitetnog športskog kadra. Osim uvođenja dodatnog kolegija na kineziološkim fakultetima i u programe obrazovanja za trenere športova koji će pokrivati područje osoba s invaliditetom, potrebno je trenerima omogućiti u okviru cjeloživotne edukacije stjecanje i nadopunu neophodnih znanja i vještina za rad s djecom/učenicima s teškoćama u razvoju te športovima s različitim vrstama invaliditeta kao što je npr. učenje znakovnog jezika.

Primarni cilj školskog i akademskog športa nije i ne smije biti isključivo natjecanje školskih športskih društava, već poticanje i stvaranje što boljih uvjeta za redovito bavljenje športom radi poboljšanja zdravlja i stjecanja zdravih životnih navika. Povećanjem broja športskih programa povećat će se i broj uključenih korisnika u rekreativno bavljenje športom.

Zakonom o predškolskom odgoju u dječjem vrtiću na poslovima njege, odgoja i obrazovanja, socijalne i zdravstvene zaštite te skrbi o djeci nije predviđeno zapošljavanje stručnih osoba iz područja kineziologije. Izmjenom zakonske regulative omogućit će se uključivanje stručnih osoba iz područja kineziologije u rad s djecom predškolske dobi te će biti moguće stvoriti navike bavljenja športskim aktivnostima u djece od njihove najranije dobi.

Izmjenom Pravilnika o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnim i srednjim školama, povećat će se broj sati unutar norme nastavnika za izvannastavne športske aktivnosti, što će unaprijediti nastavu i izvannastavne aktivnosti tjelesne i zdravstvene kulture te omogućiti učenicima da se bave tjelesno-zdravstvenim usmjerenim vježbanjem u školi. Izmjenama i dopunama zakonskih odredbi vezano za visokoškolsko obrazovanje obvezati visokoškolske ustanove na provedbu obvezne nastave tjelesne i zdravstvene kulture studenata i primjereno bodovanje ECTS kao i na provedbu izvannastavnih športskih aktivnosti za studente.

2.3. Povećati broj prilika za zdravstveno usmjerenom tjelesno vježbanje u okviru sustava obrazovanja					
Poseban cilj					
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
2.3.1. Omogućiti bavljenje svakodnevnim tjelesnim vježbanjem kroz redovnu nastavu i izvannastavne školske aktivnosti	Omogućiti provođenje nastave TZK kroz izborni i fakultativni predmet u osnovnim i srednjim školama	Stvoriti zakonske uvjete	2021.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Osnovne i srednje škole
	Povećati broj sati unutar norme nastavnika za izvannastavne športske aktivnosti	Izmjena odredbi Pravilnika o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi i srednjoj školi	2021.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Ministarstvo znanosti i obrazovanja

	Uključivanje kineziologa u nastavu TZK u nižim razredima osnovne škole	Broj uključenih kineziologa	2023.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
	Donijeti protokol za unapređenje integracije učenika s teškoćama i zdravstvenim smetnjama u nastavu tjelesne i zdravstvene kulture	Donesen protokol, broj edukacija	2022.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Liječnici školske medicine, Agencija za odgoj i obrazovanje
	Uvesti obaveznu nastavu tjelesne i zdravstvene kulture na svim studijskim godinama visokoškolskih institucija s pripadajućim ETCS bodovima	Uveden kolegij	2020.-2022.	Visoka učilišta	Visoka učilišta
	Omogućiti isplatu naknade za povećani opseg stručnog rada u školskim športskim društvima	Omogućena isplata	2021.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
2.3.2. Poticati osnivanje školskih športskih saveza na lokalnoj razini	Osnovati školske športske saveze na lokalnoj razini	Broj osnovanih saveza	Kontinuirano	JLP(R)S, škole i školski športski savezi	JLP(R)S, škole i školski športski savezi
2.3.3. Unaprijediti sustav rada školskih športskih	Povećati broj športova u sustavu školskih i međuškolskih natjecanja	Broj športova	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i Školski športski savezi	Školski športski savezi

društava sukladno potrebama i interesima učenika	Uključiti učenike koji ne sudjeluju u natjecanjima u aktivnosti školskih športskih društava	Broj učenika u školskim športskim društvima	Kontinuirano	JLP(R)S, škole i školski športski savezi	JLP(R)S, škole i školski športski savezi
	Osigurati zakonske preduvjete za uključivanje športskih udruga u rad školskih športskih društava	Broj športskih udruga	2021.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
	Organizacija rada školskih športskih društava vikendom i praznicima	Broj dana rada školskih športskih društava vikendom i praznicima	Kontinuirano	JLP(R)S, škole i školski športski savezi	JLP(R)S, škole i školski športski savezi
	Promovirati školski šport kao zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje	Broj održanih kampanja	Kontinuirano	Hrvatski školski sportski savez	Hrvatski školski sportski savez i školski športski savezi
	Educirati učenike o zdravom načinu života i stjecanju zdravih životnih navika	Broj održanih kampanja	Kontinuirano	Hrvatski školski sportski savez	Hrvatski školski sportski savez
	Poticati izvrsnost učenika kroz nastupe na međunarodnim školskim športskim natjecanjima	Broj ekipa na međunarodnim školskim športskim natjecanjima	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i Hrvatski školski sportski savez	Hrvatski školski sportski savez

	Uključiti učenike Hrvate izvan domovine u programske aktivnosti Hrvatskog školskog športskog saveza	Broj uključenih učenika	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Hrvatski školski sportski savez
2.3.4. Integrirati osobe s invaliditetom u sustav školskog i akademskog športa	Povećati broj športskih programa za osobe s invaliditetom	Broj uključenih osoba u programe	2023.	Središnji državni ured za šport, Hrvatski školski sportski savez, Hrvatski akademski sportski savez, Hrvatski paraolimpijski odbor i Hrvatski sportski savez gluhih	Hrvatski školski sportski savez i Hrvatski akademski športski savez
	Povećati broj gluhe djece uključene u školski šport	Broj uključenih učenika	Kontinuirano	Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Središnji državni ured za šport	Hrvatski školski sportski savez i Hrvatski sportski savez gluhih
	Dodatna edukacija kineziologa za rad s osobama s invaliditetom	Uveden ili dodan kolegij na visokim učilištima	2023.	Kineziološki fakulteti	Kineziološki fakulteti
2.3.5. Povećati broj studenata uključenih u sustav akademskog športa	Povećanje broja športskih programa	Broj programa	2021.	Središnji državni ured za šport i Hrvatski akademski sportski savez	Hrvatski akademski sportski savez i akademski športski savezi
	Povećanje postotka studenata uključenih u rekreativno bavljenje športom	Postotak studenata	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i Hrvatski akademski sportski savez	Hrvatski akademski sportski savez, akademski športski savezi i akademske športske udruge

2.3.6. Osigurati uvjete za rad kineziologa u predškolskim ustanovama	Stvoriti zakonske uvjete za uključivanje kineziologa u planiranje, programiranje i provođenje kinezioloških programa u predškolskim ustanovama	Izmijenjene odredbe Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju	2021.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
	Uključivanje kineziologa u rad predškolskih ustanova	Broj uključenih kineziologa	2023.- kontinuirano	JLP(R)S	JLP(R)S

5.3. OPĆI CILJ 3: Unaprijediti skrb o športašima

U fokusu budućeg razvoja športa u Hrvatskoj potrebno je osigurati sve preduvjete da bi športaš mogao biti zadovoljan svojim položajem u društvu, da bi se mogao obrazovati, raditi, biti i ostati zdrav. Da bi se takav cilj mogao ostvariti, potrebno je:

- Poticati dual karijeru športaša,
- Osigurati stabilan sustav stipendiranja te skrbi o vrhunskim športašima,
- Poboljšati status manje zastupljenih skupina u sustavu športa,
- Povećati primjenu znanstvenih metoda u području skrbi o športašima i vrhunskim športskim rezultatima.

Dakle, skrb o športašima proteže se na nekoliko područja, koja su se pokazala izrazito važnima za karijeru športaša, ali koja su bitna i za razdoblje nakon završetka njihove športske karijere. Kako je navedeno, područja u kojima je nužno poboljšati skrb o športašima su: dual-karijera športaša, zdravstvena skrb, radnopravni status, sustavno i redovito stipendiranje te status manje zastupljenih skupina u sustavu športa.

Sva ova područja potrebno je urediti kako bi vrhunski športaši tijekom športske karijere imali optimalne uvjete za ostvarivanje uspjeha, ali kako bi i nakon športske karijere imali mogućnosti za ostvarivanje uspješne karijere i u drugim područjima života te mogli ostati u športu i u nekoj drugoj ulozi.

➤ POSEBAN CILJ 3.1. Poticati dual karijeru športaša

Jedan od velikih problema mnogih športaša nakon završetka športske karijere jest prilagodba na drukčiji način života u odnosu na onaj koji su vodili tijekom karijere. Da bi ta prilagodba bila što

učinkovitija te da bi uključivanje u druge segmente života za športaše bilo što jednostavnije, potrebno je poticati dual karijeru športša.

Jedan od načina je osigurati potrebne uvjete za školovanje za vrijeme i po završetku športske karijere, odnosno, novim Zakonom o športu predvidjeti donošenje pravilnika ministarstva nadležnog za obrazovanje u svrhu osiguravanja posebnih uvjeta i stručne podrške školovanja športša.

Također, potrebno je osigurati i materijalne uvjete za školovanje sadašnjih i bivših vrhunskih športša na visokim učilištima u svim zvanjima ili pohađanje programa obrazovanja odraslih za stjecanje stručnih kvalifikacija za rad u športu.

Poseban cilj		3.1. Poticati dual karijeru športša			
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
3.1.1. Urediti prava športša tijekom školovanja	Uskladiti propise iz područja znanosti i obrazovanja u svrhu osiguravanja posebnih uvjeta i stručne podrške školovanja športša	Usklađeni propisi	2021.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja, visoka učilišta i Središnji državni ured za šport	Osnovne i srednje škole i visoka učilišta
	Izraditi akcijski plan o sustavu planiranja športske karijere i karijere nakon športske karijere	Izrađen akcijski plan	2021.	Središnji državni ured za šport	HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi
3.1.2. Poticati školovanje bivših i sadašnjih vrhunskih športša	Osigurati materijalna sredstva za školovanje	Osigurana sredstva	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport

3.1.3. Skrb o zapošljavanju vrhunskih športaša nakon završetka športske karijere	Sklopiti sporazume o zapošljavanju vrhunskih športaša	Sklopljeni sporazumi	Kontinuirano	Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova, TDU, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova, TDU, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi
	Izraditi preporuku o omogućavanju izostanka s posla športašima zbog sudjelovanja u aktivnostima nacionalnih selekcija	Izrađena preporuka	2020.	Središnji državni ured za šport	Poslodavci športaša

➤ **POSEBAN CILJ 3.2. Osigurati stabilan sustav stipendiranja te skrbi o vrhunskim športašima**

Da bi se vrhunskim športašima osigurao stabilan sustav stipendiranja i skrbi tijekom karijere potrebno je kroz mjere urediti sustav stipendiranja, uvesti radnopravni status profesionalnih športaša, uvesti plaćanje obveznih doprinosa za vrhunske športaše I. kategorije, kao i sustav zdravstvene skrbi za športaše. Osim toga, predviđa se mogućnost uvođenja zatvorenog mirovinskog fonda hrvatskog športa (III. stup), kojim bi se športaše i trenere, klubove, ali i saveze poticalo na ulaganje u dobrovoljno mirovinsko osiguranje samih športaša i trenera i na taj način znatno unaprijedio status športaša i trenera po isteku karijera, prilagodivši dobnu granicu za odlazak u mirovinu stvarnim potrebama športaša po isteku karijera.

Novim Zakonom o športu propisat će se dodjeljivanje stipendija za športaše I. i II. kategorije te će se posebnom odlukom odrediti visina novčanog dijela športske stipendije. Isto tako, navedenim Zakonom propisat će se i uvođenje radnopravnog statusa za profesionalne športaše te je potrebno uskladiti propise iz područja športa s propisima iz područja radnog i socijalnog zakonodavstva.

Kontinuiranim praćenjem razvojnih programa za športaše te njihovom analizom, prema jasnim kriterijima i na temelju informacija koje prikupljaju krovne športske organizacije izradit će se učinkovit model praćenja uspješnosti razvojnih programa za športaše na svim razinama.

Za uvođenje zdravstvene skrbi športaša potrebno je u suradnji s Ministarstvom zdravstva donijeti Pravilnik o liječničkim pregledima športaša. Isto tako, u suradnji s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje potrebno je uspostaviti učinkovit sustav za financiranje liječničkih pregleda športaša.

Poticanjem nabavke športske opreme za športske udruge lokalne razine iz dijela prihoda Državnog proračuna od igara na sreću stvorit će se bolji uvjeti za treniranje, a samim time i za masovnije uključivanje djece i mladih u sustav športa što je pretpostavka za stvaranje športskog rezultata.

Potrebno je uskladiti potrebe za žurnim postupanjem u pitanjima zaključenja ugovora maloljetnih športaša, odnosno prilagoditi Obiteljski zakon zahtjevima športa. U praksi se događaju problemi zbog činjenice da ugovor maloljetnika mora potvrditi Centar za socijalnu skrb/Sud u izvanparničnom postupku, čiji postupak nije žurnog karaktera pa karijera mladog športaša može doći u pitanje ako se transfer ne uspije ostvariti zbog kratkoće transfernog razdoblja, a nadležno tijelo ne donese odluku.

Poseban cilj		3.2. Osigurati stabilan sustav stipendiranja te skrbi o vrhunskim športašima			
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
3.2.1. Stipendirati vrhunske športaše	Uvesti jedinstvenu državnu stipendiju športašima I. i II. kategorije	Uvedena stipendija	2020.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport
	Stipendirati vrhunske športaše na lokalnoj razini	Broj športaša stipendiranih od JLP(R)S	Kontinuirano	JLP(R)S	JLP(R)S
3.2.2. Poticati športsku izvrsnost i provoditi razvojne programe putem krovnih športskih organizacija	Stipendirati olimpijske, paraolimpijske kandidate te olimpijske kandidate gluhih športaša	Broj športaša korisnika stipendija	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG	HOO, HPO, HSSG
	Prepoznati mlade športske talente i uključiti ih u razvojne programe na temelju kriterija	Broj uključenih športaša	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	Nacionalni športski savezi i športski instituti
	Poticati stručni rad s vrhunskim športašima	Broj stručnih osoba uključenih u sustav poticanja i rezultati	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, športske zajednice	HOO, HPO, HSSG, nacionalni športski savezi, športski savezi i klubovi

3.2.3. Unaprijediti i uvesti kriterije uspješnosti za pojedine razvojne programe za športaše	Pratiti učinkovitost i ispunjavanje postavljenih ciljeva razvojnih programa	Razina učinkovitosti	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi
	Izraditi model praćenja razvojnih programa za športaše	Izrađen model	2020.	HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi
3.2.4. Poticati nastupe na međunarodnim sportskim natjecanjima i pripreme vrhunskih športaša i nacionalnih selekcija	Poticati pripreme vrhunskih športaša	Broj uključenih športaša	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi
	Poticati sudjelovanje športaša na olimpijskim igrama, drugim multišportskim natjecanjima, SP, EP i drugim međunarodnim natjecanjima	Broj uključenih športaša	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi
3.2.5. Uvesti sustav zdravstvene skrbi za športaše	Donijeti pravilnik o liječničkim pregledima športaša	Donesen pravilnik	2020.	Ministarstvo zdravstva i Središnji državni ured za šport	Ministarstvo zdravstva i Središnji državni ured za šport
	Omogućiti liječničke preglede športaša na teret Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje	Omogućeni liječnički pregledi	2020. – kontinuirano	HZZO	HZZO
3.2.6. Uvesti radnopravni status profesionalnih športaša	Uskladiti propise iz područja športa s propisima iz područja radnog i socijalnog zakonodavstva	Usklađeni propisi uvođenjem radnopravnog statusa profesionalnih športaša	2020.	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Središnji državni ured za šport	Nacionalni športski savezi i športski klubovi

	Uvesti zatvoreni mirovinski fond za vrhunske športase (III. stup MIO) u koji se potiče ulaganje športasa, klubova, nacionalnih športskih saveza, krovnih športskih udruženja	Uveden zatvoreni mirovinski fond hrvatskog športa	2021.	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava i Središnji državni ured za šport	Mirovinski fondovi, HOO, HPO, HSSG, nacionalni športski savezi i športski klubovi
3.2.7. Uvesti mirovinsko i zdravstveno osiguranje za vrhunske športase I. kategorije	Rješenjem odobriti naknadu za mirovinsko i zdravstveno osiguranje	Odobrena naknada	2020. – kontinuirano	Ministarstvo financija - Porezna uprava i Središnji državni ured za šport	Ministarstvo financija - Porezna uprava i Središnji državni ured za šport
3.2.8. Žurno postupati u pitanjima zaključenja ugovora maloljetnih športasa u skladu s Obiteljskim zakonom	Praćenje učinkovitosti mjere	Ubrzanje postupka prikupljanja suglasnosti suda u izvanparničnom postupku	2019. - kontinuirano	Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo pravosuđa	Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo pravosuđa, sud i nacionalni športski savezi
3.2.9. Osigurati preduvjete za trening športasima na lokalnoj razini	Poticati nabavku športske opreme za športske udruge lokalne razine kroz DP	Broj osigurane športske opreme	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Županijske športske zajednice i športske udruge lokalne razine

➤ **POSEBAN CILJ 3.3. Poboljšati status manje zastupljenih skupina u sustavu športa**

Manje zastupljene skupine u sustavu športa svakodnevno nailaze na prepreke koje ih sprečavaju u bavljenju športom, što im je potrebno ne samo u svrhu natjecanja, već i u svrhu poboljšanja njihovog zdravstvenog stanja.

Zbog toga je, uz opremanje športskih objekata specifičnom športskom opremom, potrebno sustavno poticati krovna športska udruženja (HPO i HSSG) za osobe s invaliditetom da šire svoje aktivnosti na što više športova, a prema mogućnostima i sklonostima osoba s invaliditetom.

Također, nužno je u suradnji s krovnim športskim udruženjima, nadležnim državnim tijelima te udrugama civilnog društva za osobe s invaliditetom konstantno poboljšavati postojeće te razvijati nove športsko-rehabilitacijske programe za sve osobe s invaliditetom.

S obzirom na to da je šport jedan od najboljih načina za socijalnu angažiranost i inkluziju pojedinaca, potrebno je povećati uključenost socijalno osjetljivih skupina u sustav športa sufinanciranjem športskih programa koji uključuju spomenute skupine.

Potrebno je definirati koja područja javnih potreba u športu osoba s invaliditetom program mora obavezno pokrivati te način realizacije programa športsko-rekreativnih aktivnosti za osobe s invaliditetom, od nacionalne prema lokalnoj razini. Uvrštavanjem navedenoga u Nacionalni program športa posebno se iskazuje skrb o omogućavanju športasima s invaliditetom na jednakopravne uvjete za bavljenje športom i športskom rekreacijom s ostatkom populacije. Također, potrebno je definirati okvire i način organizacije sustava natjecanja u športovima za osobe s invaliditetom te na taj način omogućiti djeci i mladima s poteškoćama u razvoju bavljenje športom i programiranom tjelesnom aktivnošću putem uključivanja u razne razvojne programe. Nadalje, a s obzirom na strateška područja rada, ciljeve, aktivnosti, ustroj, organizaciju rada i međunarodni status Specijalne olimpijade Hrvatske potrebno je istoj omogućiti djelovanje u svojstvu Hrvatskog nacionalnog saveza Specijalne olimpijade za osobe s intelektualnim teškoćama.

Poseban cilj		3.3. Poboljšati status manje zastupljenih skupina u sustavu športa			
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
3.3.1. Povećati uključenost osoba s invaliditetom u sustav športa	Proširiti aktivnost HPO-a i HSSG-a na što više športova prema mogućnostima osoba s invaliditetom	Povećan broj športova i osoba uključenih u športske aktivnosti	Kontinuirano	HPO i HSSG	HPO, HSSG, športske udruge gluhih i osoba s invaliditetom
	Opremiti športske objekte specifičnom športskom opremom	Broj opremljenih športskih objekata	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	JLP(R)S

	Razvijati športsko-rehabilitacijske programe za sve osobe s invaliditetom	Doneseni programi	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, JLP(R)S i HPO	Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, JLP(R)S, HPO, HSSG i udruge osoba s invaliditetom
3.3.2. Povećati uključenost socijalno osjetljivih skupina u sustav športa	Poticati provođenje športskih programa koji uključuju socijalno osjetljive skupine	Broj uključenih osoba	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S
3.3.3. Poticanje, promicanje i skrb o športovima i športsko-rekreacijskim aktivnostima za osobe s invaliditetom	Definirati savez zadužen za skrb o osobama s intelektualnim teškoćama	Definiran savez nadležan za skrb o osobama s intelektualnim teškoćama	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport
	Planirati i provoditi športske aktivnosti za osobe s invaliditetom te skrbiti o nastupima športaša s invaliditetom na paraolimpijskim igrama, olimpijskim igrama gluhih te europskim i svjetskim prvenstvima i drugim međunarodnim natjecanjima te pripremama	Broj uključenih športaša i rezultati	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HPO i HSSG	HPO i HSSG

Usklađivanje, poticanje i djelovanje nacionalnih, županijskih i gradskih športskih saveza u športovima za osobe s invaliditetom	Broj ustrojenih i aktivnih nacionalnih, županijskih i gradskih športskih saveza osoba s invaliditetom	Kontinuirano	HPO i HSSG	HPO, nacionalni, županijski i gradski športski savezi osoba s invaliditetom
Organizirati i urediti sustav natjecanja u športovima osoba s invaliditetom	Doneseni opći akti kojima se uređuje sustav natjecanja za osobe s invaliditetom	2020.	HPO i HSSG	HPO i HSSG
Osiguranje uvjeta za nabavu športskih ortopedskih pomagala	Osigurana sredstva	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport	HPO
Osigurati materijalna sredstva za školovanje trenera koji treniraju športaše u razvojnim programima	Provođenje razvojnih programa u športovima za osobe s invaliditetom	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HPO i HSSG	HPO i HSSG

➤ **POSEBAN CILJ 3.4. Povećati primjenu znanstvenih metoda u području skrbi o športašima i vrhunskim športskim rezultatima**

Neosporno je da vrhunski šport danas ima vrlo veliku društvenu popularnost te je postao bitan ako ne i najvažniji globalni segment industrije zabave u koji se ulaže mnogo novca, a sudionici su osim zdravstveno usmjerenog tjelesnog vježbanja često orijentirani na postizanje vrhunskog športskog rezultata. Na vrhu piramide su rezultatski uspješni (njih je malo), a prema dnu su manje uspješni (kojih je neusporedivo više), pa je stoga pobjeda posebno vrijedna. Talent, potpora obitelji, materijalno-tehnički uvjeti i stručni kadar predstavljaju temelj uspjeha, ali to često u praksi nije dovoljno za postizanje vrhunskog športskog rezultata u određenom športu ili športskoj grani. Utrka za vrhunskim rezultatima, potpomognuta vrtoglavih novčanim iznosima, marketingom i očekivanjima društva da se pobijedi i nadvlada, uvjetovala je neophodnost znanstvenog pristupa u bavljenju športom. Training kojemu se danas podvrgavaju sudionici športskih aktivnosti često se provodi na granici mogućnosti i predstavlja rizik za zdravlje športaša. Da bi se maksimizirali učinci

i smanjili rizici sudjelovanja u trenažnim procesima, oni se trebaju temeljiti na egzaktnim činjenicama i pokazateljima kojima se bavi kineziološka znanost. Za postizanje vrhunskih rezultata u športu potrebno je raspolagati: materijalno-tehničkim preduvjetima, kadrovima, znanjem, znanstvenim spoznajama o karakteru samoga športa, kao i spoznajama o utjecaju određenih čimbenika i trenažnih operatora na uspjeh u određenom športu. Znanstveni pristup podrazumijeva ranu detekciju talenata, planski pristup programiranom trenažnom procesu, temeljito i sukcesivno praćenje i provjeravanje antropološkog statusa športaša kroz sve etape njegove športske karijere. Zbog toga je potrebno definirati centre športske izvrsnosti za implementaciju znanstvenih spoznaja u šport te poticati primjenu znanstvenih spoznaja u športu.

Poseban cilj 3.4. Povećati primjenu znanstvenih metoda u području skrbi o športašima i vrhunskim športskim rezultatima					
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
3.4.1. Poticati primjenu znanstvenih spoznaja u športu	Poticati suradnju sa športskim institutima kroz razvojne programe za športaše	Uspostavljena suradnja	2020. – kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	Nacionalni športski savezi i športski instituti
	Izraditi prijedlog nacionalnog modela detekcije športskih talenata	Izrađen model	2021.	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	Športski instituti, nacionalni športski savezi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje
	Uključivanje znanstveno istraživačkih kadrova u rad s nacionalnim reprezentacijama	Broj uključenih kadrova	Kontinuirano	HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	Nacionalni športski savezi
	Poticati dionike u sustavu športa na primjenu znanstvenih metoda i korištenje usluga športskih instituta	Broj korisnika	2020. – kontinuirano	JLP(R)S	Pravne osobe u sustavu športa

5.4. OPĆI CILJ 4: Uspostaviti sustavan i racionalan pristup upravljanja održivom športskom infrastrukturom

Uz nedovoljno financiranje, nedovoljna, zastarjela i loše održavana športska infrastruktura istaknuta je kao jedan od glavnih nedostataka športa u Hrvatskoj. Trenutačno je nemoguće donijeti i u praksi primijeniti propisane podzakonske akte Zakona o sportu u dijelu športskih građevina te je spomenuto područje potrebno urediti novim zakonodavnim okvirom. Zbog toga je potrebno:

- Uspostaviti mrežu održivih športskih građevina,
- Prilagoditi broj i opremljenost športskih građevina stvarnim potrebama u športu,
- Povećati broj športskih građevina i obnoviti postojeću športsku infrastrukturu.

➤ POSEBAN CILJ 4.1. Uspostaviti mrežu održivih športskih građevina

U Republici Hrvatskoj ne postoji mreža športskih građevina kojom bi se definiralo stanje u tom području te je potrebno donijeti posebni Pravilnik o mreži športskih građevina. Time će se dobiti njihov točan pregled te će se kroz Nacionalni informacijski sustav u športu moći povezati mreže na lokalnoj razini u jedinstvenu mrežu športskih građevina u Hrvatskoj. Na taj način dobit će se točan pregled stvarnih potreba u području športskih građevina, a prema dobivenim pokazateljima moći će se napraviti planovi i odrediti prioritete i ciljevi kako bi se postigla standardizacija infrastrukturnih uvjeta za bavljenje športom i zdravstveno usmjerenim tjelesnim vježbanjem na cijelom području Republike Hrvatske.

Poseban cilj	4.1. Uspostaviti mrežu održivih športskih građevina				
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
4.1.1. Definirati postupak uspostave mreže športskih građevina	Donijeti pravilnik	Donesen pravilnik	2020.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S
4.1.2. Povezati mreže športskih građevina na lokalnoj razini u jedinstvenu mrežu športskih građevina na razini RH kroz Nacionalni informacijski sustav u športu	Uspostaviti mrežu športskih građevina na lokalnoj razini (svaka lokalna razina za svoje područje)	Uspostavljena mreža	2020.	JLP(R)S	JLP(R)S
	Uspostaviti mrežu športskih građevina na razini Republike Hrvatske	Uspostavljena mreža	2020.-2021.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S

➤ **POSEBAN CILJ 4.2. Prilagoditi broj i opremljenost športskih građevina stvarnim potrebama u športu**

Da bi se broj i opremljenost športskih građevina mogli prilagoditi stvarnim potrebama u športu, potrebno je točnije definirati planiranje, programiranje, uvjete izgradnje, održavanja, sigurnosti te standarde i normative izgradnje. Zbog toga je u suradnji s Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja te športskim savezima potrebno propisati donošenje posebnih pravilnika za planiranje, programiranje, uvjete izgradnje, održavanje i sigurnost za svaki pojedini šport.

Uvažavajući prostorno planiranje i organizaciju prostora na svim razinama prema posebnim propisima prostornog uređenja, važno je voditi računa o optimiziranju cjeloživotnog vijeka športske građevine uz uključenost troškova održavanja i energenata za postizanje projektiranih karakteristika tijekom uporabe.

Također, u svrhu prilagodbe športskih građevina osobama s invaliditetom potrebno je osigurati sredstva za sufinanciranje građevinskih zahvata za njenu provedbu, kao i za poticanje opremanja športskih građevina sukladno potrebama.

Poseban cilj 4.2. Prilagoditi broj i opremljenost športskih građevina stvarnim potrebama u športu					
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
4.2.1. Propisati uvjete izgradnje, održavanja i sigurnosti na športskim građevinama	Donijeti pravilnik	Donesen pravilnik	2020.	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja i Središnji državni ured za šport	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja i Središnji državni ured za šport
4.2.2. Propisati standarde i normative za izgradnju športskih građevina	Donijeti pravilnik	Donesen pravilnik	2020.	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja i Središnji državni ured za šport	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja i Središnji državni ured za šport
4.2.3. Utvrditi potrebe za športskim građevinama, kao i dodatnu opremljenost postojećih športskih građevina	Provesti analizu	Provedena analiza	2021.	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	JLP(R)S

4.2.4. Prilagoditi športske građevine osobama s invaliditetom	Poticati provođenje građevinskih zahvate na športskim građevinama	Broj prilagođenih športskih objekata	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S
4.2.5. Poticati opremanje športskih građevina sukladno potrebama	Poticati opremanje športskih građevina	Broj opremljenih športskih građevina	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S
4.2.6. Poticati suradnju s Ministarstvom obrane i Ministarstvom unutarnjih poslova za korištenje športske infrastrukture	Ugovoriti suradnju oko korištenja onih objekata koji se mogu koristiti za športsku namjenu u smislu razvoja vojnog, policijskog i civilnog športa	Broj ugovorenih objekata	Kontinuirano	Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi	Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova, HOO, HPO, HSSG i nacionalni športski savezi

➤ **POSEBAN CILJ 4.3. Povećati broj športskih građevina i obnoviti postojeću infrastrukturu**

S obzirom na mrežu športskih građevina i Pravilnik o mreži športskih građevina napravit će se analiza športskih građevina i to svaki JLP(R)S na svom području. Na temelju analize, osigurati će se sredstva za financiranje i/ili sufinanciranje izgradnje nacionalnih športskih centara za pojedini šport ili skupinu športova, kao i sredstva za sufinanciranje građevinskih zahvata na području JLP(R)S-a. Sufinanciranje izgradnje nove ili obnove postojeće športske infrastrukture pridonijet će planskom i sustavnom rješavanju problema u području športskih građevina te omogućiti razvoj pojedinih športova, čija je infrastruktura u zemlji nedostatna ili je slabo održavana i kvalitetom neprilagođena razvojnim potrebama športova. Prilikom izrade analize športskih građevina i njihovog stanja te izrade mreže športskih objekata (novih športskih građevina, nacionalnih športskih centara, sjedišta krovnih športskih udruga, i dr.) treba voditi računa o osiguranju adekvatnog trajnog prostora za prezentaciju športske baštine nacionalnog značaja te adekvatnih prostora za prezentaciju športske baštine lokalnog značaja, kako bi isti pridonijeli poticanju svijesti o obrazovnoj i kulturnoj dimenziji športa i njegovoj važnosti za društvo u cjelini.

Poseban cilj 4.3. Povećati broj športskih građevina i obnoviti postojeću športsku infrastrukturu					
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
4.3.1. Uskladiti stvarne potrebe na lokalnoj razini i razini Republike Hrvatske s propisima	Planirati izgradnju i/ili građevinski zahvat na športskoj građevini na razini Republike Hrvatske sukladno propisima	Broj izrađenih planova	2021. – kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport
	Planirati izgradnju i/ili građevinski zahvat na športskoj građevini na razini lokalne zajednice sukladno propisima	Broj izrađenih planova	2021. – kontinuirano	JLP(R)S	JLP(R)S
4.3.2. Definirati postupak dodjele sredstava	Donijeti pravilnik	Donesen pravilnik	2020.	Središnji državni ured za šport i Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	Središnji državni ured za šport i Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
4.3.3. Izgradnja nacionalnih športskih centara sukladno potrebama pojedinog športa ili grupe športova	Poticati izgradnju nacionalnih športskih centara sukladno potrebama pojedinog športa ili grupe športova	Broj izgrađenih nacionalnih športskih centara	2021. – kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Ministarstvo financija i Središnji državni ured za šport, nacionalni športski savezi, HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS

4.3.4. Izgradnja i/ili građevinski zahvat na športskoj građevini od interesa za lokalnu zajednicu	Poticati izgradnju i/ili građevinski zahvat na športskoj građevini od interesa za lokalnu zajednicu	Broj izgrađenih i/ili obnovljenih športskih građevina	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	Ministarstvo financija, Središnji državni ured za šport i JLP(R)S
---	---	---	--------------	---	---

5.5. OPĆI CILJ 5: Unaprijediti skrb o stručnim kadrovima u športu

Važan i jedan od ključnih izazova daljnjeg razvoja športa odnosi se na kvalitetu stručnih kadrova u športu. Budući razvoj športa, koji se očekuje u Hrvatskoj, nije moguć bez kontinuirano obrazovanih trenera, kao i svih ostalih stručnjaka u području športa koji moraju biti u stanju pratiti razvoj koji im diktiraju međunarodne krovne organizacije, multidisciplinarni karakter športa, kao i njegovi ekonomski učinci.

Da bi se mogao realizirati napredak na području stručnih kadrova, potrebno je:

- Prilagoditi zakonodavni okvir vezan uz stručne kadrove,
- Osigurati školovanje i osposobljavanje stručnih kadrova u športu sukladno potrebama športa,
- Uskladiti obrazovne programe sa stvarnim obrazovnim potrebama športa i poticati usavršavanje.

S obzirom na to da su najvažnije institucije Europske unije (Vijeće Europske unije, Europski parlament, Europska komisija), kao i velik broj nevladinih organizacija donijele određeni broj dokumenata i odluka koje se odnose na status, školovanje i zapošljavanje stručnih kadrova, potrebno je s ciljem unapređenja razvoja stručnog kadra u športu osobama koje su završile neki od programa osposobljavanja i usavršavanja omogućiti obavljanje stručnih poslova u športu kroz programe cjeloživotnog učenja. S obzirom na navedeno potrebno je uskladiti i razinu stručnih kvalifikacija s Europskim kvalifikacijskim okvirom (European Qualifications Framework) odnosno Europskim okvirom trenerskih kompetencija i kvalifikacija (European Framework of Coaching Competence and Qualifications), uvažavajući određene specifičnosti.

Potrebno je stvoriti jedinstveni, primjenjiv, obrazovni okvir za školovanje programa osposobljavanja stručnoga kadra u dijelu koji je zajednički (opći dio) za sve programe, a koje provode ustanove za obrazovanje odraslih. Stvaranjem jedinstvenog obrazovnog okvira standardizirali bi se ishodi učenja, koji bi osigurali mjerivu razinu kompetencija koje proizlaze iz završenih obrazovnih programa osposobljavanja za obavljanje stručnih poslova u športu.

Uz to, potrebno je urediti radnopravni status profesionalnih trenera, koji je Zakonom o sportu nedovoljno i nepotpuno definiran.

➤ **POSEBAN CILJ 5.1. Prilagoditi zakonodavni okvir vezan uz stručne kadrove**

Da bi se zadovoljile potrebe za kvalitetnim stručnim kadrom, a sukladno zahtjevima u športu iz kojih je vidljivo kako skoro 40% stručnog kadra nema niti najnižu razinu formalnog obrazovanja za rad u športu, potrebno je prilagoditi odredbe Zakona o športu, odnosno, potrebno je stvoriti zakonodavni okvir, koji će unaprijediti strukturu zastupljenosti stručnih kadrova u športu u skladu sa stvarnim potrebama športa.

Nejasno definirani pojmovi stručnih poslova u športu, kao i u praksi neprimjenjivo postavljeni obrazovni uvjeti rezultirali su manjkom stručnog kadra u sustavu športa, što je potrebno promijeniti propisivanjem jasnije definiranih stručnih poslova i zvanja u športu. Nadalje, a s ciljem osiguranja uvjeta za cjeloživotno učenje i usavršavanje stručnog kadra potrebno je prepoznati pravne osobe koje će se brinuti o sustavu licenciranja u športu, s ciljem što kvalitetnijeg usavršavanja stručnog kadra za rad u području športa kako kroz formalno, tako i kroz neformalno i informalno obrazovanje. Također je potrebno izjednačiti odredbe o stručnim kadrovima za sve športove, istovrsne ustanove i javne isprave kako bi njihovo stjecanje bilo svima dostupno pod jednakim uvjetima. Da bi se jasnije odredio radnopravni status trenera, kroz zakonodavni okvir uskladit će se propisi iz područja športa s propisima iz područja radnog i socijalnog zakonodavstva.

Poseban cilj		5.1. Prilagoditi zakonodavni okvir vezan uz stručne kadrove			
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
5.1.1. Urediti zakonske odrednice o stručnim kadrovima	Izmijeniti odredbe Zakona o športu vezane uz stručne kadrove sukladno stvarnim potrebama	Izmijenjene odredbe u Zakonu o športu	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport
	Donijeti listu pravnih osoba ovlaštenih za provođenje postupka licenciranja stručnih kadrova u športu	Donesena lista	2020.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, nacionalni športski savezi i druge pravne osobe u sustavu športa

	Izjednačiti odredbe o stručnim kadrovima za sve športove, istovrsne ustanove i javne isprave	Izmijenjene odredbe u Zakonu o športu	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport
	Uskladiti propise iz područja radnog zakonodavstva s propisima iz područja športa	Usklađeni propisi uvođenjem radnopravnog statusa profesionalnih trenera	2020.	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Središnji državni ured za šport	Nacionalni športski savezi i športski klubovi

➤ **POSEBAN CILJ 5.2. Osigurati školovanje i osposobljavanje stručnih kadrova u športu sukladno potrebama športa**

Stručnom kadru u športu potrebno je omogućiti školovanje, obrazovanje i osposobljavanje sukladno stvarnim potrebama športa te je sukladno navedenom potrebno izraditi nastavne planove i programe stručnih studija i programe za osposobljavanje kadra, koji će svojim ishodima učenja omogućiti da se kadar obrazuje i osposobljava. Da bi se moglo pristupiti izradi navedenih programa sukladno potrebama koje trenutačno postoje u Republici Hrvatskoj, prethodno je potrebna analiza stanja stručnog kadra u športu, kao i potreba za stručnim kadrovima.

Poseban cilj					
5.2. Osigurati školovanje i osposobljavanje stručnih kadrova u športu sukladno potrebama športa					
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
5.2.1. Utvrditi stvarne potrebe stručnih kadrova u športu	Analiza potreba za stručnim kadrovima u športu	Izrađena analiza	2020.	Središnji državni ured za šport	HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS, nacionalni športski savezi i športske zajednice
	Analiza stanja stručnog kadra u športu	Izrađena analiza	2020.	Središnji državni ured za šport	HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS, nacionalni športski savezi i športske zajednice

5.2.2. Izraditi nastavne planove i programe sukladne definiranim potrebama	Izraditi nastavne planove i programe stručnih studija za potrebe športa	Broj programa	2021.	Akreditirane visokoobrazovne ustanove	Akreditirane visokoobrazovne ustanove
	Izraditi programe za osposobljavanje stručnih kadrova u športu	Broj programa	Kontinuirano	Ustanove za obrazovanje odraslih	Ustanove za obrazovanje odraslih

➤ **POSEBAN CILJ 5.3. Uskladiti obrazovne programe sa stvarnim obrazovnim potrebama športa i poticati usavršavanje**

Donošenjem Pravilnika o potrebnoj razini osposobljenosti stručnog kadra, prilagodit će se i standardizirati minimalna razina kompetencija za stjecanje stručnih kvalifikacija u športu. Izrada standarda zanimanja i standarda kvalifikacije za stručne kadrove u športu nužna je kako bi se za stečene kvalifikacije u području športa mogla utvrditi odgovarajuća razina unutar Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, a posredno i Europskog kvalifikacijskog okvira te na taj način potvrditi relevantnost, kvaliteta, prepoznatljivost i usporedivost kvalifikacija na području Europske unije i osigurati usklađenost s potrebama tržišta rada.

Da bi se jasnije odredio obrazovni ciklus s jasno određenim ishodima učenja, Pravilnik će propisati obrazovni okvir za programe osposobljavanja u dijelu koji je zajednički (obavezni dio) za sve programe osposobljavanja u športu te odrediti sadržaj i strukturu pojedinog programa. Stručno povjerenstvo bit će nadležno za vrednovanje i davanje stručnog mišljenja za pojedine programe osposobljavanja u športu, kao i njihovu usklađenost s razinom kvalifikacije nakon završenog formalnog obrazovanja. Donošenjem Pravilnika o licenciranju stručnog kadra, provođenjem seminara za usavršavanje stručnog kadra u športu, kao i povećanjem broja osoba sa stečenom stručnom kvalifikacijom u području športa osigurat će se ravnomjerniji razvoj športa u Republici Hrvatskoj. U proces cjeloživotnog učenja potrebno je uključiti sve osobe koje su završile neki od programa inicijalnog obrazovanja i koje obavljaju određene stručne poslove u športu kako bi stekli više razine kompetencija, koje se temelje na neophodnosti trajnog usvajanja novih znanja, vještina i sposobnosti izvan inicijalnog obrazovanja. Potrebno je da krovna športska udruženja, nacionalni športski savezi, udruge športskih djelatnika u svom radu imaju i obvezu stručnog usavršavanja kojem mora biti cilj trajni profesionalni rast i razvoj svakog svog člana kroz organizaciju raznih oblika stjecanja novih znanja, kao što su neformalni programi cjeloživotnog učenja (seminari, radionice, tribine, stručni skupovi i sl.).

Osiguranjem financijske potpore za troškove školarine za osobe koje žele završiti programe obrazovanja odraslih za stjecanje stručnih kvalifikacija za rad u športu te za ustanove koje provode programe za osposobljavanje stručnog kadra u športu za izvođenje programa za športove u kojima je primjetan veliki nedostatak stručnog kadra, poticat će se obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje te povećanje broja obrazovanog stručnog kadra. Također, osiguranjem sredstva za

zapošljavanje stručnog kadra na lokalnoj razini, kroz sredstva Državnog proračuna iz dijela prihoda od igara na sreću, olakšat će se športskim udrugama lokalne razine provođenje aktivnosti s kvalitetnim stručnim kadrom.

Svaki šport osoba s invaliditetom podijeljen je u više klasifikacijskih kategorija, čime su športaši razvrstani u slične funkcionalne skupine koje omogućavaju pravedno natjecanje. Razvrstavanje u klasifikacijske kategorije provode posebno obučeni klasifikatori. Obuku klasifikatora obavljaju ovlaštena tijela međunarodnih športskih udruženja koja rukovode športom. Športski je interes imati što više osoba koje su obučene za obavljanje poslova klasifikacije u što više športova da bismo i kao država bili prisutni na tom stručnom području. Praksa je pokazala da postoji manjak kompetentnih stručnjaka - trenera koji bi imali potrebna znanja i vještine za postizanje vrhunskih rezultata u športovima za osobe s invaliditetom. Od strateškog je interesa da se u program obrazovanja za trenere športova uvrsti i kolegij koji će pokrivati područje istovrsnog športa za osobe s invaliditetom. Nadalje, također je strateški važno da svaki nastavnik tjelesne i zdravstvene kulture stekne dodatna znanja i vještine kako bi mogao kvalitetnije provoditi nastavu tjelesne i zdravstvene kulture za učenike s poteškoćama u razvoju i s invaliditetom, a za to je potrebno uvesti dodatni kolegij na kineziološkim fakultetima.

Poseban cilj					
5.3. Uskladiti obrazovne programe sa stvarnim obrazovnim potrebama športa i poticati usavršavanje					
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
5.3.1. Prilagoditi i standardizirati minimalnu razinu kompetencija za stjecanje stručnih kvalifikacija u športu	Donijeti Pravilnik o potrebnoj razini osposobljenosti stručnog kadra	Donesen pravilnik	2020.	Središnji državni ured za šport i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	Središnji državni ured za šport i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
	Izraditi standard zanimanja i standard kvalifikacije za stručne kadrove u športu	Izrađen standard zanimanja te standard kvalifikacije za stručne kadrove u športu prema Hrvatskom kvalifikacijskom okviru	2023.	Središnji državni ured za šport, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava i Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Središnji državni ured za šport, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava i Ministarstvo znanosti i obrazovanja

	Osnovati stručno povjerenstvo za davanje mišljenja na programe osposobljavanja	Imenovano povjerenstvo	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
5.3.2. Poticati obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje te zapošljavanje stručnog kadra u športu	Donijeti pravilnike o licenciranju stručnog kadra	Doneseni pravilnici	2020.	Nacionalni športski savezi i druge pravne osobe u sustavu športa	Nacionalni športski savezi i druge pravne osobe u sustavu športa
	Provoditi seminare za usavršavanje stručnog kadra u športu	Broj seminara	Kontinuirano	HOO, HPO, HSSG, nacionalni športski savezi i udruge športskih djelatnika	HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS, nacionalni športski savezi, udruge športskih djelatnika
	Povećati broj osoba sa stečenom visokoobrazovnom kvalifikacijom u području športa	Povećan broj osoba sa stečenom kvalifikacijom	Kontinuirano	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Akreditirane visokoobrazovne institucije
	Povećati broj osoba sa stečenom stručnom kvalifikacijom u području športa	Povećan broja osoba sa stečenom kvalifikacijom	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Ustanove za obrazovanje odraslih
	Poticati športske udruge lokalne razine na zapošljavanje stručnog kadra	Broj zaposlenih osoba	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Županijske športske zajednice i športske udruge lokalne razine
	Poticati stjecanje licence za klasifikatora za svaki šport u sustavu športova za osobe s invaliditetom	Povećan broja osoba s licencom	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport i HPO	HPO

	Poticanje stjecanja stručnih kvalifikacija za rad u športsko-rekreativnim aktivnostima osoba s invaliditetom	Povećan broj osoba koji su završili programe	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih i kineziološki fakulteti	Akreditirane visokoobrazovne institucije i ustanove za obrazovanje odraslih
--	--	--	--------------	--	---

5.6. OPĆI CILJ 6: Unaprijediti sustav upravljanja u športu

Da bi se minimalizirali svi nedostaci koji se odnose na sustav upravljanja u športu, definirana su dva posebna cilja:

- Uskladiti i povezati javne registre u športu,
- Jačati administrativne kapacitete dionika u sustavu športa i smanjiti administrativne barijere.

Za razvoj športa u Republici Hrvatskoj nužno je stvoriti, između ostalih, organizacijske i administrativne preduvjete te ukloniti barijere.

Temelji za racionalan i kvalitetan sustav upravljanja športom svakako su i registri i evidencije (propisani zakonom), koji će postati osnova Nacionalnog informacijskog sustava u športu. Potrebno je provesti aktivnosti kojima će se rad športskih udruga regulirati i uskladiti sa športskim djelatnostima iz Zakona o sportu, zatim urediti upis športskih udruga u Registar udruga te provesti cijeli niz aktivnosti koje zahtijevaju međusobno usklađivanje, a sve s ciljem izrade Nacionalnog informacijskog sustava u športu.

Osim unapređenja administrativnih mjera, kao i smanjivanja administrativnih barijera, nužno je i educirati dionike u sustavu športa provedbom niza edukacijskih programa usmjerenih na zakonodavno-pravne i financijsko-računovodstvene poslove u športu. Nadalje, potrebno je educirati dionike u sustavu športa s ciljem što boljeg i učinkovitijeg održavanja športskih građevina, upravljanja njima, maksimalno se angažirati i potaknuti na izradu strateške dokumentacije te educirati za prijavljivanje i korištenje EU fondova (edukacija i pomoć pri izradi prijava pa sve do podrške potencijalnim dionicima u samoj provedbi). Prateći suvremene marketinške trendove posebnu pozornost potrebno je posvetiti edukaciji u svrhu promocije športa kao društveno poželjnog stila života.

➤ POSEBAN CILJ 6.1. Jasnije definirati uloge i zadaće pojedinih dionika u sustavu športa

S obzirom na nejasno propisane zadaće i obveze Nacionalnog vijeća za sport, a u odnosu na važnost ovog stručnog i savjetodavnog tijela, Zakonom o športu potrebno je preciznije urediti zadaće i nadležnost Nacionalnog vijeća za sport te istodobno propisati stručne kvalifikacije, broj članova i

način biranja članova Nacionalnog vijeća za sport. Uz jasnije propisane zadaće Nacionalnog vijeća za sport, a u svrhu što boljeg i učinkovitijeg upravljanja u športu, potrebno je također jasnije definirati i zadaće krovnih udruženja, nacionalnih športskih saveza, kao i ostalih pravnih/fizičkih osoba u sustavu športa.

Jedna od slabosti postojećeg sustava upravljanja športom u Hrvatskoj odnosi se na izrazito mali udio žena u upravljanju, ali i na drugim pozicijama u športu pa se izradom akcijskih planova i različitim mjerama poticanja potrebno do 2020. godine približiti udjelu od 30% žena, koji zahtijeva i Međunarodni olimpijski odbor (MOO).

U svrhu prevencije sukoba na športskim borilištima i poticanja kulture nenasilja potrebno je unaprijediti suradnju svih dionika relevantnih za spomenutu tematiku i izraditi zajednički Akcijski plan za provedbu programa mjera edukacije u prevenciji nasilja u športu, na športskim natjecanjima i izvan njih s ciljem edukacije djece i mladih. Prevencija nasilja treba uključivati suzbijanje svih oblika nasilja: verbalnog, neverbalnog, seksualnog i fizičkog. Nadalje, kroz analizu odredbi Zakona o sprječavanju nereda na sportskim borilištima ustanovit će se potreba za mijenjanjem zakonskih odredbi s ciljem što veće učinkovitosti sprječavanja nasilja u športu.

Istodobno, potrebno je poticati i volontiranje kao jedan od važnih čimbenika za razvoj sustava športa, a to će se postići donošenjem i provođenjem poticajnih mjera od strane države, poslovnog sektora, ali i obrazovnih ustanova na način da će u svoje sustave implementirati sadržaje o volonterskom radu.

Poseban cilj		6.1. Jasnije definirati uloge i zadaće pojedinih dionika u sustavu športa			
Mjera/Način ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
6.1.1. Uskladiti zadaće i sastav Nacionalnog vijeća za šport sa zakonskim zadaćama	Preciznije urediti zadaće i nadležnost Nacionalnog vijeća za šport	Uređene zadaće u Zakonu o športu	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i Nacionalno vijeće za šport
	Propisati razinu stručnih kvalifikacija, broj članova i način biranja članova Nacionalnog vijeća za šport	Propisana razina	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i Nacionalno vijeće za šport

6.1.2. Jasnije definirati zadaće za sve dionike sustava športa	Osnovati nacionalno koordinacijsko tijelo regionalnih i lokalnih športskih zajednica	Osnovano tijelo	2020.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i športske zajednice
	Propisati zadaće krovnih športskih udruženja	Propisane zadaće	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HASS i HŠSS
	Propisati zadaće nacionalnih športskih saveza	Propisane zadaće	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i nacionalni športski savezi
	Propisati zadaće športskih zajednica i saveza na lokalnoj razini	Propisane zadaće	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, športske zajednice i športski savezi
	Izraditi preporuku o načinu vođenja izdvajanja sredstava za športsku infrastrukturu i programe javnih potreba u športu	Izrađena preporuka	2020.	Ministarstvo financija i Središnji državni ured za šport	JLP(R)S
	Propisati zadaće ostalih pravnih/fizičkih osoba u sustavu športa	Propisane zadaće	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport
6.1.3. Poticanje spolne ravnopravnosti u športu	Izrada akcijskih planova uključivanja većeg broja žena u šport	Izrađeni akcijski planovi	2020.	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HASS i HŠSS	HOO, HPO, HSSG, HASS, HŠSS, nacionalni športski savezi i športska udruženja u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

	Poticanje uključivanja ženske populacije u šport (radionice, okrugli stolovi, tv-emisije)	Broj žena u športu	2020.- kontinuirano	HOO, HPO, HSSG, HASS i HŠSS	HOO, HPO, HSSG, HASS, HŠSS, nacionalni športski savezi i športska udruženja u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
6.1.4. Prevenirati sukobe na športskim borilištima i poticati kulturu nenasilja	Unaprijediti suradnju svih dionika izradom zajedničkog Akcijskog plana za provedbu programa mjera edukacije u prevenciji nasilja u športu, na športskim natjecanjima i izvan njih	Izrađen Akcijski plan	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za šport, Ministarstvo unutarnjih poslova	Središnji državni ured za šport, Agencija za odgoj i obrazovanje, Ministarstvo unutarnjih poslova - Ravnateljstvo policije, Ministarstvo pravosuđa, HOO-HFPO, ustanove za obrazovanje odraslih i nacionalni športski savezi
	Analiza odredbi Zakona o sprječavanju nereda na sportskim borilištima	Izrađena analiza	2021.	Središnji državni ured za šport, Ministarstvo unutarnjih poslova	Ministarstvo unutarnjih poslova
6.1.5. Povećati broj volontera u sustavu športa	Unaprijediti postojeće i razviti nove učinkovite mehanizme za unapređenje volonterstva	Osnovano koordinacijsko tijelo	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za šport, Hrvatska mreža volonterskih centara, HOO, HPO, HSSG, HASS i HŠSS	HOO, HPO, HSSG, HASS, HŠSS, nacionalni športski savezi, županijska i gradska športska udruženja i Hrvatska mreža volonterskih centara

	Uspostaviti učinkovite mehanizme praćenja volonterskih aktivnosti u Hrvatskoj	Donesen model praćenja	2020.-= kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i Hrvatska mreža volonterskih centara
	Implementirati sadržaje o volonterskom radu u obrazovne ustanove	Broj implementiranih sadržaja	2022.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja i visoka učilišta	Osnovne i srednje škole i visoka učilišta

➤ POSEBAN CILJ 6.2. Uskladiti i povezati javne registre u športu

SWOT analiza je pokazala manjak informacija i kontinuiranog praćenja različitih pokazatelja razvoja i napretka športa, a i neujednačenost podataka. Podaci iz različitih registara koji su važni za funkcioniranje pravnih i fizičkih osoba u sustavu športa upućuju na potrebu ujednačavanja i povezivanja registara, ali i redefiniranja postojećih i često puta nejasnih klasifikacija pravnih i fizičkih osoba iz sustava športa u pojedinim registrima.

Cilj uspostavljanja Nacionalnog informacijskog sustava u športu (NISuŠ) jest osigurati trajno i strukturirano prikupljanje podataka o svim segmentima športa u RH te omogućiti javnim tijelima nadležnim za planiranje razvoja i upravljanje sustavom športa na svim razinama - ali i širokoj hrvatskoj javnosti - sustavno praćenje bitnih pokazatelja o sustavu športa. Trenutačno postoji niz podataka koje na svoj način i sukladno svojim pravilima vode pojedine organizacije, a koji nisu međusobno usklađeni i koordinirani. Niz podataka koji se odnose na šport postoji i u pojedinim javnim registrima poput Registra udruga, Registra športskih djelatnosti, koje svaka županija vodi zasebno, zatim sudskih registara trgovačkih sudova te podataka Porezne uprave, a također ih karakterizira međusobna neusklađenost. Iz svega navedenoga proizlazi neusklađenost i nesustavno vođenje podataka o športu. Uspostavom temeljnih registara te izradom novih registara i podregistara omogućit će se dobivanje jasne slike u realnom vremenu o svim relevantnim podacima o stanju u cjelokupnom sustavu športa i samim time bit će olakšano financiranje programa i projekata prije svega krovnih športskih udruženja. NISuŠ će omogućiti jasnu sliku o stanju u svakom športu i to o stručnom radu, masovnosti i uspjehu pojedinog športa te će na jednom mjestu biti dostupan cjelovit pregled sustava hrvatskog športa. Korisnici projekta bit će sve pravne i fizičke osobe u sustavu športa, kao i sva javna tijela koja financiraju javne potrebe u športu. Kroz ovaj sustav bit će vidljivi i lakše mjerivi načini trošenja sredstava, ali i uspjeh pojedinih športskih organizacija i športaša. Da bi se jasno propisali obveznici unosa podataka u sustav te načini praćenja i uređivanja pojedinih informacija važnih za sustav športa, potrebno je donijeti Pravilnik o Nacionalnom informacijskom sustavu u športu, kojim će se propisati osnivanje, ustroj i ovlasti informacijskog sustava u športu, vrste, sadržaj i oblik informacija koje se prikupljaju te odrediti administratore sustava i njihove obveze.

Jedan od najvećih javnih registara koji sadrži informacije o športu, a koji nije u nadležnosti upravnih tijela za šport svakako je Registar udruga, u kojem se nalazi bitno veći broj športskih

udruga od stvarno aktivnih, na što upućuje bitno manji broj udruga članova nacionalnih športskih udruženja, manji broj udruga upisanih u Registar neprofitnih organizacija te, u konačnici, i bitno manji broj športskih udruga upisanih u Registar športskih djelatnosti. Iz navedenog proizlazi da sve aktivne udruge iz Registra udruga koje obavljaju neku od športskih djelatnosti, a nisu upisane u Registar športskih djelatnosti, krše Zakon o sportu. Stoga je novim Zakonom o športu potrebno jasno definirati vrste športskih udruga i zatražiti da se udruge osnivaju i upisuju u registar športskih udruga temeljem te klasifikacije, s ciljem ujednačavanja podataka i klasifikacija udruga.

Poseban cilj		6.2. Uskladiti i povezati javne registre u športu			
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
6.2.1. Ujednačiti klasifikacije i međusobno povezati registre RH	Uskladiti Klasifikaciju djelatnosti udruga sa športskim djelatnostima i športskim udrugama definiranim Zakonom o športu	Usklađena Klasifikacija	2021.	Ministarstvo uprave	Ministarstvo uprave i Središnji državni ured za šport
	Uskladiti Nacionalnu klasifikaciju djelatnosti sa Zakonom o športu	Usklađena Klasifikacija	2021	Državni zavod za statistiku	Državni zavod za statistiku i Središnji državni ured za šport
	Uskladiti popis reguliranih profesija u RH sa Zakonom o športu	Usklađen Popis	2019	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Središnji državni ured za šport
6.2.2. Izraditi Nacionalni informacijski sustav u športu s pripadajućim registrima	Unijeti podatke u temeljne registre i evidencije Nacionalnog informacijskog sustava u športu	Uneseni podatci	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HASS, HŠSS, JLP(R)S i nacionalni športski savezi

	Donijeti Pravilnik o Nacionalnom informacijskom sustavu u športu	Donesen Pravilnik	2020.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HASS, HŠSS, JLP(R)S, nacionalni športski savezi
	Izraditi nove registre i podregistre Nacionalnog informacijskog sustava u športu	Izrađeni registri i podregistri	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HASS, HŠSS, JLP(R)S i nacionalni športski savezi

➤ **POSEBAN CILJ 6.3. Jačati upravljačke administrativne kapacitete dionika u sustavu športa**

Administrativni rad u športskim organizacijama često je zbog nedostatka znanja i neupućenosti u aktualne promjene u sustavu športa na manjoj razini učinkovitosti od optimalnog, što su pokazali i sudionici održanih radionica. Da bi se jačali administrativni kapaciteti svih dionika u športu i unaprijedila učinkovitost njihova rada, potrebno je provoditi edukacijske programe u raznim područjima športa, od strateškog planiranja pa do pojedinih područja, osobito financijskih, zakonodavnih i marketinških. Istovremeno, tamo gdje u pravnim osobama u sustavu športa ne postoje dostatni kapaciteti potrebno je planirati i omogućiti normativne okvire i financijske uvjete koji će omogućiti zapošljavanje stručnih kadrova odgovarajućih struka. Na taj način moguće je postići optimalnu administrativnu i organizacijsku kapacitiranost pravnih osoba u sustavu športa za obavljanje svih poslova koji se nalaze u području njihovih obveza i odgovornosti.

S ciljem što boljeg i sustavnijeg razvoja potrebna je izrada strateške dokumentacije na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini da bi se usklađivanjem i izradom razvojnih dokumenata sustavno, planski i ujednačeno djelovalo na unapređenju sustava športa na svim razinama. Također je potrebno osigurati i kontinuirani dijalog dionika u športu, krovnih športskih organizacija i predstavnika RH u međunarodnim športskim tijelima da bi se znanja potrebna razvoju športu kontinuirano diseminirala i koristila u športskoj praksi.

Hrvatska je proteklih godina kroz Erasmus+ Sport programe postala treća zemlja Europske unije po broju odobrenih projekata, međutim, postoje još brojne mogućnosti, kao i različiti načini povlačenja sredstava iz EU fondova. Da bi se unaprijedile kompetencije i kapaciteti za povlačenje sredstava iz EU fondova i sudjelovanje u programima EU, potrebno je kontinuirano organizirati radionice na temu apliciranja, osigurati podršku potencijalnim korisnicima i dionicima u uspješnom prijavljivanju projekata, ali i osigurati sredstva za sufinanciranje projekata iz EU fondova. Kako s dosadašnjim mogućnostima povlačenja sredstava sami dionici nisu zadovoljni

(SWOT - slabosti), nužno je planirati mjere i niz aktivnosti kojima bi se osigurao trend rasta povlačenja sredstava iz EU fondova i sudjelovanja u programima EU. Nadalje, u svrhu aktualizacije športskog potencijala potrebno je što bolje iskoristiti ulogu športaša kao ambasadora boljitka u različitim aspektima društvenog života te u suradnji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova u postizanju vanjskopolitičkih ciljeva.

Zbog poticanja samozapošljavanja stručnih kadrova u športu i time razvoja športa u sljedećem je razdoblju potrebno stvoriti takvu mogućnost putem obrta. Omogućavanjem i prepoznavanjem obrta kao pravnog oblika za obavljanje nekih športskih djelatnosti, znatno će se olakšati njihovo obavljanje u smislu poreznih i drugih davanja i samim time potaknuti mlade ljude na poduzetnički pristup u športu, pogotovo u području športske rekreacije (pilates centri, manji fitness centri i slično). Ovime će se stručnim osobama u športu omogućiti najisplativiji oblik samozapošljavanja i paušalno plaćanje poreza kao i u drugim djelatnostima te time potaknuti veća gospodarska djelatnost u sustavu športa.

Poseban cilj					
6.3. Jačati upravljačke i administrativne kapacitete dionika u sustavu športa					
Mjera/Načini ostvarenja	Aktivnost	Pokazatelj	Rok provedbe	Nositelj	Provoditelj
6.3.1. Unaprijediti učinkovitost rada u športskim organizacijama	Provoditi edukacijske programe u raznim područjima športa (financijsko-računovodstvenim, pravnim, upravljanju i održavanju športskih građevina, marketingu u športu)	Broj osoba koje su pohađale edukacijske programe	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HASS, HŠSS	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HASS, HŠSS, športske zajednice i agencije za edukaciju u posebnim područjima
	Organizirati Nacionalni športski forum - platformu za dijalog između nacionalnih institucija i športskih dionika s ciljem rasprave o aktualnim temama u području športa	Organiziran Forum	2020.- kontinuirano (jednom godišnje)	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HASS i HŠSS	Športska udruženja, predstavnici RH u međunarodnim športskim tijelima i ostali dionici u sustavu športa

	Poticati korištenje državne imovine za rad nacionalnih športskih saveza	Broj sklopljenih ugovora o najmu	Kontinuirano	Ministarstvo državne imovine	Ministarstvo državne imovine i nacionalni športski savezi
6.3.2. Izraditi strateške dokumente na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini	Uskladiti razvojne dokumente športa na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini s NPŠ-om	Postignut visok stupanj komplementarnosti s NPŠ-om	2020.- kontinuirano	JLP(R)S	JLP(R)S i športske zajednice
	Izrada razvojnih dokumenata u području športa i tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini	Broj donesenih razvojnih dokumenata	2020.- kontinuirano	JLP(R)S	Športske zajednice
	Poticanje izrade i usklađivanja operativnih planova u području športa i tjelesnih aktivnosti korisnih za zdravlje	Broj izrađenih i usklađenih planova	2020.- kontinuirano	Središnji državni ured za šport i JLP(R)S	Pravne osobe iz sustava športa
	Izraditi protokol za postupanje u slučaju nasilja među djecom u športskim klubovima	Izrađen protokol	2020.	Središnji državni ured za šport i Ministarstvo pravosuđa	Nacionalni športski savezi i športske udruge
6.3.3. Potaknuti veće apliciranje za sredstva iz EU fondova	Organizacija radionica na temu apliciranja za sredstva fondova EU	Broj radionica	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, Agencija za mobilnost i programe EU	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS i Agencija za mobilnost i programe Europske unije

	Podrška potencijalnim korisnicima i dionicima u uspješnom prijavljivanju projekata	Broj prihvaćenih projekata	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, TDU	Pravne osobe iz sustava športa
6.3.4. Poticati međunarodnu suradnju u području športa	Osigurati potrebne uvjete za sudjelovanje u procesima donošenja odluka i aktivnostima EU i Vijeća Europe	Broj sastanaka i aktivnosti	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HŠSS i HASS
	Osigurati potrebne uvjete za sudjelovanje u relevantnim međunarodnim tijelima u području športa	Broj sastanaka i aktivnosti	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport, HOO, HPO, HSSG, HŠSS i HASS
	Osnovati tijelo zaduženo za športsku diplomaciju	Osnovano tijelo	2020.	Središnji državni ured za šport, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	Središnji državni ured za šport i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
	Poticati organizaciju međunarodnih športskih natjecanja u Hrvatskoj	Broj organiziranih natjecanja	Kontinuirano	Središnji državni ured za šport, Ministarstvo turizma	HOO, HPO, HSSG, HŠSS, HASS, nacionalni športski savezi i druge pravne osobe iz sustava športa
6.3.5. Omogućiti obavljanje športskih djelatnosti putem obrta	Stvoriti zakonsku pretpostavku za obavljanje športskih djelatnosti putem obrta	Izmijenjen Zakon o športu	2019.	Središnji državni ured za šport	Središnji državni ured za šport i Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
6.3.6. Poticati međuresornu suradnju u području športa	Povezati područje kulture s područjem športa	Osigurano očuvanje športske baštine	Kontinuirano	Ministarstvo kulture i Športski muzej	Športski muzej

6. PROVEDBA

Važan zadatak Nacionalnog programa športa odnosi se na osiguranje provedbe i definiranje sustava praćenja i izvještavanja kao i definiranje sustava vanjskog vrednovanja same provedbe. Nadgledanje provođenja Nacionalnog programa športa kontinuirani je proces, koji daje mogućnost uvida u tijek provođenja planiranih aktivnosti, odnosno, daje mogućnost zaključivanja o onome što je ostvareno u odnosu na planirano, a radi pravodobnog korigiranja procesa provedbe Programa. Informacije o stanju izvršenja svih planiranih mjera i aktivnosti važne su provoditeljima Programa, ali i široj javnosti radi transparentnosti procesa provedbe.

S obzirom na međuresorni karakter područja športa i za proces donošenja, a osobito za proces operacionalizacije Nacionalnog programa športa, nužno je potrebna međuresorna suradnja. Stoga je kao jedna od aktivnosti unapređenja sustava upravljanja u športu predviđeno osnivanje nacionalnog koordinacijskog tijela za praćenje provedbe, a u njemu bi trebali sudjelovati predstavnici svih resora koji se u nekom dijelu bave športom ili osiguravaju preduvjete za funkcioniranje sustava športa u Republici Hrvatskoj (Ministarstvo financija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo turizma, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstvo obrane, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova).

S obzirom na činjenicu da se Nacionalni program športa donosi prvi put u Hrvatskoj, a uvažavajući obvezu donošenja Godišnjeg programa provedbe Nacionalnog programa športa, odnosno Akcijskog plana za svaku godinu provedbe te izvještavanja o tome Središnjem državnom uredu za šport, sukladno članku 2. Zakona o sportu potrebno je definirati osnove sustava praćenja i izvještavanja te sustava vanjskog vrednovanja provedbe kao početnih koraka koji bi trebali omogućiti nadzor nad tijekom provedbe Nacionalnog programa športa.

6.1. SUSTAV PRAĆENJA I IZVJEŠTAVANJA

Za potrebe praćenja provedbe Nacionalnog programa športa uspostaviti će se sustav praćenja na osnovi pokazatelja koji su predloženi u okviru mjera i aktivnosti Akcijskog plana; neki od tih pokazatelja već se prate, a neke treba testirati i utvrditi polaznu vrijednost u prvoj godini provođenja Nacionalnog programa športa, i to za one mjere i aktivnosti koje se provode kontinuirano u cijelom razdoblju odvijanja Programa. Praćenje javnih politika putem pokazatelja pokrenuto je kroz proračunski proces tijekom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji te su od 2009. godine tijela državne uprave i svi korisnici državnog proračuna obvezni izrađivati strateške planove s pokazateljima.

Sukladno članku 8. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za šport ("Narodne novine", broj: 118/16) i članku 2. stavku 8. Zakona o sportu nositelj sustava praćenja je Središnji državni ured za šport, a glavne zadaće bit će:

- Prikupljanje podataka i ažuriranje baza podataka,

- Priprema periodičnih izvješća,
- Praćenje realizacije Nacionalnog programa športa kroz izvješća nositelja/sunositelja mjera i aktivnosti Akcijskog plana,
- Izrada prijedloga Godišnjeg programa provedbe, odnosno Akcijskog plana s izvorima financiranja i procjenom učinka za svaku godinu te izvješća o njegovu izvršenju.

Na temelju navedenog moguće je planirati postupak izvješćivanja o provedbi Nacionalnog programa športa za svaku kalendarsku godinu, kojim se prate učinci planiranih mjera i aktivnosti. Mogu se planirati sljedeći termini izvješćivanja o provedbi Nacionalnog programa športa:

- Do 1. travnja tekuće godine za prethodnu godinu svi nositelji/sunositelji pojedinih mjera i aktivnosti dostavljaju izvješća o učincima provedbe programa iz njihove nadležnosti,
- Do 1. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu Središnji državni ured za šport podnosi Vladi RH izvješće o rezultatima provedbe Nacionalnog programa športa.

Na temelju izvješća za prethodnu godinu i Nacionalnog programa športa do 1. prosinca tekuće godine donosi se Godišnji program provedbe Nacionalnog programa športa, odnosno Akcijski plan za iduću godinu.

6.2. SUSTAV VREDNOVANJA UČINAKA NACIONALNOG PROGRAMA ŠPORTA

Vrednovanje učinaka će se provoditi tijekom i nakon provedbe Nacionalnog programa športa. Vrednovanje tijekom provedbe je prilagodljivo te nositelji provedbe mogu samostalno predlagati što će se vrednovati i kada. Vrednovanje na taj način postaje metodom upravljanja kojom se pomaže u izvedbi Nacionalnog programa športa. Vrednovanje tijekom provedbe pomaže donositeljima odluka da tijekom provedbe utvrde moguće nedostatke u provedbi i po potrebi planiraju potrebne korake ako su potrebne izmjene. U svakom slučaju, rezultati vrednovanja uvijek su korisni kod pokretanja sljedećeg ciklusa planiranja te mogu poslužiti kao polazne informacije u Analizi stanja, odnosno reviziji postojećeg i izradu sljedećeg programa športa.

Vrednovanje tijekom provedbe bit će provedeno na temelju izvješća o učincima i realizaciji mjera iz Godišnjeg programa provedbe Nacionalnog programa športa odnosno Godišnjeg akcijskog plana. Napominjemo kako je potrebno napraviti jasnu distinkciju između Godišnjeg programa javnih potreba u športu i Godišnjeg plana provedbe Nacionalnog programa športa. Naime, namjena sredstava za financiranje javnih potreba u športu na državnoj razini pobliže se definira Godišnjim programom javnih potreba u športu koji donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove športa, a koji se donosi u skladu s Državnim proračunom Republike Hrvatske i mjerama iz Nacionalnog programa športa. Godišnji plan provedbe Nacionalnog programa športa sadrži prikaz utvrđenih ciljeva, mjera i aktivnosti koje državna tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, krovna športska udruženja te nacionalni športski savezi i športske zajednice planiraju provesti u određenoj godini te vrednovanje istih.

Vrednovanjem nakon provedbe ocjenjuju se cjelokupni učinak Nacionalnog programa športa, njegova učinkovitost te održivost i uspješnost planiranih mjera i aktivnosti.

Nacrt prijedloga Akcijskog plana temelj je iz kojeg će se izvesti financijski okvir za provedbu Nacionalnog programa športa, a detaljni izvor financiranja za svaku mjeru i njegovi učinci će se iskazivati u Godišnjem programu provedbe. Financijskim okvirom treba se dati sažeti uvid u financijsku vrijednost i izvore financiranja ciljeva i mjera za realizaciju Programa.

7. ZAKLJUČAK

Nacionalni program športa neophodan je strateški dokument na temelju kojeg će se sustavnim i strateškim promišljanjem utemeljenim na kvantificiranim podacima o stanju u sustavu adekvatno planirati i kontinuirano skrbiti o razvoju hrvatskog športa. Njegova izrada propisana je i Zakonom o sportu.

Na temelju dostupnih podataka i održanih radionica sa svim dionicima iz sustava športa, kao i intervjua sa stručnjacima, napravljena je Analiza stanja, definirani su vizija i misija te opći i posebni ciljevi, koji su putem mjera i aktivnosti razrađeni u Akcijskom planu. Sva istraživanja i ostale podloge korištene pri izradi Nacionalnog programa športa dostupne su na mrežnim stranicama Središnjeg državnog ureda za šport (www.sdus.gov.hr).

"Nacionalni program športa 2019. – 2026." prvi je strateški dokument u povijesti hrvatskog športa na nacionalnoj razini i daje alate te ostvaruje pretpostavke za postizanje nacionalnih ciljeva u športu, postavljajući jasno uloge, zadaće i odgovornosti svih dionika u sustavu športa, ali i onih izvan sustava športa koji su ključni za realizaciju predviđenih ciljeva. Akcijskim planom propisano je 6 općih i 19 posebnih ciljeva, koji uključuju 64 mjere, kojima bi se u razdoblju od 2019. do 2026. godine trebalo omogućiti smanjivanje nedostataka u hrvatskom športu te iskorištavanje pruženih prilika. Važno je istaknuti da je Analiza stanja proizašla iz dostupnih podataka, što je predstavljalo ograničavajući faktor, dok je SWOT analiza temeljena na prikupljenim podacima, istraživanjima kao i stavovima sudionika radionica. Izrazita pozornost posvećena je usklađivanju svih detektiranih nedostataka u hrvatskom športu s mjerama i aktivnostima pa su za rješavanje svake uočene slabosti određene pripadajuće mjere u Akcijskom planu, a to je osiguralo konzistentnost ovog dokumenta. U završnom poglavlju Provedbe, Nacionalni program športa 2019. – 2026. osigurava svoju operacionalizaciju i objedinjuje sve dionike u sustavu športa u njegovoj realizaciji kako bi Hrvatska 2026. godine uistinu bila zemlja športa kao načina života svih njenih građana i zemlja prepoznatljiva po postizanju vrhunskih športskih rezultata.

Nacionalni program športa 2019.-2026. objavit će se u "Narodnim novinama".